

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

แบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก เรื่อง

การศึกษารูปแบบและกระบวนการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี
(พระมหาวิมลชัย วชิรเมธี)

ชุดที่ ๑ แบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ว. วชิรเมธี (พระมหาวิมลชัย วชิรเมธี)
(ลำดับที่ ๑)

.....

๑. ผู้ให้สัมภาษณ์ : ว. วชิรเมธี (พระมหาวิมลชัย วชิรเมธี)
๒. สถานที่สัมภาษณ์ : ศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เชิญตะวัน เชียงราย
๓. วัน เวลาสัมภาษณ์ : วันศุกร์ที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ เวลา ๒๐.๓๐ น.

ประเด็นที่ ๑ คุณลักษณะของนักเผยแผ่ธรรมะควรเป็นอย่างไร

คุณลักษณะของนักเผยแผ่ธรรมะนั้นมีหลายประการมาก ขึ้นอยู่กับว่าเราจะหยิบมาจากหลักธรรมข้อไหน เช่น หนึ่ง จากหลักธรรมเรื่องประโยชน์ ก็ได้แก่ การบำเพ็ญกระทำตนให้ถึงพร้อมก่อน เรียกว่า

หนึ่ง อัตตตถहितสมบัติ การทำตนให้ถึงพร้อม ด้วยคุณสมบัติที่จะเป็นผู้สอนคน เหมือนที่มีพระพุทธวจนะว่า บัณฑิตควรตั้งตน ไว้ในคุณอันสมควรก่อน จากนั้นจึงค่อยสอนคนอื่น จะได้ไม่ถูกตำหนิตายในภายหลัง

สอง ปรัตถนิตตะปฏิบัติ ก็คือ ปฏิบัติ เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลประโยชน์ของคนอื่น ถ้าใช้หลักนี้ ก็พูดได้เลยว่า นักเผยแผ่นั้น หนึ่ง ต้องฝึกตนให้พร้อม ถึงขั้นที่เรียกว่า ตนเป็นที่พึ่งของตน จากนั้น สอง ให้คนอื่นเขาได้พึ่ง พุตรวมกันว่าตนเป็นที่พึ่งของตน จากนั้นจึงให้คนอื่นเขาได้พึ่ง ถ้าเราไม่ฝึกตนให้พร้อมนะ แล้วพยายามทำประโยชน์ให้คนอื่นมันมักจะทำได้ไม่ดี ทำได้ไม่สมบูรณ์ หรือทำไปทำมาก็มีปัญหา ยกขึ้นติดก็ยกก็ลืกลัดกัก และในที่สุดก็ทำประโยชน์ได้ไม่มาก บางครั้งไม่มีโอกาสทำได้ไม่มาก ยิ่งพยายามทำประโยชน์จะกลายเป็นว่ายิ่งก่อปัญหามากมาย เหมือนลิงแก้แห ฉะนั้น ผู้ที่จะทำประโยชน์ให้คนอื่นนั้น จะต้องทำประโยชน์ตนให้ลุล่วงก่อน เหมือนที่พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้เมื่อแรกทรงส่งพระธรรมทูตชุดแรกไปประกาศพระศาสนาว่า

ภิกษุทั้งหลาย เรานั้นพ้นแล้วจากบ่วง ทั้งที่เป็นของทิพย์ และของมนุษย์ เธอก็เหมือนกัน พ้นแล้วจากบ่วง ทั้งที่เป็นของทิพย์ และของมนุษย์ จากนั้นเป็นต้นไปขอให้เธอจาริกไปเพื่อ ประกาศพรหมจรรย์ อันบริสุทธิ์บริบูรณ์สิ้นเชิง ที่มีความงามทั้งเบื้องต้น ท่ามกลางและที่สุด เพื่อ ประโยชน์ เพื่อเกื้อกูลแก่คนหมู่มาก เพื่ออนุเคราะห์ชาวโลก

จากพระพุทธวจนะตรงนี้เราจะเห็นได้ชัดว่า พระองค์ก็ตรัสถึงหลักของพระธรรมทูต หรือนักเผยแผ่นั้นเองว่าต้อง หนึ่ง บำเพ็ญประโยชน์ตนให้สมบูรณ์ก่อน อุตตตถิตสมบัติ และ สอง ปรีถนิตตปฏิบัติ คือ ปฏิบัติเพื่อประโยชน์ของคนอื่น

สอง ควรจะรู้จากความแตกต่างระหว่างบุคคล ตามทฤษฎีบัว ๔ เหล่า

เวลาที่เราจะไปเทศน์ไปสอนจะไปเผยแผ่นั้น ถ้าเราไม่รู้จักความแตกต่างระหว่าง บุคคล การเทศน์การสอนของเรา การเผยแผ่ของเราก็จะไม่ประสบความสำเร็จ เช่น คนบางคน นั้นเป็นอัจฉริยะ นะ เราก็ต้องสอนเฉพาะสาระสำคัญ คนบางคนเป็นปัญญาชนเราก็ต้องสอน เฉพาะเนื้อหาสาระที่สำคัญ คนบางคนเป็นคนทั่วไปเราต้องทั้งสอนทั้งอธิบาย คนบางคนนั้น เป็นปทปรมะ ปทปรมะไม่ได้หมายถึงคนโง่ แต่หมายถึง พวกอวดดี อวดดี มีทิฐิมานะมาก เหมือนพระฉันทะ สอนไม่ได้ เราก็ต้องถ้อยคอดี สดุดีสอยก็ปล่อยมันไป เหมือนที่พระพุทธองค์ ทรงทำได้ ถ้าเราไม่รู้จักความแตกต่างระหว่างบุคคล เวลาเราไปเทศน์ไปสอนจะทำให้เราไม่ ประสบความสำเร็จ เหมือนหมอที่ไม่รู้จักอาการของโรคของคนไข้ ก็จะทำให้คนไข้ไม่ถูก ก็จะทำให้ วินิจฉัยโรคไม่ถูก เมื่อวินิจฉัยไม่ถูก เมื่อวินิจฉัยโรคไม่ถูกก็รักษาไม่ถูก เมื่อรักษาไม่ถูกก็รักษาโรคไม่ หาย ฉะนั้นใดกันนั้น

สาม จะต้องมียกยาดมิตตธรรม ๗ ซึ่งผมขอเรียกว่า เป็นทฤษฎีแก่ง ๗ ด้าน ขำขำ ๗ เรื่อง ถ้าเราแก่ง ๗ ด้าน ขำขำ ๗ เรื่องนี้เราจะเป็นครูชั้นนำ เพราะกัลยาณธรรมเป็นธรรม สำหรับบุคคลผู้เป็นครู พระนักเผยแผ่ก็เป็นครูของมหาชนใช่ไหม ฉะนั้น จะต้องถึงพร้อมด้วย กัลยาณมิตตธรรม ๗ ประการ เช่น รู้เหตุ รู้ผล รู้ตน รู้ประมาณ รู้กาล รู้สังคม รู้ชุมชนและ รู้ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ถ้าเราแก่ง ๗ ด้าน ขำขำ ๗ อย่างนี้เวลาเราจะเทศน์จะสอน เรา จะมีความคล่องตัว เหมือนพระพุทธองค์ที่สอนเมื่อไรก็ประสบความสำเร็จทุกครั้ง

สี่ ต้องมีคุณสมบัติของพระธรรมกถึกทั้ง ๕ ประการ ซึ่งตรงนี้ก็ขอให้พระอาจารย์ไป ค้นมาให้ครบทั้งห้าประการนั้น เรียกว่าธรรมเทศกธรรม ๕ (มี (๑) กล่าวความไปตามลำดับ (๒) ชี้แจงยกเหตุผลมาแสดงให้เข้าใจ (๓) แสดงธรรมด้วยอาศัยเมตตา (๔) ไม่แสดงธรรมด้วยเห็นแก่ อามิส (๕) แสดงธรรมไม่กระทบตนและผู้อื่น ตั้งใจที่จะเทศน์ ด้วยเจตนาดี หวังอนุเคราะห์ เกื้อกูล เป็นต้น) นี่เป็นคุณสมบัติกว้าง ๆ ของพระผู้จะเป็นนักเผยแผ่พระพุทธศาสนานั้นเอง ก็

ขึ้นอยู่กับเราจะหยิบยกตัวไหนขึ้นมาเป็นจุดเด่น จุดเน้น จุดหมายในงานของเราแต่ถ้ามาถามผม ผมใช้ทั้ง ๔ ข้อนี้ ร่วมกันทั้งหมด

ประเด็นที่ ๒ รูปแบบ และแนวทางในการเผยแพร่ธรรมะที่พึงประสงค์ ควรเป็นอย่างไร

ผมจะนำเสนอธรรมะหรือการเผยแพร่ธรรมะด้วยรูปแบบที่หลากหลายมาก พูดได้เลยว่า ใช้รูปแบบที่หลากหลาย ใช้ช่องทางที่หลากหลาย ทั้งนี้เพราะอะไร เพราะผมมองว่าในโลกนี้ ประกอบด้วยผู้คนที่หลากหลาย ทั้งความคิด ความเชื่อ สติปัญญา ภูมิหลังทางสังคม และก็ความทุกข์ในชีวิต เมื่อผู้คนหลากหลาย เราจำเป็นจะต้องประยุกต์แนวทางในการเทศน์การสอนการเผยแผ่ให้หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของผู้คน เหมือนในสังคมของเรานั้นจะมีเพลงหลายแบบ เพลงลูกกรุงก็มี เพลงลูกทุ่งก็มี ไซ้ใหม่ เพลงลูกกรุงก็มี เพลงลูกทุ่งก็มี เพลงสตริงก็มี เพลงสากลก็มี เพลงบรรเลงก็มี เพลงเพื่อฝึกสมาธิภาวนาที่เรียกว่า เมดิเตชัน ซอง (Meditation Song) ก็มี เพลงคลาสสิกอย่างโมซาร์ท (Wolfgang Amadeus Mozart) โชแปง (Fryderyk Franciszek Chopin) ก็มี ถ้ามองว่า ทำไมโลกนี้จึงมีเพลงหลากหลายแนวทางมาก แต่ที่หลากหลายแนวทางก็ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับคนที่มีความหลากหลาย เรื่องนี้ฉันใด การเผยแผ่ของเราก็ฉันนั้น ผมจะปรับประยุกต์วิธีการเทศน์วิธีการสอน วิธีการทำงานให้มีความหลากหลายให้สอดคล้องต้องกันกับคนทุกกลุ่ม พูดได้เลยว่า ตั้งแต่เด็กแรกเกิดจนกระทั่งคนที่เจียนอยู่เจียนไป ก่อนที่จะจากโลกนี้ไปผมก็เตรียมคำสอนไว้ให้ตั้งแต่เด็กแรกเกิดนี้ ผมได้เขียนหนังสือไว้ เป็นคู่มือการเลี้ยงลูก คู่มือการทำวัตร คู่มือการสวดมนต์ จนกระทั่งว่ามาถึงคนที่สูงวัยแล้ว ต้องเรียนรู้เพื่อจะจากโลกนี้ไป ผมก็เทศน์เรื่องมรณสติไว้มากมาย เขียนหนังสือเอาไว้หลายเล่ม ฉะนั้น ถ้าพูดโดยรวมผมจะเตรียมธรรมะเอาไว้ให้สอดคล้องทุกคน ทุกกลุ่มตั้งแต่เกิดจนตาย ครบหมด ถ้าถามว่า แล้วมันมีอะไรบ้างล่ะ ก็ผมได้ประมวลเอาไว้ประมาณ ๑๗ วิธีการนะ ในคอมพิวเตอร์ของผมนะ อาจารย์เห็นแล้วนะ อันนั้นอาจารย์ก็เอาไปเขียนลงนะ ตามนั้น

ประเด็นที่ ๓ ท่านหวังว่าคนที่ฟังธรรมะแล้ว ควรจะปฏิบัติตนอย่างไร ?

..ก็ง่าย ๆ ควรจะนำธรรมะนั้นมาประพฤติปฏิบัติ เพื่อฝึกหัดขัดเกลาชีวิตของตัวเองให้เป็นชีวิตที่ดีงามล้ำเลิศ จากชีวิตที่ไร้ค่าให้เป็นชีวิตมีค่า จากชีวิตเป็นโมฆะให้แปรเป็นชีวิตที่ไม่โมฆะ จากชีวิตของคนที่ยึดติดดำมืด ให้เป็นชีวิตของคนที่มีประเสริฐหรือสูงส่ง หรือพูดอีกอย่างหนึ่งว่า จากปุถุชนให้เป็นกัลยาณชน จากกัลยาณชนให้เป็นอารยชน ถ้าทำได้อย่างนี้ นี่ก็ถือว่าบรรลุประสงค์ของการได้ฟังธรรมะ นั่นก็คือ คาดหวังว่าคนแต่ละคนจะนำธรรมะไปประพฤติ

ปฏิบัติ ชัดเกล้าตัวเอง จนเป็นคนที่มีประเสริฐเลิศล้ำขึ้นไปตามลำดับ จากปุณฺณเป็นกัลยาณชน และจากกัลยาณชน เป็นอริยชน

ประเด็นที่ ๔ พระอาจารย์คิดว่ามีผู้สนใจธรรมะในยุคปัจจุบันมากน้อยเพียงใด ?

ในทัศนะของผมถือว่า เวลานี้คนให้ความสนใจเรื่องธรรมะมากขึ้น ประการหนึ่ง เพราะสังคมเต็มไปด้วยปัญหา ยังมีปัญหาคงกึ่งจะสนใจธรรมะ เพราะคนต้องการหาทางออก ประการหนึ่ง ก็เป็นเพราะว่า เรามีพระสงฆ์รุ่นใหม่ที่เคยเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุกมากขึ้น และประการหนึ่งก็คือ ตอนนี้โลกของเราตอนนี้เทคโนโลยีก้าวหน้ามาก การเทศน์การสอนก็ไม่ได้เทศน์ในวัดในวาเท่านั้น แต่เรายังทำผ่านสื่อเยอะแยะมากมาย เช่น เว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต โซเชียลมีเดียต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ ช่วยให้การเผยแผ่ธรรมะนั้น ไปได้กว้าง และไปได้ไกล และไปได้เร็วมาก ฉะนั้น ถ้าเทศนาดี ผมคิดว่าเวลานี้คนสนใจธรรมะมากกว่า เพราะว่า มีสื่อในการรองรับ มีสื่อเข้ามาเป็นตัวช่วยเครื่องแสดงศักยภาพ ในการเผยแผ่พุทธธรรมคำสั่งสอนได้เป็นอย่างดี ง่าย ๆ เลยในเฟสบุ๊คของผมเองก็มี มีคนตามกว่า ๕ ล้านคน ณ ปัจจุบันนี้ และในรายการของผมเอง ที่ช่อง ๗ ผมทำมา ๕ ปีแล้ว รายการคัมภีร์ประจำวัน ก็มีคนดูทุกเช้า แต่ละเช้าก็คนเป็นหลัก ล้านขึ้นไป ก็อาศัยกำลังของสื่อ อาศัยปาฏิหาริย์ของสื่อ มาช่วยกระพือธรรม ทำให้ทุกวันนี้มีคนสนใจธรรมะมากขึ้น

ประเด็นที่ ๕ พระอาจารย์คิดว่าปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะของพระอาจารย์เป็นอย่างไร ?

สำหรับผมนะ ผมคิดว่า เรายังมีคนน้อยไป คนต้องการธรรมะมีมาก แต่บุคลากรของเรา ยังมีน้อยเกินไป ทีมงานของผมเอง ณ เวลานี้ก็ยังถือว่ายังน้อย ยังไม่พอแก่ความต้องการ เพราะว่ามีคนสนใจในธรรมะเยอะมาก แต่บุคลากรของเรายังไม่พอ เช่น ผมจัดคอร์ส ภาวนาทั้งในเมืองไทยและในต่างประเทศ ผมอยากได้พระวิปัสสนาจารย์ที่เก่ง ๆ มาทำหน้าที่เทศน์ มาทำหน้าที่สอนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษอย่างนี้ เป็นต้น แต่ปรากฏว่า ยังหาได้ยากมาก มี แต่ยังไม่พอกับความต้องการ นี่คือปัญหาใหญ่ที่เจออยู่ ก็คือว่าเรายังไม่สามารถผลิตบุคคลที่จะมาทำงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เพียงพอแก่ความต้องการของคนไทยและชาวต่างชาติ นี่เป็นเรื่องใหญ่เพียงเรื่องเดียวที่ผมเจออยู่ พระอาจารย์ ไม่ได้เผยแผ่ธรรมะในประเทศอย่างเดียว แต่เผยแผ่ธรรมะเป็นสากลด้วยไปทั่วโลก ผมไปเผยแผ่ทั่วโลก ทุกปี เป็นเวลาไม่ต่ำกว่า ๗ ปี

มาแล้ว ผมจัดคอร์สภวนาทั้งในเมืองไทยและต่างประเทศ แต่คิดว่าในอนาคตจะดีขึ้น เพราะทุกวันนี้มีชาวต่างชาติ ที่มาเป็นลูกศิษย์แล้วก็เข้ามาปฏิบัติ แล้วก็ได้ หลายคนเก่งถึงขั้นนำทำวัตรสวดมนต์ได้แล้ว เรียกว่าเดี๋ยวนี้ผมใช้ฝรั่งสอนฝรั่งได้ดีพอสมควรแล้ว เพราะฉะนั้น ใน ๕ ปีข้างหน้าผมคิดว่าปัญหานี้จะลดน้อยถอยลง

ประเด็นที่ ๖ พระอาจารย์มีวิธีการในการแก้ปัญหาในการเผยแผ่ธรรมะอย่างไร ?

สำหรับผม ผมมองว่า ปัญหาทุกอย่างเป็นครู ผมถือคติว่า มองทุกอย่างเป็นครูแล้ว เธอจะมีชีวิตอยู่อย่างแสนรื่นรมย์ พูดอีกอย่างหนึ่งว่า โนเค อีส โอเค (Nokey is Okey) ความทุกข์เป็นครู ปัญหาเป็นครู ฉะนั้น เวลาที่เกิดปัญหาขึ้นมา ผมจึงไม่เคยท้อ ผมจะค่อย ๆ พยายามแก้ปัญหาไปตามลำดับทีละเปลาะ ๆ ทีละเรื่อง ๆ นั่นก็ทำให้งานเผยแผ่ธรรมะของเรานั้นลุล่วงด้วยดีมาจนกระทั่งทุกวันนี้

ประเด็นที่ ๗ ประเด็นสุดท้าย พระอาจารย์มีข้อเสนอแนะอย่างไรแก่พระสงฆ์ในยุคปัจจุบัน ในฐานะที่เป็นผู้เผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือพระรุ่นใหม่ที่จะขึ้นมาเป็นผู้เผยแผ่พระพุทธศาสนา

พระสงฆ์รุ่นใหม่ของเราต้องมีความรู้หลายหลายเรื่อง เช่น

หนึ่ง ต้องรู้จักกรรมวินัยอย่างแม่นยำและลึกซึ้ง

สอง ต้องมีความรู้ทางโลกถึงขั้นที่กันเรียกว่า รู้เท่าทันสภาวะโลกาภิวัตน์ เพราะเราไม่ได้เผยแผ่ธรรมเพื่อย้อนหลังไปหาคนในอดีต แต่เรากำลังเผยแผ่ธรรมให้กับคนในยุคสมัยของเราและ ใน เจเนเรชั่น (Generation) ใหม่ ฉะนั้น ความรู้ในทางโลกเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก หากจะเปรียบให้เห็นภาพธรรมะก็เปรียบเหมือนน้ำที่อยู่ในขวด ความรู้ทางโลกก็เหมือนเครื่องมือที่จะมาเปิดฝาขวดนั้น ซึ่งจำเป็นมาก ทางโลกจะมาเกื้อทางธรรม ซึ่งทางธรรมก็จะชี้นำทางโลกได้ ฉะนั้น ข้อหนึ่ง ข้อสองนี้ต้องช่วยกัน และ

สาม ต้องมีศีลาจริยวัตรที่งดงาม เพราะอะไร เพราะถ้าเรา ศีลาจริยวัตรไม่งดงาม จะไม่เจริญศรัทธา ทำให้ไม่น่ากราบไม่น่าไหว เราจะต้องเป็นบัณฑิต ไม่ใช่บัณฑิตจอมปลอม ต้องเป็นบัณฑิตที่สง่างามทั้งต่อหน้าและลับหลัง เหมือนที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า ก่อนสอนผู้อื่นต้องสอนตนให้ดี จึงจะไม่มีข้อมัวหมอง ไซ้ไหม แล้วก็ได้

สี่ ต้องทลายกำแพงแห่งภาษาให้ได้ เพราะว่าเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ถ้าเราทลายกำแพงแห่งภาษา เราจะสามารถหาความรู้ได้ลึกซึ้ง กว้างขวาง เลยภาษาไทยและภาษาบาลี

ออกไป ก็จะทำให้ธรรมะของเรามีความร่วมสมัย และสามารถทำงานได้กว้าง ได้ไกล ในแง่การหาความรู้และในแง่การใช้เป็นเครื่องมือในการเผยแผ่ธรรม

ห้า ต้องมีทีมสนับสนุนที่ดี เรียกว่า มีกัลยาณมิตร แล้วก็

หก ต้องมีความเชี่ยวชาญในการใช้สื่อของยุคสมัย เพราะอะไร เพราะสื่อเป็นเครื่องขยายศักยภาพในการทำงาน ถ้าเราไม่รู้จักเทคโนโลยีและใช้เทคโนโลยีไม่เป็น เราก็คงเหนื่อย ผมถือคติว่าทำน้อยได้มาก ทำหนึ่งได้ร้อย ทำน้อยได้มาก เพราะว่าผมใช้สื่อเยอะมาก

เจ็ด เมื่อประสบความสำเร็จแล้วก็ ให้นอบน้อมถ่อมตน อย่าไปยึดติดถือนั่นในความสำเร็จ อย่าไปพอหังการว่าเราเก่ง เราดี จนกระทั่งไม่ฟังพ่อแม่ครูบาอาจารย์ ให้ทำตนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้อยู่เสมอ

แปด โน คอรัปชั่น (No Corruption) ไม่ทุจริต ไม่ฉ้อฉล มีความสว่างไสวในเรื่องผลประโยชน์ ถ้าแก้เรื่องนี้ได้ ก็จะมีชีวิตที่สง่างาม ต้องเป็นผู้เสียสละที่ดี แน่นนอน ท่านต้องอุทิศชีวิตเพื่องาน พระศาสนาจริง ๆ คือ ไม่เห็นแก่ได้ ไม่เห็นแก่ยศ ทรัพย์ อำนาจ หรือลาภสักการะ แต่ต้องวางชีวิตลงเป็นเดิมพัน มุ่งมั่นที่จะทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างบริสุทธิ์ใจ โดยหวังประโยชน์สุขมวลมนุษยชาติที่ตั้ง ต้องอย่างนั้น ต้องไม่ทุจริต ต้องไม่คอรัปชั่น ถ้าทำได้ อย่างนั้น งานก็จะยั่งยืน แล้วก็

เก้า ให้มีความเคารพต่อพระมหาเถรานุเถระ คณะสงฆ์ ตั้งแต่มหาเถรสมาคมลงมา จนกระทั่งพระภิกษุหนุ่มสามเณรน้อย ไม่อวดดีถือดี ถือว่าตนเป็นส่วนหนึ่งซึ่งเป็นส่วนเล็ก ๆ ของสังฆมณฑลแห่งนี้ เมื่อมีโอกาสช่วยเหลือเกื้อกูลคณะสงฆ์ต้องไม่ละทิ้งโอกาสนั้นและต้องถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะประพฤติปฏิบัติทันที และก็

สิบ ให้มีจิตสำนึก กตัญญูรู้คุณต่อพระศาสนา ถ้าเรามีความกตัญญูรู้คุณต่อพระพุทธศาสนาประดิษฐานอยู่ในเรื้อนใจ เราก็คงตั้งใจ ตั้งใจทำงานด้วยจิตสำนึกที่สูง ไม่ได้ทำเพื่อแลกกับยศทรัพย์อำนาจ หรือหวังรางวัลจากคนนั้นคนนี้ จากองค์กรนั้นองค์กรนี้ แต่เราทำ เพราะว่า พระศาสนาอุ้มชูเรา เมื่อเรารอดแล้วเราก็คงกลับมาอุ้มชูพระศาสนา ทำได้อย่างนี้ ก็จะเป็นพระรุ่นใหม่ เป็นพระนักเทศน์ พระนักสอนชั้นนำของประเทศไทยสืบไป

ชุดที่ ๒ บทสัมภาษณ์พระเถระ พระสุธีธรรมานวัตร (เทียบ สิริญาโณ), ผศ.ดร.
(ลำดับที่ ๒)

-
๑. ผู้ให้สัมภาษณ์ : พระสุธีธรรมานวัตร (เทียบ สิริญาโณ),ดร.
๒. สถานที่สัมภาษณ์ : คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓. วัน เวลาสัมภาษณ์ : วันอังคารที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ เวลา ๑๓.๓๐ น.

๑. รูปแบบและแนวทางการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

ถ้าจะกล่าวไปแล้วรูปแบบในการเผยแพร่ธรรมะของท่าน ว. เป็นประโยชน์มากในการเผยแพร่ธรรมะในเชิงรุก ท่านเป็นพระหนุ่มที่มีการสะสมองค์ความรู้พร้อมที่จะแสดงให้ผู้ที่รับฟังหรือสนใจท่านในด้านต่าง ๆ ทันสมัยใหม่เสมอ ทันยุคทันเหตุการณ์ไม่ล้าหลัง ธรรมะไม่น่าเบื่อเมื่อมาฟังท่าน ว. ท่านได้ใช้หลักธรรมจับประเด็นให้เข้ากับกระแสสังคม มีทั้งรูปแบบงานเขียน มีทั้งการบรรยาย มีทั้งการให้ข้อคิดแก่สังคมในวงกว้าง ไม่ใช่เพียงเท่านั้น แต่ว่าท่าน ว. ยังเป็นที่ยอมรับของคนทั้งในประเทศในต่างประเทศด้วย นี่คือรูปแบบการเผยแพร่ธรรมะที่ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ เพราะทุกวันนี้ โลกเทคโนโลยีมีแต่เจริญขึ้น มีอะไร ที่ไหน อย่างไร ก็สามารถรู้ได้ไวโดยไม่ต้องรอนาน ผิดกับเมื่อก่อนเยอะเลย ท่านเป็นผู้ส่งสารที่ดี ที่สามารถแสดงธรรมให้ผู้อื่นเข้าใจโดยง่าย สังเกตจากหนังสือของท่านที่ติดตลาดทุกที่ออกมา จนต้องพิมพ์เพิ่มไม่รู้เท่าไรครั้งจึงจะพอแก่ความต้องการ

๒. บทบาทการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

บทบาทของท่านก็คือเป็นที่ยอมรับของสังคม ไม่ว่าท่านจะไปแสดงธรรมที่ไหนก็มีกลุ่มผู้ฟังที่พร้อมจะรับสารจากท่าน เพราะท่านพร้อมที่จะสื่อสารธรรม อาจจะเป็นได้ว่าเป็นเพราะท่านเป็นนักอ่าน อ่านมาก สังคมประสบความสำเร็จความรู้ พร้อมที่จะแสดงเสมอ ถ้าเป็นนักมวยก็ถือว่าซ้อมมาดี พร้อมที่จะน็อกคู่ต่อสู้ ท่านมีบทบาทในงานเผยแผ่กับทุกกลุ่มคน ไม่ว่าจะเป็นเยาวชน คนหนุ่มสาวรุ่นใหม่ คนทำงาน จนกระทั่งวัยไม่ใกล้ฝั่ง ท่านก็ยังมีธรรมะให้กับทุกกลุ่มบุคคลที่กล่าวแล้ว

๓. ท่านคิดว่ากระบวนการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

กระบวนการของท่านก็คือ ท่านใช้สื่อทุกชนิดที่สามารถส่งต่อธรรม หรือส่งสารไปยังผู้รับเข้าไปยังกลุ่มผู้ฟัง กลุ่มผู้อ่าน ให้ได้รับรู้ธรรมะของท่าน ทั้งในรูปแบบงานเขียน งานบรรยาย งานเทศน์ ซึ่งเป็นประโยชน์มากในการรับรู้ข่าวสาร

๔. ท่านคิดว่าในยุคปัจจุบันมีคนฟังและสนใจธรรมะมากน้อยแค่ไหน? อย่างไร?

ผู้ฟังทุกวันนี้มีมาก แต่จะได้ปฏิบัติตามหลักธรรมที่ฟังมากไปด้วยหรือไม่ ยังไม่ทราบแน่ได้ เพราะยังไม่มีผู้วิจัยในเรื่องนี้ เหมือนคำกล่าวที่ว่า ผู้รู้ธรรมอาจมีมากแต่ผู้ปฏิบัติอาจมีน้อย ความต้องการของผู้บริโภคมาก ก็แสดงว่ามีผู้ฟังผู้อ่านมาก โดยเฉพาะในยุคปัจจุบัน มีผู้คนที่มึนทุกข์มาก จากปัญหาชีวิต ปัญหาปากท้อง ธรรมะก็เป็นทางเลือกที่ดีของคนในสังคม ถ้าฟังไปแล้วเกิดความสุขสบายใจ คือ วางลงปลงได้ ก็อยากจะได้ลัทธิธรรมะอีก เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

๕. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบันมีปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะอย่างไร?

เรื่องนี้เป็นปัญหาแน่นอน ถ้าพระสงฆ์ไม่แตกฉานในอรรถและพยัญชนะ แล้วจะไปส่งต่อธรรมได้อย่างไร องค์ความรู้ไม่ต้องการมาก แต่ขอให้แจ่มแจ้งและชัดเจน แค่นี้หลักสูตรนักธรรมตรีโท เอก ก็น่าจะส่งสละธรรมได้ดี ถ้าชัดเจน ค้นคว้าหาความรู้ อ่านเพิ่มเติม ปัจจุบันพระสงฆ์บางรูป บางท่านไม่ชัดเจนในธรรมะ ก็เป็นการยากที่จะให้พุทธศาสนิกชนเข้าใจได้

๖. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบัน ควรแก้ปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะอย่างไร?

ศึกษาให้เข้าใจ รู้จริง มีองค์ความรู้ที่รองรับได้ ท่าน ว เป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องนี้ เพราะท่านมีองค์ความรู้ที่ดี ถ้าถามว่าองค์ความรู้มาจากไหน ก็ได้มาจากการรักการอ่าน การค้นคว้าหาความรู้ เมื่อมีใครที่สนใจธรรมะในเรื่องนั้น ๆ เข้ามา ก็สามารถตอบได้ทันที โดยไม่ติดขัด ก็จะได้ช่วยในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างหนึ่ง

๗. ท่านมีข้อเสนอแนะในการเผยแผ่ธรรมะของพระสงฆ์ยุคปัจจุบันอย่างไร?

ในยุคปัจจุบันมีอะไรเกิดขึ้น ที่ไหน อย่างไร ผู้คนก็รับรู้ได้เร็ว พระสงฆ์ก็เช่นกัน ถ้าจะช่วยกันเผยแผ่ธรรมะ ก็ต้องปรับตัวเองให้ทันกับโลกหรือเหตุการณ์ในปัจจุบัน ถ้าคิดว่าองค์ความรู้ไม่เพียงพอ ก็ออกแสวงหาเพิ่มเติมให้เต็ม อ่าน เพิ่มพูนสติปัญญา มีอะไรเกิดขึ้น ต้องรับรู้บ้าง จึงจะก้าวทันภาวะโลกสมัยใหม่

ชุดที่ ๓ บทสัมภาษณ์พระเถระ พระราชญาณกวี (สวัญ ปิยวิสุทธิ)
(ลำดับที่ ๓)

-
๑. ผู้ให้สัมภาษณ์ : พระราชญาณกวี (สวัญ ปิยวิสุทธิ)
 ๒. สถานที่สัมภาษณ์ : วัดพระรามเก้ากาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
 ๓. วัน เวลาสัมภาษณ์ : วันพุธที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. รูปแบบและแนวทางการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

ว. วชิรเมธี ถือว่าเป็นพระรุ่นใหม่ ส่วนใหญ่จะเห็นครูบาอาจารย์เป็นนักเผยแผ่ เช่น ท่านพุทธทาส เป็นนักเขียน นักคิด นักปฏิวัติทางสังคม หรือเราก็อาจจะเห็นนักเผยแผ่ทางแนวปฏิบัติ เช่น หลวงปู่ หลวงพ่อที่มีชื่อเสียงก็จะมีแนวทางวิปัสสนากรรมฐาน สมถ กรรมฐานทางสำนักต่าง ๆ มีรูปแบบในการดึงคนเข้าวัด ที่จริงแล้วการเผยแผ่ถือว่าเป็นความมั่นคงของพระพุทธศาสนา ไม่ใช่การปกครองนะ ถ้าการปกครองเข้มแข็งด้วยเหมือนกับการเผยแผ่ก็จะทำให้การเผยแผ่เข้มแข็งตามไปด้วย ที่พระพุทธศาสนาในบ้านเราหรือในต่างประเทศเจริญรุ่งเรืองเป็นเพราะการเผยแผ่ เพราะฉะนั้น ที่ท่านทำเรื่องการเผยแผ่ก็อนุโมทนาบุญนะครับ จะศึกษาแนวทาง วิธีคิดวิธีทำงานท่านอาจารย์ ว. วชิรเมธี เป็นหนึ่งในจำนวนนั้นที่ดำเนินรอยตาม ความแตกต่างของท่าน ว. เราจะเห็นว่าถ้าเปรียบเทียบกับท่านมหาสมปอง ท่านอาจารย์พยอม ท่านปัญญา นันทภิกขุ ท่านประยุทธ์ ปยุตโต หรือไม่ว่าท่านพุทธทาส มาในแนวนี้นี้จะเห็นว่าสิ่งสำคัญที่สุด คือ หนึ่ง ต้องสร้างชื่อก่อน เขาเรียกว่า แแบรนด์เนม (Brand Name) เหมือนสินค้าอิตาลีทั้งหมดต้องแบรนด์เนมหมดเลยนะ สินค้าเหมือนกันหมด แแบรนด์เนมนี้ต้องให้ติดหูติดตา ติดอะไร เช่น นามปากกาต้องมี ถ้าจะเป็นนักเขียนนะ ถ้าแบรนด์เนมติดแล้ว ประเด็นทำอะไรก็ง่าย เหมือนกับเรา น้ำ ส้มทานก็ต้องมีแบรนด์เนม รถยนต์ก็ต้องมีแบรนด์เนม สบู่ ยาสีฟันต้องมีแบรนด์เนม การเผยแผ่ก็เหมือนกัน เหมือนกันกับการตลาด ในการบริหาร ถ้าเราสร้างแบรนด์เนมเองไม่ได้ทำอะไรก็ยาก พอสร้างแบรนด์เนมได้ปีทุกสิ่งทุกอย่างก็ง่ายขึ้นค่อย ๆ ทอยไปถามว่าแบรนด์เนมของท่าน ว. นีติดตลาดไหม ติดตลาด ทำไมจึงติดตลาด ท่านเริ่มต้นอย่างไร เริ่มต้นจากการเป็นนักอ่าน เพราะว่าการอ่านเป็นการนำเข้า อันดับที่สอง คือการนำออก คือเป็นนักเขียน อันดับที่สาม เป็นนักพูด อันดับทีสี่ ต่อมาก็คือใช้มีเดีย (Media) ท่าน ว. ใช้มีเดีย คือรูปแบบของคนปัจจุบันนี้ บางทีเข้าไปหาเราไม่เจอ แต่เขากอดูได้ มีเดีย ดูเราได้ มีเดีย เขาอ่านหนังสือได้ เขาสามารถที่จะวิเคราะห์ห้วงใจ หรือสื่อถึงเราได้ผ่าน อะไรได้นี้ เราต้องใส่เข้าไปก่อน

และสำคัญที่สุดคือสื่อวัยรุ่นให้ได้ วัยรุ่นที่วุ่นวายนี้คือใครบ้าง ดารา เพราะท่าน ว. อาจจะมีสื่อวัยรุ่นโดยตรงไม่ได้ ก็ให้ดาราไปสื่อวัยรุ่น ถามว่า มีเดียมันตามจับใครละตามจับดารา พอเราจับดาราได้เราก็เป็นพระดาราไปในตัว แต่แนวของผมคือผมไม่ยากดัง ผมกลัวที่สุดคือดัง (แต่ท่านดังไปแล้ว) กลัวที่สุดคือกลัวคนรู้ กลัวคนมาหา กลัวมากคือ ไม่รู้ดังหรือเปล่านะ เพราะฉะนั้น ให้ผมใช้มีเดียผมไม่เอานะ ให้ผมมีเว็บไซต์มีอะไรผมไม่เอาห้ามขึ้นนะมีคนคนหนึ่ง เขาจะมาทำเว็บไซต์ให้ท่านจะเอาแนวไหน บอกเขาว่า หนึ่ง ไม่ให้คนรู้จักเรา สอง ไม่ให้คนมาหาเรา สาม ไม่ให้คนติดต่อเราได้ และก็สี่ ทำอย่างไรก็ได้ ให้เราอยู่อย่างสงบสุข แต่ธรรมเราออกไป มันคิดหนักนะคนนี้นึกคิดหนัก นี่พูดถึงมีเดียนะ โอโฮ การบ้านข้อใหญ่เลย คนรู้จักผมดีแต่ทำให้ไม่รู้จัก ไม่ให้คนมาหาทำไม่ได้ มีแต่ทำให้คนมาหา ให้เราสงบสุขแล้วก็ให้ธรรมะออกไป เธอเอาไปทำการบ้านแล้วกัน ทำได้แล้วค่อยมาคุยกัน ปรากฏว่าบอกยอมแพ้ครับไม่ทำแล้ว ยอมแพ้ ผมไม่ไหวละครับขอไม่ทำगे่งมากนะเด็กคนนี้ ท่าน ว. นี่ท่านก็มีเว็บไซต์ มีเฟสบุ๊ค มีอะไร ต่าง ๆ และที่สำคัญที่สุด นักเผยแผ่ต้องมีสถานที่ หมายความว่าสถานที่ที่เรากำหนดชะตากรรมตัวเราได้ ไม่ใช่สถานที่ที่เป็นอุปสรรค กำหนดชะตากรรมไม่ได้ ยกตัวอย่างเช่น ไร่ ท่าน ว. นี่ เป็นสถานที่สวยงาม มีน้ำ มีภูเขา มีพื้นที่ราบ แล้วคิดทำอะไร อยากทำอะไรตามสบายง่าย ได้ ทำให้การทำงานมันเร็วขึ้น โดยใช้มีเดียเป็น ที่สำคัญอันหนึ่งคือท่าน ว. ใช้คำพูดสั้น ยิ่งออกเร็ว ใช้คำพูดสั้น ๆ แล้วยังออกทางสื่อ วิธีหนึ่งก็คือ พวกอยากดังเร็วก็มีนะ พวกอยากดังนี้ แต่เราต้องมั่นใจนะว่าดังแล้วไม่ดับ หมายความว่าใช้สื่อสร้างคน สื่อนี้สร้างตัวเรา แต่ในขณะเดียวกันถ้าเราดีจริง สื่อจะช่วย แต่ถ้าเราไม่ดีจริงสื่อมันทำลายเลย สื่อที่สร้างเรานี้ทำลายเราไปในตัวอย่างรวดเร็ว ท่านจำได้ใช้ไหมสมัยก่อนมีคนที่ทำสื่อगे่ง ๆ ตั้งแต่ยังไม่มีอินเทอร์เน็ต ไม่มีเว็บไซต์ พระที่ทำสื่อगे่ง ๆ เช่น ท่านยันตระ ดังใหม่ ภาวนาพุทโธ พวกนี้จะมีวิทยุ โทรทัศน์ มีหนังสือพิมพ์อะไรนี้ ก่อนใคร ๆ ทั้งสิ้น

ธรรมกาย ธรรมกายนี้ดังมากมัย เพราะเขาใช้สื่อ เพราะดังที่สุดตอนนี เพราะสื่อมันออกมา พูดคำเดียวมันไปสืบนคนถึงล้านคน ล้านสองล้านคนก็ติดต่อ ต่อไปอีกเป็นสี่ล้านคน ห้าล้านคนทันทีภายในพริบตา เพราะฉะนั้น สื่อจึงถือว่าเป็นอาวุธชนิดใหม่ เป็นอาวุธนิวเคลียร์ก็ได้ที่เราสามารถจะให้ความสุขร่มเย็นและอันตราย คนที่ทำงานด้านสื่อจะต้องระมัดระวัง ท่าน ว. นี่ผมเชื่อมั่นว่าโดน โดนในทางลบ แรง เยอะ มาก จิตจะต้องมั่นคง ในขณะเดียวกันจะต้องมีความอดทนอย่าท้อนะครับ บนความดังกับบนความดีนี้ไม่เหมือนกัน ดังด้วยดีด้วยส่งเสริมกัน ถ้าเมื่อไหร่ก็ตามถ้าเราดังแล้วดีไม่พอ คนหาเรื่องเยาะนะ คนที่จะเป็นเป็ดหารอยู่เยาะ

เพราะฉะนั้น ผมคิดว่าท่าน ว. นี่ท่านโชคคืออยู่อย่างหนึ่งคือว่าท่านพยายามฟังผู้ใหญ่ ฟังบุคคลสำคัญเอาไว้ ถ้ายู่อุปมาขู่ไว้ก่อน อัดติดไว้เลยแปะไว้เลยเห็นมัยเยาะมัย ชู ๆ ไว่ก่อนขู่คนไว้ก่อน ดาไลลามะบ้าง ต็อกเตอร์นั้น ต็อกเตอร์นี้ ดาราก็เป็นจิตวิทยาอย่างหนึ่งที่จะป้องกัน

ตัวเองเป็นตัวแอนตี้ไวรัส สอง เป็นตัวประชาสัมพันธ์ที่ดี สาม คือ เมื่อเราอยู่ใกล้กับคนเหล่านี้ ไม่ว่าจะวรรคหนึ่ง เอารูปมา มันทำให้เรามีแรงบันดาลใจ คนเห็นคนก็ได้ อิมเมจ (Image) ว่า ออئی นี่ นี่เป็นอย่างนี้ก็ได้เป็นแรงบันดาลใจคนได้ดี ที่นี้เราก็ดูว่าสิ่งที่ท่านอาจารย์ ว. ท่านทำ ในขณะนี้ท่านมีกระบวนการอย่างหนึ่งออกมา สร้างคนละ เพราะว่าทำไมไหว เขาเรียกว่าโตเร็ว แล้วสร้างไมไหว คือไม้ที่โตเร็วเป็นไม้ที่.. มันมีพันธุ์ไม้ที่โตเร็วมันอาจจะไม่แข็งแรง หรือจะมี ลักษณะเหมือนกับว่าลาภสักการะเกิดขึ้น ชื่อเสียงเกิดขึ้น ผู้คนไปหามากขึ้นรับไมไหว พอรับไมไหวมันจะเกิดปัญหาอย่างหนึ่งขึ้นมา ‘แบกของหนัก’ เหมือนเกวียนร่อยเล่แต่มีวัวลากอยู่ตัวเดียว คนเอาโครงการไป คนเอาภาระไป คนเอาความหวังไป คนฝากต่อฝากประเดี้ยวถ้าวันไหนเจ็บไข้ได้ป่วยหรือไม่สบายขึ้นมา ร่างนะ ร่าง ต้องรับผิดชอบ เพราะฉะนั้น การฉายเดี่ยวของท่านอาจารย์ ว. เรียกว่า ฉายเดี่ยว ก็ต้องรับผิดชอบก่อน วัตรธรมกายดีเท่าไรก็ไม่ลงเพราะเขามีองค์กร จัดเป็นองค์กร ดีหัวก็ไม่ถูกเพราะว่าจุดสำคัญมันไม่ได้อยู่ที่หัว ดีตรงไหนก็ดีไปก็เหมือนกับเฉลี่ยความเจ็บ ไม่ได้จ้ง ๆ สักที แต่ของท่าน ว. ถ้ามีคนปรารถนาไม่ดีติดตัวเลย ละก็จบทันทีเลย เช่นตัวอย่าง ยันตระ ภาวนาพุทโธ นิกร หรือครูบาทั้งหลายที่มีปัญหานี้ ติดตัวเลย แต่ผมเชื่อมั่นว่าท่าน ว. คงจะไปได้ ก็รู้จักกัน สนิทกัน ไปมาหาสู่กัน ผมอยู่เชียงรายได้ ผมเป็นเจ้าคณะจังหวัดฝ่ายธรรมยุติที่เชียงรายได้ ก็เรียกว่าหลงน้อง เวลาขึ้นไปก็ไปเยี่ยมท่าน ไปให้กำลังใจ ไปฉันทข้าวด้วย ไปเฉย ๆ ไม่ได้อะไรหรอก ไปเห็นความเจริญก้าวหน้าท่านก็ดีใจ ดีใจว่าสิ่งที่ท่านทำนั้น มันเป็นงานของคนรุ่นใหม่ที่ทำให้มันเฉิดฉายขึ้นมา แล้วมันมีชีวิตชีวา ต่อมาท่านจะมีภาระหนักขึ้น คือว่าความคาดหวังของคน โดยปกติสังคมไทย พระที่เป็นนักเผยแผ่จะเป็นพระที่อายุอานามพอสมควร อายุสี่สิบห้าสิบหกสิบ แต่ท่าน ว. ดังมาตั้งแต่ ๓๐ ธรรมะติดปีกท่านนะ ดังมาเรื่อย ๆ และข้อคิดข้อเขียนต่าง ๆ ก็พิมพ์เผยแผ่มาเรื่อย ๆ อันหนึ่งที่ท่านไม่เหมือนคนอื่น คือท่านจะไม่ติดในรูปแบบ เช่น เวลาท่านไปต่างประเทศ แทนที่ท่านจะไปเฉย ๆ ท่านก็จัดประเทศนี้ ประเทศนี้ ประเทศนี้ แล้วท่านก็ไปบรรยายไปเที่ยวนั่นนะ แต่ไปบรรยายได้เที่ยวด้วย บรรยายแค่วันเดียวประเทศนี้ ประเทศนี้ ประเทศนี้ก็ไป ไปเดือนหนึ่งได้หลายประเทศก็เลยได้ประโยชน์ ในขณะที่พระที่อยู่ในประเทศนั้น ๆ ไม่ทำ ทำไมจึงไม่ทำ ชื่อเสียงไม่พอ ดึงคนไม่ได้ หรือว่าอาจจะเพราะวัดท่านมี อาตมาไม่ได้ไปวัด ท่านก็ไปสนามเลย คนก็มา.. พอมาก็..อยู่ในสนาม สนามต่างประเทศมันสวยงามนะ หน้าร้อนมันก็ปิกนิกได้ทานข้าวทานปลาต่าง ๆ เสร็จแล้วคนก็มาฟังธรรม อาตมาก็คิดอยู่ในใจว่า เออ ท่านฉลาดคือไม่คิดว่าจะต้องไปเทศน์แรง ๆ ไปเทศน์แบบนั้น ๆ สงบไม่ต้องปักหลัก ท่าน ว. เป็นเหมือนแมลงผึ้งนะ ลักษณะเหมือนแมลงผึ้งคือบินไป เรื่อย ๆ บินไปเอาเฉพาะเกสร ไม่ทำร้ายดอกไม้ เป็นแมลงผึ้งที่เอาเกสรมาทำน้ำผึ้ง

ถ้าพูดถึงเรื่องปัญหา อุปสรรคสักนิดนึงนะว่า พระนักเผยแผ่จะต้องมีรูปแบบหลายประการ องค์ประกอบหลายประการ เช่น ความรู้ วิชาความรู้ รูปร่างลักษณะ บุคลิก ธรรมะ ข้อวัตรปฏิบัติ จะต้องมีความหลายอย่าง แล้วเห็นพระที่เป็นนักเผยแผ่ในต่างประเทศเมื่อก่อนดังมาจากประเทศไทยบุกต่างประเทศก่อนใครอื่น ท่านยันตระไช้ใหม่ บุกต่างประเทศก่อนใครอื่นเลยนะ บุก บุก บุกไปอยู่เป็นปี เป็นเดือน ๆ หลายเดือนจำพรรษา วัดท่านสร้างสุญตา ๆ อะไรนี่เต็มไปหมด หนึ่งรูปร่างใหม่ ธรรมะดีใหม่ และก็มีปฏิบัติคือออกบิณฑบาต ห่มผ้าปอน ๆ สีคล้ำ ๆ ฉันทมือน้อยอยู่ในกมลในปาย่างนี้ คนมันชอบรูปแบบ นักเผยแผ่จะต้องมีรูปแบบหลายที่ชัดเจน นอกจากธรรมะของท่าน ว. รูปแบบพวกนี้ยังไม่ได้ ยังไม่มี ท่านจะไม่เน้น ท่านจะไปเล่นพวกตัวธรรมะ สาเหตุเพราะท่านยังไม่อิงพระเถระผู้ใหญ่มาก พระเถระผู้ใหญ่ในประเทศไทยนะ ด้านการปกครองก็ดี ด้านอะไรก็ดียังไม่อิง ด้านสังคมสงเคราะห์ที่จัดทำ อาจจะพูดถึงที่ท่านทำเปรียบเทียบกับชื่อเสียงท่าน ช่วยแผ่นดินไหว ช่วยสึนามิ นี่ได้เลย ก็เอาชื่อเสียงท่านไปทำ ต่อไปอาจจะออกเหรียญ คือ อุปสรรคของการเผยแผ่ในประเทศไทยมีปัญหาอย่างหนึ่งว่าทุกคนแสวงหาได้ด้วยตนเอง ถามว่าเป็นอุปสรรคไหม เป็นอุปสรรคตรงที่ว่าคุณไม่ได้ ไม่ใช่อุปสรรคของพระนักเผยแผ่ แต่เป็นอุปสรรคของกระบวนการคณะสงฆ์ที่ทำงาน ถ้าคนไหนถูกก็ดีไปเลย คนไหนไม่ถูกก็ ดึงญาติติดยโมมหายไปเลย เชวไปเลยนะ แต่ธรรมกายนี่ถือเป็นสำนักเผยแผ่ที่ใหญ่มาก ถามว่า ถูกไหม ไม่ถูก คนก็เล่นสื่ว่า เพราะว่าเขามีเงินมีทอง มีอะไรหลายอย่างขึ้นมามากมาย เป็นธุรกิจพาณิชย์ขึ้นมา อันนี้ก็จะเชว ในอนาคตก็จะเชว จะถูกต่อจะถูกลูกเตะลูกทุบอย่างนี้ไปเรื่อย ๆ เพราะว่ามันมีช่องว่าง เพราะฉะนั้นถ้าเราทำงานเผยแผ่เราจะต้องมีเกราะป้องกัน คณะสงฆ์เองก็ต้องช่วย องค์การเผยแผ่ก็ต้องมีชัดเจน เพราะถ้าผมเป็นนักเผยแผ่ ผมจะแตกต่างจากพระนักปกครองนะ นักปกครองเจ้าคณะจังหวัดเชียงราย ผมก็อยู่ได้แค่เชียงราย อำนาจมีแค่นั้น เชนหนังสือได้แค่นั้น ไปเชนเชียงใหม่ไม่ได้นะ แต่ถ้านักเผยแผ่ผมไปได้รอบโลกทั้งประเทศไม่จำกัด เพราะฉะนั้น พระนักปกครองจึงต้องพึ่งพระนักเผยแผ่ พระนักเผยแผ่ก็ต้องพึ่งพระนักปกครอง แล้วก็คนที่กำหนดบทบาทต่าง ๆ ท่านมีกติกามีองค์กร คณะสงฆ์ควรจะมีองค์กรเผยแผ่ให้สูงขึ้น อย่างพระธรรมทูตที่ส่งไปในชนบทไปชายแดน ผมว่ามหาวิทยาลัยต้องชัดเจนเรื่องการเผยแผ่ ตอนนี้เราไม่ชัดเจน ทำให้เรา... ใครอยู่วัดไหนเรียนจบมาแล้วก็ขอปฏิบัติศาสนาก็อยู่วัดนั้น จริง ๆ ไม่ถูกหรอก มันต้องออกไปสู่ชนบทเลย เหมือนกับเด็กนักเรียนเอ.เอฟ.เอส. อาจารย์เคยได้ยินไหม ? เอ.เอฟ.เอส. เขาอยู่เยอรมัน อยู่อเมริกาอยู่ไหนก็ตามคุณก็สมัครเข้า เอ.เอฟ.เอส. เลือกละเลยจะอยู่ประเทศไหนจะไปในโลกนี้ มาเลย ผมทำงานกับ เอ.เอฟ.เอส. ผมก็จะดึงเด็ก ๆ มา มาเรื่อย ๆ ปีหนึ่ง เขาให้คนหนึ่ง ให้โควตาเราคนหนึ่ง เราเอามาทุกปี เอามาเป็นลูกศิษย์เรา แล้วก็หาที่ลงให้ เสร็จแล้วเราก็ก็นำไปลงที่นั่นที่นี้ที่โน่น กำลังจะเจราจาอยู่

ว่า พวกนี้เราไม่เสียค่าใช้จ่าย พ่อ แม่ องค์กรเขาจัดการเอง มันเป็นวิธีการที่มหามกุฏก็ดี มหาจุฬาก็ดี หรือคณะสงฆ์ก็ดี ทำเอาไว้เหมือน เอ.เอฟ.เอส. ตั้งนานแล้ว เป็นร้อยปีแล้วว่าจบปริญญาตรีแล้วต้องไปปฏิบัติศาสนากิจ ๑ ปีนะ ธรรมศาสตร์ก็เอาอย่างสมัยท่านอาจารย์ป๋วย นั่นคือการเผยแพร่ อะอุดมการณ์ให้เด็กรู้จักชนบท ให้เด็กรู้จักโลกนี้ให้กว้างขึ้น แต่เราไม่ได้ทำ มหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้งสองแห่งมหามกุฏฯ มหาจุฬาฯ ก็เช่นกัน ต้องให้ยั่งยืน อย่าไปแค่สามเดือน บาทหลวงนี่ ผมไปทำงานกับบาทหลวง ผมอยู่ดอยอ่างขาง ผมอยู่ ๓ เดือนแต่เขาอยู่ ๓ ปี มันหิว กระเป๋ามาทำงาน ๓ ปี มันพูดภาษาอาข่าได้แล้ว บอกไปเรียนที่ไหน เรียนที่อเมริกา มาจากบอสตัน มิซันนารีคอลเลจ ของมัน แล้วทำอย่างไรก็คือเอาคนที่นี่ไปสอน เพราะมันเอาลูกโลกมากางว่า จะไปไหน โซนไหน เอเชียใช้ไหม เอเชียนี้มีกี่ประเทศจะไปประเทศไหน ไทยแลนด์ ไทยแลนด์มีกี่ภาค จะไปภาคไหน ภาคเหนือ จังหวัดไหนและเผ่าไหน มันจ้ะ ชุมลงไปเป็นภูเก็ล แม่ปเลย แล้วก็รู้ตั้งแต่ที่โน่นเลย ของเรามหาวิทยาลัยสงฆ์นี้ถ้าทำอย่างนั้นนะ ถึงจะรอด เราไปเรียนอะไรสังคมศาสตร์ รัฐศาสตร์เพื่อเอาตัวรอด เพราะองค์กรเราไม่เข้มแข็งพอที่จะดูแลภิกษุ สามเณรที่จบจากมหาวิทยาลัยสงฆ์ให้ปลอดภัยโดยที่ไม่ต้องให้หนักกว่า ฉันทะกินอะไรนี้ ฉันทะลิกขาลาเพศไป ฉันทะรอดไหมนี้ ไม่ ของเขาถึงจะสึกออกไปอย่างไรก็ตามที่แต่เขาหนุน ดูเหมือนเป็นบาเรเนียร์แต่จริง ๆ เป็นเจ้าหน้าที่อยู่สามปีเงินเดือนเขาจ่ายให้ จ่ายไปเลย งานเผยแผ่ก็จะประสบความสำเร็จ ผมอยากให้มหามกุฏฯ มหาจุฬาฯ หรือมิติใหม่ของคณะสงฆ์เป็นอย่างนี้จริง ๆ เลย ไม่ต้องไปเรียนธรรมทูตอีก ๓-๖ เดือนเลย ถือว่าเรียนจบแล้ว เพราะมหาวิทยาลัยสงฆ์ก็คือ มหาวิทยาลัยธรรมทูตใช้ไหม ทุกคนจบก็คือธรรมทูตเลย ธรรมทูตด้านไหน ด้านพุทธศาสตร์ คือจบส่วนกลางแล้วไปปฏิบัติงานส่วนภูมิภาค เพราะต่างจังหวัดเป็นพื้นที่ที่ศาสนาต่างชาติเขายึด เป็นพื้นที่ขายขอบ แล้วต่างประเทศ พม่าต้องไป ลาวต้องไป เขมรต้องไป กระจุกอยู่ในกรุงนี้เต็มไปหมดเลย ประโยค ๙ บางวัดนี้ ๓๐-๔๐ รูป ถามว่า อย่างนี้ศาสนาจะรอดไหมนี้ ไม่รอด ของเขานี้ไกลขนาดไหนเขามาอยู่ยอตดยเลยสอน ๓ ปี มีความสุขมากของเรา ๓ เดือนนี้ตั้งนานนะ เป็นห้วงนั้นเป็นห้วงนี้ เป็นกรรมการสืบทอดเป็นห้วงวัด กลับมาไม่มีที่อยู่ อีก นี่สิคือสิ่งที่แตกต่าง แล้วเราทำไมไม่เซต (Set) องค์กร ตัวอย่าง สมมติว่าเราไปสร้างวัดที่อิตาลี ใครไปคนนั้นอยู่ยาวเลย เพราะไปตายเอาดาบหน้า รอดก็รอด ไม่รอดก็ตัวใครตัวมัน แต่ธรรมกาย เขามีส่วนกลางมาช่วย แล้วหลวงพี่ไปอย่างเก่งหกเดือนเองนะ ถ้าคนใหม่ไปหลวงพี่ต้องย้ายไปอยู่โซนใหม่นะ เพื่อไม่ให้ติดสถานที่ เพื่อให้คนรุ่นใหม่ได้ฝึกงาน เขาสลับหมดเลยนะ

วัดจงไถ่ขัน ที่ได้หวั่น เขาถือว่างานเผยแผ่เป็นงานหัวใจ เพราะงานปกครองไม่มี ทุกคนขึ้นอยู่กับสายอาจารย์ อาจารย์เซ็นให้ก็จบ ของเราสายปกครองคุมเข้มของเขาสายอาจารย์ปกครอง เช่นสายหลวงปู่มั่น สายหลวงปู่โต เอาสายพระอาจารย์เป็นหลักแล้วคุมกัน ผมมีเพื่อน

มีวัดจ่งไถ่ชั้นอยู่หน้าอสมท. เป็นเพื่อนกัน อยู่บ้านเราสองปีสำนักเขามีสองร้อยแห่งทั่วโลก อยู่สองปีต้องย้ายไปอยู่อเมริกา ไปที่นั่นสองปี ไปออสเตรเลีย ไปยุโรปไปประเทศต่าง ๆ ทุกคนพอปฏิบัติ ๒ ปีจะได้พัก ๑ ปี ไม่ให้ยุ่งกับใครแล้วไปต่ออีก ๒ ปีแล้วก็เว้นวรรค ถามว่าคนชอบไหม ชอบ แล้วชีวิตไม่ต้องเพราะว่าวัดดูแลเรื่องพลอดภัย ถ้าเราทำด้วยวิธีการแบบนี้ คนหนุ่มรุ่นใหม่ต่าง ๆ ก็จะเข้ามาสู่พระพุทธศาสนาแน่นอน และคนจะเข้ามาเยอะเพราะระบบดี ได้คนมีคุณภาพด้วย หลวงพ่ออยู่วัดไหน ผมอยู่วัดบุคโลครีบอาจารย์ ตอนนี้มีพระเยอะไหม ตอนนี้มี ๑๔ งานแน่นไหมพระถูกใช้งานมาก ผมไม่ค่อยอยู่วัด ไปอบรมนักเรียน งานของเราคือปักหลักอยู่แค่นี้ แต่ถ้าใครเก่ง ใครจะฉานก็ใช้สนามนอกวัด เว้นแต่เจ้าอาวาสเข้าใจ เพราะฉะนั้น ผมคิดว่าเสนอแผนงานเผยแพร่ เดียวนี้โทรทัศน์หมดความหมายแล้ว มันเหลือแค่อะไรก็ได้ที่อยู่ในมือ อย่าไปคิดตั้งโทรทัศน์ เพราะฉะนั้น งานเผยแพร่ยุคนี้เป็นยุคทองนะ ยุคทองของสื่อ ที่จะใช้กระตุ้นเตือน ใช้เป็นน้ำฝนขโลมดินให้ชุ่มฉ่ำ เพราะฉะนั้น พระของเราพยายามใช้สื่อไปในทางเป็นประโยชน์

เมื่อวานนี้ผมไปบรรยายที่ วปอ. พวกนายทหาร ๒๘๐ คนเอกชน พระกำลังดังเลยขึ้นหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ ทุกวันเลย บอกโยมไม่ต้องตื่นตื่น พระขึ้นหน้าหนึ่งก็ขายได้เวลา ยอดจำหน่ายตกก็ต้องเอาพระขึ้น ขายได้ ผ้าเหลืองก็ถือว่าสังคมสงเคราะห์ อย่าคิดมาก..สมเด็จ พระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้ว่าองค์ลีมาเป็นอภิมหาโจร ถ้าทางราชการจับได้เป็นอย่างไง โทษหนักนะ เอาหลักฐานไว้กับตัวและไม่มีใครกล้าแตะต้อง การที่ทรงเอาองค์ลีมาบวชต้องถูกด่า เอามาได้ยังไงคนทำผิดกฎหมายบ้านเมือง พระพุทธเจ้าคิดยังไง แต่พระพุทธเจ้า บอกว่ายิ่งต้องเอา มาไว้ใกล้ตัว เอาธรรมะเข้าไปเปลี่ยนทิวภูมิฐานะเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ ถึงขนาดนั้นคนเห็นก็ยังไม่วางใจเลยห่มผ้าเหลืองแล้ว คนท้องเห็นยังหนี เขาเลยเอามาเป็นคาถาตลอดลูกง่าย แสดงให้เห็นว่าพระพุทธเจ้าใช้หลักพรหมวิหาร สังคมพรหมวิหาร ทุกวันนี้มันสังคมอุดมปัญญามันจึงเต็มไปด้วยปัญหา ต้องเปลี่ยนใหม่นะ เป็นสังคมพรหมวิหาร นี่ผมคิดขึ้นเองนะ ต้องเปลี่ยนเลยถึงจะรอด เช่น คนนี้น่าสงสารเรารักเขาด้วยสุจริต อยากช่วยให้พ้นทุกข์ ให้กำลังใจด้วยมุกตลกธรรม หากเขาพึ่งตนเองได้แล้วเราก็กปล่อยให้ไปเพราะเรามั่นใจ ไว้ใจ เชื่อใจแล้ว อย่างนี้อุเบกขา ไม่ใช่วางแผนหรือเฉยเมยนะ ถ้าเราเป็นสังคมพรหมวิหารการเผยแผ่มั่นจะง่าย สังคมบ้านเรา วงการพระพุทธศาสนา คนก็ไปด่าหลวงพ่อด่าหลวงปู่ด่าพระมหาเถรฯจะไปแจ้งจับเข้าคุกเข้าตะราง ท่านเมตตาธรรมชโย สงสาร พุดง่าย ๆ สงสารธรรมชโย แต่ธรรมชโยเฉยเลย ไม่ได้สะทกสะท้านเดือดร้อนอะไรกุฎของกูอย่างนี้ แทนที่จะออกมาแถลงข่าวแก้ข่าว ปล่อยให้หลวงปู่หลวงพ่อดูกุญแจเลย ไม่คิดว่าเขาผิดเลยนะคิดว่าเขาถูก ไม่ว่าด้านการเงิน ด้านอะไรต่าง ๆ อันนี้เราก็กินดูตัวอย่างพระองค์ลีมา พระพุทธเจ้าปฏิบัติกับองค์ลีมาอย่างไร ทำไมจึงสงบสุขร่มเย็น ฆ่าทิ้ง

ง่ายนิดเดียว จับสี่กรรรมชโย่ง่ายนิดเดียว จริงไหม ถามว่าสิ่งที่จะตามมาคืออะไร โกลาหลไหม ลูกเป็นไฟเลย แล้วแก้ปัญหาอย่างไร ก็ตัวท่านนั่นแหละต้องมาแก้ปัญหาตัวท่านเอง ไม่ใช่ปล่อยให้ใครก็ไม่รู้ปฎิรูปเสร็จแล้วมาคร่อม นี่เขาจะเขียนกฎหมายใหม่นี้ท่านทราบไหม จะเขียนกฎหมาย พรบ. สงฆ์ใหม่นี้ ท่านจะว่าอย่างไร สมมติเขียนมาในสิ่งที่พระไม่ต้องการ จะเกิดอะไรขึ้น เพราะเขียนใหม่ก็ต้องยกเลิกของเก่าใช่ไหม แล้วพระไม่เอา พระไม่เอาพระก็ต้องลูก โกลาหลทั้งแผ่นดินเลย นี่อีกสามเดือนรู้ณะ นี่แคโนหินถามทางเล็ก ๆ น้อย ๆ

เพราะฉะนั้น เราทำงานด้านการศาสนา การเผยแผ่มันซับซ้อนมันลึก พระพุทธเจ้าเผยแผ่ผ่านผู้มีอำนาจ ถ้าเป็นเจ้าลัทธิก็เป็นหัวหน้า ผ่านเศรษฐกิจ กษัตริย์ องค์กรที่มีอยู่ จับให้ได้ก่อน เพราะฉะนั้น ศาสนาพุทธจึงต้องอาศัยรัฐ พระเจ้าแผ่นดิน ข้าราชการ มาช่วย เพราะพระวินัยของพระแม้แต่เงินยังห้ามมีเลย ไม่มีเงินแล้วจะทำอะไรละ แม้แต่เข้ายังไม่เข้ากินเลยต้องอุ้มบาตรไป อุตุมการณต้องอยู่ป่าเป็นวัตร อยู่โคนต้นไม้เป็นวัตร ฉันทาด้วยน้ำมูตรเน่า นั่นคือแบบดั้งเดิม เพราะฉะนั้น คนก็เอาแบบดั้งเดิมมาเปรียบเทียบกับปัจจุบัน ท่านอยู่กุฏิติดแอร์ได้อย่างไร ท่านนั่งรถ มี ซัวร์เบนซ์ได้อย่างไร มีเงินฝากได้อย่างไร ดูพระวินัยสิ หนึ่ง สอง สาม พระพุทธเจ้าจึงต้องอาศัยอารักขาของบ้านเมืองด้วยถึงจะรอด ไม่งั้นพระจะสูญหายไปจากประเทศ ยกตัวอย่างอินเดีย ถามว่าเข้มแข็งไหม เจริญรุ่งเรืองมาเป็นพันเจ็ดร้อยปี หายสาบสูญเลย เพราะไม่ได้รับอารักขาจากฝ่ายบ้านเมือง ไม่ให้ความสำคัญ เพราะเปลี่ยนศาสนา ผู้นำนับถือศาสนาอื่นเขาก็ เพราะฉะนั้น ศาสนาอื่นที่อยากจะทำลายพุทธก็วิ่งไปที่ผู้นำเลย ลองนายกเป็นมุสลิม จบเลย เกือบแล้วคราวที่แล้ว เห็นมัย อย่างอินโดฯ กษัตริย์มีมเหสีเป็นมุสลิมนี้จบมัย เพราะการเผยแผ่พระพุทธศาสนา จะต้องมีการอารักขา หมายความว่าความร่วมมือ การช่วยเหลือการเกื้อกูล การดูแล ควบคุมไปด้วย

ท่านอาจารย์ ว. วชิรเมธี ผมก็เชื่อมั่นว่าท่านมีวิธีคิดของท่านอยู่ ด้านต่าง ๆ ท่านก็คงอยากทำงาน แต่ว่าโตเร็วแล้วมันสร้างทีมไม่ทันท่านถึงไม่ทำ หรือพระอื่น ๆ ใน มจร. หรือ มมร. ก็ดี ผมก็เชื่อว่ามีอุตุมการณ แต่ทำไม่ได้ ในตัวตนของสถานที่ มันไม่เหมือนกับที่เราอยากจะทำ คือต้องมีสถานที่ มีเวที อยากเป็นนักแสดงต้องขึ้นเวที มีเวทีให้ไหมละ ถ้ามีเวทีก็แสดงได้

๒. บทบาทการเผยแผ่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

บทบาทก็อย่างที่เล่าให้ฟังแล้ว คือให้ปัญญาแก่คน ในยุคสมัยใดที่ขัดแย้งก็ออกมาให้ปัญญา ถ้าไม่ขัดแย้งก็ปล่อยไป อย่างกรณีธรรมกาย ท่านก็เขียนไว้ในวิทยานิพนธ์ของท่านนะ นี่

ก็ถือว่าเป็นบทบาทอย่างหนึ่งทางสังคมให้คนเข้าใจ มันมีปัญหานี้ขึ้นมา เช่น บทบาทของท่านประยุทธ์ (ป.อ. ปยุตโต) ก็พูดเอาไว้ถึงเรื่องปัญหานี้

๓. ท่านคิดว่ากระบวนการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

กระบวนการ ผมว่าท่านใช้สื่อ หนึ่ง ตัวตนของท่าน สอง หนังสือ สาม ซี.ดี. ดีวีดี. หรือไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์เป็นปฏิทิน เป็นสื่อ เป็นสัญลักษณ์ของท่าน สอดคล้องมากเป็นสื่อ ดารา แล้วก็สื่อด้านโซเชียลมีเดีย เช่น อินเทอร์เน็ต เฟสบุ๊ก ต่าง ๆ

๔. ท่านคิดว่าในยุคปัจจุบันมีคนฟังและสนใจธรรมะมากน้อยแค่ไหน? อย่างไร?

เท่าที่ผมดูตลาดหนังสือธรรมะ ผมว่ายุคนี้สนใจธรรมะมากกว่าคนยุคก่อน หนังสือธรรมะที่เขียนโดยพระมีน้อยกว่าเขียนโดยโยม และสำนักพิมพ์บางสำนักพิมพ์อยู่โดยหนังสือธรรมะ แพลกมาก เชลฟ์วางหนังสือ (Bookshelf) ธรรมะมีมากกว่าหนังสืออย่างอื่น วางไว้ชั้นบน ผมว่าหนังสือธรรมะที่คนบริโภคทุกวันนี้ เป็นเพราะว่า คนมีความทุกข์มากแล้วไม่มีทางออกสมัยก่อนเราก็ไม่เคยเห็นหรอก เราก็ไปฟังพระพูด แต่พอมีสื่อช่วย คนก็ใส่ MP3 บ้าง ใส่ ซี.ดี. ดีวีดี. ใส่ยูทูบ กดดู กลายเป็นอิมเมจ กลายเป็นดาราธรรมะเยอะนะ เป็นดาราคุณภาพ เปิดรีสอร์ทปฏิบัติธรรมกันแล้วนะ เปิดโรงแรม ที่ผมไปสอนนี่สอนตามโรงแรม ตามรีสอร์ท คนไทยนี้ญาติโยมนี่ไปอยู่อย่างสุขสบายห้องโถงโรงแรม เข้ากันเลย ๕๐ ๓๐ ๔๐ แล้วแต่จำนวนคน เราไปสอนอย่างเดียวนี้เป็นอย่างเกิดขึ้น แล้วสถานปฏิบัติธรรมที่เป็นของฆราวาสเริ่มจะมีมากเท่ากับวัดแล้ว เพราะวัดไม่สามารถรองรับอารมณ์ความรู้สึก วิถีชีวิตแบบฆราวาสได้ เพราะฉะนั้นเจ้าของสถานที่ปฏิบัติธรรมจึงเป็นฆราวาสส่วนใหญ่ แล้วทีมงานเป็นฆราวาส ที่นี่คือสถานที่ปฏิบัติธรรม (ท่านเคยเห็นแล้วใช่ไหม เดี่ยวผมจะพาท่านเดินดู) เป็นธรรมสถาน จุคนได้ประมาณ ครึ่งละ ๑๐๐ คนต้องมานอนคืนหนึ่ง สองคืน สามวัน ห้าวัน เจ็ดคืน แปดวันแล้วก็ไปกลับ หลักสูตรของเรามีหกเดือน ก็มี ของหลวงพ่อวิริย์ ถามว่า คนมาเยอะไหม แน่นเอียดจองสามเดือนล่วงหน้าเลยนะ รันนิ่งมาหกปีแล้วไม่เคยหยุดแม้แต่วันเดียว นี่เพิ่งออกเมื่อตอนเที่ยง เดี่ยวพวกรุ่นนี้เข้าอีกแล้ว ชุดใหม่ ที่นอนเราจุได้ ๑๐๐ คน ยุคปัจจุบันคนสนใจธรรมะมาก เพราะคนมีความทุกข์มาก เพราะโลกมันเร็ว โลกมาอยู่ในฝ่ามือ รู้ทุกอย่างเท่าที่อยากรู้ พอรู้แล้วก็เบื่อ รู้แล้วก็วิตกกังวล วิจารณ์กันไปมา คิดหนักคิดมากแล้วทำอะไรดี มานี้ ทั้ง มานั่งสมาธิเจ็ดคืน แปดวัน โอ้ โลงสบาย เบา จริง ๆ ไม่มีอะไรหรอก เราบอกให้ทั้งมีเดียเสีย มีเดียมันมีผลดีด้วยมีผลเสียด้วย

๕. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบันมีปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะอย่างไร?

คือการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในใจผม ไม่อยากให้ผูกขาดไว้ที่พระ เพราะทำงานยาก แค่สวดมนต์ ฉันทเพล สวดผี ท่านก็ไม่มีเวลาแล้ว หมดเลย พระขาดตลาด แต่เราก็ต้องทำนะ จะมาเป็นพระพิธีกรรมอย่างเดียวไม่ได้ ถามว่าหาพระ ๙ รูปสวดมนต์กับหาพระหนึ่งรูปบรรยายธรรมอันไหนหาง่าย อันไหนหายากพระบรรยายหายากกว่า และตลาดพระ ๙ รูป พระ ๔ รูปก็ควรเป็นพระเผยแผ่ เช่น งานศพ ผมอาชีพเทศน์งานศพนะ บรรยาย ปาฐกถาองค์กรต่าง ๆ ต้องบินว่อนทั่วประเทศ เป็นอย่างไรกันนี้ ผมไม่เคยไปสวดมนต์ฉันทเพลบ้านโยมเลยนะไปไม่ไหวไปไม่ทันนานมากถึงจะได้ไปทีหนึ่ง ต้องรู้จักกันจริง ๆ อย่างนี้แต่ว่าการไปบรรยาย ปาฐกถาถือว่าเป็นงาน งานศพ คนมาโดยไม่ต้องเชิญ เพราะศพเชิญแล้ว ทำไมเราไม่ให้พระ โยม ใครก็ได้พูดอะไรก็ได้ที่อยู่ตรงนั้น อย่าสวดแต่ภาษาบาลี พูดก่อน วัดธาตุทองมี ๘๕ ศาลา วันหนึ่งคนหลายพันคนเข้าวัดแค่เอาศาลาละร้อย ถามว่า ๘๕ ศาลาก็เป็นพันคนแล้ว อยู่ในวัดทุกวัน ทุกวันไม่เคยขาดไม่หยุด พูดสัมนาที่ก่อนสวด ก่อนลงพูดอะไรก็ได้ นั่นเป็นการเผยแผ่เหมือนกัน วัดผลิตขีตีไว้แจกญาติโยมบ้างสิ ลงทุนเลย เงินได้มาตั้งเป็นกองทุนเผยแผ่ ทำเลย เพราะวัดทุกวัดมีหมดที่สำคัญเป็นเวทีให้พระรุ่นใหม่ได้แสดง..ฝึกคนขึ้นมา พอได้ทักษะแล้วก็บินไปข้างนอก แก้ปัญหาอุปสรรคตรงนี้ มีนโยบายตรงนี้ หลวงพี่ไปเขียนวิทยานิพนธ์ให้ผมหน่อย แล้วคนได้เต็มไปหมดเพราะว่าผู้ฟังพร้อมแล้วแต่ท่านไม่ให้ ถ้าท่านให้ในสิ่งที่เขารับ อย่างเรานี้กว่าจะได้คนมา ไม่ใช่ธรรมดา แต่นั่นคนรออยู่แล้วท่านขึ้นไปเทศน์ จบ บรรยาย ๑๐ นาที ๑๕ นาทีก่อนสวด ก่อนลงก็ได้ แก้ง่าย ๆ ก่อน ให้เป็นนโยบายมหาเถรสมาคม นโยบายมหาวิทยาลัยสงฆ์ก็ได้ ว่าจะต้องมีคนพูด บรรยายธรรมก่อน ก่อนที่จะสวด ถ้าพระไม่พอสร้างบัณฑิตขึ้นมา ซึ่งก็ไม่ศักดิ์สิทธิ์เท่าที่พระ โดยเผยแผ่ธรรมะของ มจร. มมร.

บางวัดยังสวด ๔ จบ พระอาจารย์ควรที่จะแก้ไขใหม่ ยังติดยึดอยู่ คือ ๔ จบก็ดีแล้ว จบละ ๓ นาที หยุดพัก ๒ นาที ไม่กี่นาที ๑๒ นาทีเองสวดไปเถอะ ถ้ามีบรรยายสวดจบเดียวก็ได้ ไม่มีปัญหาอะไร บางงานเอาปัญญา เอาสติเอาความคิดกลับคืนมา ฟังอภิธรรมก็เอาความสงบ

๖. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบัน ควรแก้ปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะอย่างไร?

ผมเคยไปต่างประเทศ เวลาไปต่างประเทศแค่ห่มผ้าอย่างอินเดียก็มีคนสนใจมาก นั่งอยู่ใต้ต้นไม้ นั่งสมาธิภาวนาเงียบ ๆ ผมเอากระดาษเอาสีน้ำของผมไปวาด รูปโบสถ์รูปสะพาน ชั่วโมงสองชั่วโมงผมได้รูปแล้ว ระหว่างนั้น ฝรั่งเศสจะเข้ามาเข้ามาคุย เราก็วาดรูปไป คุยธรรมะไป ถามว่า การเผยแผ่จำกัดไหมเรื่องรูปแบบ ไม่จำกัด ด้วยวิธีการใด ๆ ทั้งสิ้น ขึ้นอยู่กับว่าวิธีไหนก็

ตามปลูกศรัทธา สัมมาทิฐิได้ มีหลวงจีนองค์หนึ่ง ท่านสร้างวัดด้วยพู่กันอันเดียว เขียนยันต์ ภาษาจีน คนก็ทำบุญ สร้างโบสถ์สร้างวิหาร สำหรับความรู้สึกของผม ข้อเสนอแนะที่ ผมคิดว่า น่าจะทำได้ หนึ่ง มหาวิทยาลัยสงฆ์ จะต้องเป็นมหาวิทยาลัยเผยแผ่พระพุทธศาสนา ให้ชัดเจนลงไปว่า เราผลิต เดียวนี้ ๘๐ เปอร์เซนต์เป็นฆราวาสเรียน ๒๐ เปอร์เซนต์เป็นพระเณรที่ต่อไปก็จะ เป็นฆราวาสอีกทีลดลง เพราะท่านเหล่านี้ต่อไปต้องเป็นนักเผยแผ่ เป็นปากเป็นเสียงเราให้ได้ เหมือนประเทศอินโดนีเซียเป็นประเทศมุสลิม แต่เวลาเราไปทำงานเผยแผ่เราทำอย่างไร ใช้ ฆราวาสทั้งหมดเพราะพระไม่มี แล้วเอาผ้าเหลืองให้ ห้อยเป็น สะไบคล้องคอ ไปสอนหนังสือ อบรมธรรมะ ที่นี้ผมใช้พระน้อยมา ใช้ทีมงานที่เป็นฆราวาสโดยที่เราอบรมเป็นหลักสูตรผ่าน ฆราวาสจัดการ คนชอบคนพอใจ เราพูดสรุปหัวข้อฆราวาสพูดตรงกลาง ทำให้งานเผยแผ่เร็ว แล้วก็ไม่ต้องขาดบุคลากร เพราะฉะนั้น ผมคิดว่า เราอย่าไปเสียเวลาผลิตบัณฑิตให้ปริญญาเขาแต่ เขาไม่ได้ทำอะไรเพื่อพระพุทธศาสนา ที่เป็นรูปลักษณะที่ปรากฏ จนกระทั่งเราผลิตคนมาแล้วไม่สามารถบอกถูกผิดแก้ปัญหาแทนพระได้เลย พระเดือดร้อนมันไม่ช่วยเลยนะ ลูกศิษย์ มมร. มจร. เยอะ ไม่ได้ออกมาช่วยเลย เพราะอุดมการณ์ตอนเรียนไม่พอเรียนเพื่อไปประกอบอาชีพ ตรงนี้ต้องใส่อุดมการณ์การเผยแผ่ให้เข้มข้นมันคงขึ้นมา ในยุคปัจจุบันก็มีทีวีหลายช่องของพระเอง ของวัดยานนาวา วัดสังฆทาน วัดดวงแข วัดพิชัยญาติฯ ของมจร. มีเยอะนะต้องใช้ให้เป็น ประโยชน์ พระก็เอาแสงสว่างมาจุดให้คนหายมืดบอด ต้องทำให้ได้เป็นนโยบายว่า จบออกมาจากมหาจุฬาฯ จบออกมาจากมหามกุฏฯ นั้นแหละคือพระธรรมทูต ผมไปที่ยุโรป พระที่มานี้ ควรจะให้ประกาศนียบัตรแก่โยมผู้หญิงในฐานะที่เป็นธรรมทูตา เพราะเขาเก่งกว่าพระ ชีฟรังได้.. พระต้องมาพึ่งเขาอะ เอาฝรั่งมาเป็นพุทธได้ เอาลูกมาเป็นพุทธได้ เอามาราบมาไหว้พระได้ ผู้หญิงคือธรรมทูตเลย เป็นได้ให้เลย ประเทศนี้ ๒๐ คน ปีนี้ ๒๐ คน ให้คนละชุด ๆ ไปเลย มหาจุฬาฯ มหามกุฏฯนี้ทำไปสิ เพราะเขา คือธรรมทูตที่อยู่แนวหน้า

๗. ท่านมีข้อเสนอแนะในการเผยแผ่ธรรมะของพระสงฆ์ยุคปัจจุบันอย่างไร?

เราอยู่ในแนวสังคมสงเคราะห์มากไป เพราะฉะนั้น เราวางแผนใหม่เลย เด็กอันดับ หนึ่ง อันดับสอง ที่เรียนต้องใหม่ต้องชัดเจน นั้นแหละเราจะได้ นี่ไง วิทยานิพนธ์ท่านไฉ่ ออกไปเลยใส่แรง ๆ ไปเลย เรามี ๓ หมื่นห้าพันวัดแปลว่ามีเจ้าอาวาส ๓ หมื่นห้าพันรูป นโยบายเจ้าอาวาสคือ คัดเด็กอันดับหนึ่ง อันดับสองมาบวช เรียน นโยบายของคณะสงฆ์สร้างโรงเรียนที่ดีที่สุดสองแห่งมหาจุฬาฯ มหามกุฏฯ เอาเด็กเหล่านี้มา เจ้าภาพมีหน้าที่ คัด ส่งทุนมา เราจัดการเราได้ภาคและแห่ง ภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลาง ภาคใต้ หน้าที่เจ้าอาวาสส่งไปทางการปกครอง เป็นโรงเรียนเป็นอินเตอร์ฯ แล้วแต่จะไปคิดออกแบบทำให้ดี ตอนนี้ผมทำที่

ด้านซ้าย ภูเรือ เป็นโรงเรียนสามเณร และกำลังทำที่อุตร กำลังเริ่ม ผมฝันไปก่อน ไม่รู้ว่าจะเป็นจริงแค่ไหนยังมารู้ อาจจะเป็นจริงหรือไม่เป็นจริง เรียนได้ต้นไม้ ไม่มีอาคาร ถ้าฝนตกก็เอาผ้าออกมากางเรียนได้สบายเป็นป่าเบญจพรรณ ผมก็เอาครูฝรั่ง ครูจีนมาอยู่ด้วยปีหนึ่ง สร้างคล้าย ๆ พระอาจารย์ ว. อันนี้ปลูกผัก แนวเกษตร ผมเน้นอยู่ใช้คำว่า ปญฺญวิทยา เพื่อชีวิตที่สุขสมบูรณ์ คือ ธรรมชาติ ดนตรี กีฬา ปรัชญา ศิลปะ เป็นแนวคิดใหม่ที่ผมคิดว่าโลกยุคต่อไปมันจะอยู่ลำบากแล้ว ถ้าเราไม่กลับไปหาธรรมชาติ เพราะหาประการนี้จะทำให้มนุษย์เป็นมนุษย์ วิชาการก็อยู่ในนี้แหละจะเป็นตัวกลมเกลียวชีวิตมนุษย์ วิชาการก็ว่าไป ถ้าเด็กไม่เข้าใจธรรมชาตีก็น่าจะทำลายธรรมชาติ เด็กไม่เข้าใจดนตรีก็ไม่น่าจะเข้าใจว่าสุนทรียภาพทางด้านจิตคืออะไร กีฬาก็ไม่เข้าใจ ปรัชญาคืออะไรยังไม่เข้าใจเลย คิดว่าต้องเป็นศาสนา ต้องจับคนมานั่งสมาธิ ต้องแต่งชุดขาวจึงจะเป็นศาสนา เราเอาใหม่เอาศิลปะน่าจะ ท่าน ว. ก็เหมือนกันนะเอาศิลปะน่าจะเหมือนกัน แต่ผมเน้นปญฺญวิทยา

ชุดที่ ๔ บทสัมภาษณ์พระเถระ พระราชวรมุนี (พล อาภากรโ), ดร.
(ลำดับที่ ๔)

.....

๑. ผู้ให้สัมภาษณ์ : พระราชวรมุนี (พล อาภากรโ), ดร.
๒. สถานที่สัมภาษณ์ : วัดสังเวชวิศยาราม กรุงเทพมหานคร
๓. วัน เวลาสัมภาษณ์ : วันจันทร์ที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ เวลา ๑๔.๓๐ น.

๑. รูปแบบและแนวทางการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

ในยุคปัจจุบันมีพระสงฆ์เผยแพร่ธรรมะมาก แต่จะมีพระสงฆ์สักกี่รูปที่จะเป็นที่น่าสนใจของญาติโยมได้ ท่าน ว. เป็นพระสงฆ์ท่านหนึ่ง ที่มีการใช้รูปแบบในการเผยแพร่ธรรมะที่ทันยุคทันเหตุการณ์ มีอะไรเกิดที่ไหน อย่างไร ท่านสามารถใช้รูปแบบในการนำเสนอได้ทุกครั้ง เป็นที่โดนใจแก่พุทธศาสนิกชน ตอบคำถามสังคมได้เป็นประเด็นที่หยิบมาเป็นกรณีศึกษาได้ ทั้งในรูปธรรมและนามธรรม โดยส่วนตัวก็ชื่นชอบการเผยแพร่ธรรมะของท่าน ที่ว่องไวทันเหตุการณ์ดี มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลดี ทำให้ผู้คนในสังคมสนใจธรรมะดี

๒. บทบาทการเผยแพร่ธรรมะของท่าน ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

คำถามนี้ตอบได้เลยว่า ท่านมีบทบาทมากในกระแสของสังคม ตั้งแต่ท่านได้เขียนหนังสือธรรมะจากการได้อ่านของผู้ที่สนใจ ตั้งแต่ธรรมะของท่านยังไม่เป็นกระแสของสังคม จนเป็นที่นิยมของสังคม เมื่อเป็นที่นิยมของสังคมแล้ว เวลาทำงานเขียนหรืองานเผยแผ่สิ่งใดก็จะมีกลุ่มคนที่สนใจงานของท่าน ขอใช้คำว่า รอคอยว่า ท่านจะมีธรรมะอะไรมานำเสนอแก่สังคมให้แก่ผู้อ่านหลาย ๆ ท่านที่ติดตามงานเขียนของท่าน ท่าน ว. มีทั้งงานเขียน งานบรรยายในที่ต่าง ๆ ท่านคงได้รับความรู้มาจากพระสงฆ์ในอดีต ไม่ว่าจะเป็นท่านพุทธทาส ท่านปัญญา นันทภิกขุ ท่านอาจารย์เจ้าคุณประยุทธ์ ท่านพระอาจารย์พยอม ซึ่งท่านเหล่านี้ ล้วนแล้วแต่มีบทบาทในการเผยแพร่ธรรมะให้กับผู้คนในสังคมไทยด้วยกันทั้งนั้น และอีกบทบาทหนึ่งก็คือท่านเป็นนักอ่านที่มีองค์ความรู้จากการที่ท่านได้อ่านมาก มาเป็นการประยุกต์ธรรมะให้เข้ากับยุคสมัย

๓. ท่านคิดว่ากระบวนการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

ท่านใช้ทุกอย่างที่จะนำเสนอธรรมะได้ ทั้งพูดทั้งเขียน ทั้งใช้สื่อที่ทันสมัยไม่ว่าจะเป็น อินเทอร์เน็ต เฟสบุ๊ก หรือดารา ที่จะมาเป็นตัวอย่างในการสื่อธรรมะท่านก็ใช้ เมื่อมีการกระทำสิ่งใดก็จะมีลูกศิษย์ลูกหาช่วยกันกลั่นกรอง เสร็จแล้วก็นำเสนอทันที

๔. ท่านคิดว่าในยุคปัจจุบันมีคนฟังและสนใจธรรมะมากน้อยแค่ไหน? อย่างไร?

มีความสนใจมากขึ้น จะเห็นได้จากหนังสือธรรมะของท่าน ว. นั่นละ ที่พิมพ์แล้ว พิมพ์อีกไม่รู้จะกี่ครั้ง แต่ก็ไม่ใช่จะเป็นท่าน ว. แต่เพียงผู้เดียว ถ้าพระสงฆ์ท่านอื่นมีธรรมะดี เมื่อมีผู้อ่านแล้วขึ้นขอบมีกระแสจากผู้อ่านตอบรับ ก็จะต้องมีการพิมพ์เพิ่มอีกเช่นกัน ในสังคมผู้คนก็มีความทุกข์มากขึ้น เมื่อมีความทุกข์ สิ่งที่ดีที่สุดนั้นก็คือธรรมะ แต่การนำเสนอธรรมะต้องเป็นที่เข้าใจของทั้งผู้เขียน ผู้อ่าน และผู้ฟัง

๕. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบันมีปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะอย่างไร?

ปัญหามีแน่ ถ้าพระสงฆ์ในยุคปัจจุบันไม่ปรับกลยุทธ์ให้ทันสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์ แสดงธรรมะไม่เหมาะสมกับวัยของผู้ฟัง ต้องรู้ว่าธรรมะอย่างไหนควรแสดงกับบุคคลวัยใด เหมือนพระพุทธเจ้า พระองค์ยังมีการเตรียมตัวว่า วันนี้จะไปโปรดใคร แล้วจะให้ธรรมะอย่างไร ให้เหมาะสมกับอุปนิสัยของเขา เมื่อเขาได้ธรรมะนั้นแล้วเขาก็จะได้ดวงตาเห็นธรรม และอีกประเด็นหนึ่งก็คือ ถ้าเข้าใจธรรมะไม่แจ่มแจ้ง ก็เป็นปัญหาอย่างมาก ดีไม่ดีอาจเสนอธรรมะที่ไม่ถูกต้อง อาจเป็นธรรมะที่นำไปสู่มิจฉาทิฎฐิได้

๖. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบัน ควรแก้ปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะอย่างไร?

พระสงฆ์ควรค้นคว้าหาความรู้ให้มาก พระไตรปิฎกอย่าทิ้ง อ่านให้เข้าใจ ศึกษาให้ถ่องแท้ ฝึกฝนในการนำเสนอธรรมะทุกครั้งที่มีโอกาส คำโบราณท่านว่าไว้ ‘ผิดเป็นครูรู้เป็นอาจารย์’ เมื่อรู้ว่าผิดควรแก้ไขให้ถูกต้อง แต่ถ้าถูกอยู่แล้วก็ต้องยังค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอีก ยิ่งเป็นการเพิ่มความรู้มากขึ้น ก็จะทำให้ยิ่งให้เข้าใจพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น ดีทั้งต่อตนเอง และผู้อื่น ในยุคปัจจุบันผู้แสดงธรรมะจะต้องเป็นผู้มีองค์ความรู้จึงจะได้รับการต้อนรับหรือเป็นที่ยอมรับของสังคม

๗. ท่านมีข้อเสนอแนะในการเผยแผ่ธรรมะของพระสงฆ์ยุคปัจจุบันอย่างไร?

อย่างที่ได้อธิบายไว้ในเบื้องต้นแล้วว่า พระสงฆ์จะต้องค้นคว้าหาความรู้ให้มาก แล้วนำเสนออย่างถูกต้อง เป็นสัมมาทิฎฐิ มีความรู้ดี มีการศึกษาดี มีปัญญาดี มีข้อวัตรปฏิบัติที่ดี สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการที่จะมีบทบาทในการเผยแผ่ธรรมะนั้น ยกตัวอย่างเช่น มีความรู้ทางด้านธรรมะดี แต่มีข้อวัตรปฏิบัติที่ไม่ดี ถึงจะแสดงไปก็ไม่ได้รับการยอมรับจากพุทธศาสนิกชนได้ ดีไม่ดีอาจจะถูกตำหนิเสียด้วยอีก จึงขอฝากไว้กับนักเผยแผ่ธรรม

ชุดที่ ๕ บทสัมภาษณ์ พระครูธรรมธร (สาคร สุวฑฺฒโน). ดร. (พระเลขาฯ ท่าน ว. วชิรเมธี)
(ลำดับที่ ๕)

.....

๑. ผู้ให้สัมภาษณ์ : พระครูธรรมธร (สาคร สุวฑฺฒโน) ดร.
 ๒. สถานที่สัมภาษณ์ : ศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เชิญตะวัน เชียงราย
 ๓. วัน เวลาสัมภาษณ์ : วันศุกร์ที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ เวลา ๒๐.๓๐ น.

๑. รูปแบบและแนวทางการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

ที่จริงแล้วรูปแบบการเผยแพร่ธรรมะของท่าน ว. วชิรเมธี ที่เราได้เห็นตามสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ แต่ความจริง ๆ แล้วรูปแบบเป็นการเน้นในเชิงรุก เชิงรุกในที่นี้หมายถึงรุกออกจากที่นั่ง แล้วก็ออกไปเผยแพร่ ท่านพระอาจารย์จะสังเกตได้ว่าตั้งแต่ธรรมะติดปีกติดตลาด ตั้งแต่นั้นมาท่านอาจารย์เน้นการเผยแพร่ตลอด ท่านอาจารย์มีความอิสระในการเผยแพร่ ไม่เฉพาะประเทศไทยแต่ในยุโรปด้วย รูปแบบของพระอาจารย์ หนึ่ง หนังสือ เพราะอะไร เพราะว่าท่านเป็นนักคิด นักเขียน หนังสือสำคัญมากของท่านจะเน้นในระดับปัญญาชนและคนทั่วไป ทุกเพศทุกวัยเข้าถึง เพราะปัจจุบันนี้ก็มีหนังสือเกี่ยวกับเด็ก ซึ่งเป็นนิทานเด็กมีทั้งสองภาษานะ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษแล้วก็มีซี.ดี. แถมไปด้วย ฉะนั้น คนที่ขี้เกียจเขียน ขี้เกียจอ่าน คุณก็สามารถฟังจากซี.ดี. ได้ อันนี้ก็เป็นอีกหนึ่งรูปแบบที่พระอาจารย์ทำในปัจจุบันนี้ อันนี้ก็เป็นรูปแบบหนังสือ รูปแบบที่สอง คือ ซี.ดี. ซี.ดี.สำหรับคนแก่คนเฒ่า ที่อ่านหนังสือไม่ออกจะเน้นซี.ดี. จะอยู่ในโครงการ ‘หนังสือให้ฟรี ซี.ดี. ให้เปล่า’ ก็จะแจกจ่ายทุกวันนี้ที่ท่านอาจารย์พิกุลมาอยู่ที่นี่ ๓ วันเพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึกสำหรับงานวิจัยจะเห็นว่า มีประชาชนเข้ามาวันหนึ่งมาวันหนึ่ง หนึ่งพันคนขึ้นไป เมื่อวาน (วันวาเลนไทน์) มีกว่าสามพันคน และวันนี้ก็มีคนมากกว่าจะปลีกตัวให้ได้สัมภาษณ์ ท่านต้องไปเผยแพร่ให้คนทุกคน เมื่อพระอาจารย์อยู่ที่นี่ ก็จะมีคนมาหาพระอาจารย์ อันนี้ก็เป็นอีกรูปแบบหนึ่ง คือให้ซี.ดี.ไป เพื่อคนชราอายุ ๗๐ สายตา ฝ้าฟาง อ่านหนังสือไม่ออก แต่ฟังได้ นี่เป็นรูปแบบหนึ่ง ดังนั้น ผู้มาไร่เชิญตะวันจะได้ของแจกฟรี คือ ซี.ดี. ธรรมะและหนังสือธรรมะที่พระอาจารย์แจกไป นี่เป็นรูปแบบที่ทำอยู่ อีกรูปแบบคือ โลกบอลไลเซชัน (Globalization) คือเทคโนโลยีในโลกปัจจุบันที่ย่อโลกทั้งใบเหลือเท่ากำปั้น โลกเราแคบลงมาก ท่านพระอาจารย์เน้นทางด้านอินเทอร์เน็ต เช่น เฟสบุ๊ก พระอาจารย์มีคนฟอลโลว์ (Follow) สี่ล้านกว่าคนทุกวัน เน้นทวิตเตอร์ (Twitter) อินสตราแกรม (Instagram) พวกนี้มีลูกศิษย์เป็นผู้ดูแล แต่ธรรมะทุกอย่างออกมาจากตัวท่าน ว. ทั้งหมด ทั้งหมดนี้เป็น

รูปแบบของพระอาจารย์ที่เห็นได้อย่างชัดเจน และประการที่สี่ คือ สื่อ พระอาจารย์ สื่อที่เกี่ยวกับทีวี โทรศัพท์ทุกช่องท่านได้ออก แต่ทุกช่องที่ท่านออก เน้นคุณภาพว่า คนที่ดูชั้น คนที่ฟังชั้น จะไม่มีคนโง่ลง แต่จะมีคนฉลาดขึ้น นี่คือการเผยแผ่ของพระอาจารย์

๒. บทบาทการเผยแผ่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

ท่านจะเน้นบทบาททางสังคม เช่น สถานการณ์สังคมในเรื่องอะไร ที่สังคมสนใจและต้องการทราบ ท่านก็จะเน้นหนักธรรมะในเรื่องนั้น ๆ ให้สอดคล้องในเรื่องนั้น เรียกว่า ธรรมะประยุกต์ คือธรรมะของพระบางที่เข้าใจยาก แต่พระอาจารย์พูดในเรื่องยากให้เป็นง่าย คนฟังแล้วเข้าใจแล้วนำไปปฏิบัติได้ เรียกว่าพระพูดภาษาคน ไม่ใช่พระพูดภาษาพระ ถ้าพระพูดภาษาพระจะเข้าใจยาก ถ้าพระพูดภาษาคน คนก็จะเข้าใจ อันนี้ด้านเผยแผ่ของพระอาจารย์ก็คือเป็นอะไรที่ง่าย ๆ สบาย ๆ คนฟังก็เหมือนกับเข้าร้านอาหารแล้วก็สั่งอะไรง่าย ๆ แล้วก็รับประทานอิ่มแล้วอาหารนั้นมีประโยชน์ นี่คือธรรมะของพระอาจารย์

๓. ท่านคิดว่ากระบวนการเผยแผ่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

เป็นกระบวนการที่ทำแล้ว ถึงแม้พระอาจารย์จะไม่อยู่ในโลกนี้แล้วแต่กระบวนการในการเผยแผ่ธรรมของพระอาจารย์ยังอยู่ ท่านถึงพูดอย่างนั้นก็คือท่านได้สร้าง ‘สถาบันวิมุตตยาลัย’ ขึ้นมารองรับกระบวนการเผยแผ่ธรรม ท่านเน้นการเผยแผ่ธรรมระดับรากหญ้า ระดับกลาง จนถึงระดับคนชั้นสูง ท่านเน้นกระบวนการเผยแผ่ธรรมในประเทศแล้วเผยแผ่ไปต่างประเทศ สี่ห้าปีมานี้พระอาจารย์ได้ไปเผยแผ่ธรรมในยุโรปท่านเล่าว่า ไปปีแรกคนไม่สนใจเพราะคนยุโรปยังไม่เข้าถึงพุทธ แต่ท่านได้ไปโปรยเมล็ดธรรมที่สหภาพยุโรปปีแรก รอฟนตกลองมา ปีที่สองไปอีก ปีที่สามไปอีก เมื่อฝนตกลงมาทุกปี ๆ เมล็ดพันธ์ุสวยสดงดงามขึ้นมา เพราะชาวต่างชาติตามพระอาจารย์มาที่เชียงราย ซึ่งเชียงรายไม่มีอะไรเลย แล้วชาวต่างชาติสนใจมาเพราะอะไร เพราะมีธรรมะของพระพุทธองค์ ถ้าสุดมีชาวต่างชาติมาบวชเป็นรูปแรกเป็นพระฝรั่ง นำที่ตรงที่สามารถนำสวดทำวัตรเช้า ทำวัตรเย็นได้ นำนั่งสมาธิภาวนาได้ นำคนไทยคนสวิสเซอร์แลนด์ปฏิบัติธรรมได้ ท่านเป็นชาวสวิสฯ ฉะนั้น กระบวนการเผยแผ่ธรรมของท่านไม่ได้อยู่เฉพาะในประเทศไทย แต่ขยายออกไปต่างประเทศในโลก ซึ่งเป็นกระบวนการที่พระอาจารย์เห็นว่ามี ‘สถาบันวิมุตตยาลัย’ มารองรับว่า พระอาจารย์ให้ลูกศิษย์ลูกหาดูแล ถ้าสมมติว่าท่านไม่อยู่ที่ไร แต่คนก็ยังมาดูธรรมะของท่าน เพราะอะไร สอนจินตนาการ ก็คือปรีชาธรรม ท่านมีหลายสิ่งหลายอย่างที่คนมาไร่เชิญตะวันแล้ว ทำให้ไม่โง่ลง ทำให้ฉลาดขึ้น

๔. ท่านคิดว่าในยุคปัจจุบันมีคนฟังและสนใจธรรมะมากน้อยแค่ไหน? อย่างไร?

คนฟังธรรมะมากขึ้น เพราะอะไร เพราะว่ากระบวนการเผยแผ่ธรรมของท่าน ว. เป็นจุดเปลี่ยนทัศนคติของคน เมื่อก่อนคนฟังธรรมะว่าเป็นเรื่องน่าเบื่อ ปัจจุบันบอกว่าไปฟังธรรมะทุกคนกระตือรือร้นตื่นตัวขึ้น เพราะไม่ต้องไปเห็นพระนั่งอยู่บนธรรมาสน์ ไม่ต้องไปเห็นพระอ่านจากพระคัมภีร์ไบเบิลแล้ว แต่ท่านมาเปลี่ยนทัศนคติคนฟังใหม่ว่า ธรรมะจริง ๆ แล้วไม่ใช่เรื่องยากเป็นเรื่องง่ายนิดเดียว เพราะว่าพระอาจารย์ท่านได้ประยุกต์ทุกสิ่งทุกอย่างให้เข้ากันง่ายมาก แม้กระทั่งบุคคลสำคัญของโลกท่านก็นำมาใช้เป็นหลักการสอนบอกญาติโยม ประวัติของพระพุทธเจ้าและหลักธรรมในพระไตรปิฎกนำมาบอกสอนให้เป็นเรื่องง่ายสำหรับญาติโยม ทำให้มีคนฟังธรรมะมากขึ้น ช่วงส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ท่านผ่านมามีคนมาฟังเทศน์ที่ไร่เชิญตะวันสี่แสนคน มาแล้วกลับตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคมถึง ๕ มกราคม มีสี่แสน แต่พอมาถึงวันสวดมนต์ข้ามปีมีหมื่นกว่าคน นี่คือปรากฏการณ์การฟังธรรมะ ที่มีคนมาฟังมากขึ้น

๕. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบันมีปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะอย่างไร?

ปัญหาของพระสงฆ์ปัจจุบันก็คือการใช้ภาษาส่วนใหญ่จะใช้ภาษายาก ชาวบ้าน ทัว ๆ ไปฟังแล้วเข้าใจยาก พระควรจะปรับทัศนคติในการเผยแผ่ธรรมเสียใหม่ คือไม่ต้องเน้นภาษาพระ เน้นภาษาคน สมเด็จพระเทพฯ เคยตรัสกับพระอาจารย์ ว. ว่า

ท่านเทศน์ภาษาคนนะ ฟังได้ง่าย อยากให้พระหลาย ๆ รูปในประเทศ เทศน์เหมือนท่าน คือพูดภาษาคน..

ภาษาคนในที่นี้ คือภาษาคนทั่วไปชาวบ้านทั่วไปได้ฟังได้ยินแล้วเข้าใจภาษาพระ เพราะว่าพระนี่มักจะเทศน์ภาษาพระ แล้วโยมจะไม่เข้าใจ เพราะฉะนั้น ภาษาบาลีที่ยกขึ้นมาอ้างต้องมีการแปล แปลไม่ต้องแปลตรงศัพท์ แปลให้คนเข้าใจได้ง่าย นี่ก็คือไม่ให้เสียเนื้อความ แต่ทำให้คนเข้าใจง่าย ดังนั้น การเผยแผ่ในปัจจุบันนี้ ปัญหาปัจจุบันก็คือเราใช้ภาษามาก แต่ในเรื่องอุปสรรคก็คือ พระจะต้องศึกษาให้มาก ต้องแตกฉานในเรื่องหลักธรรมในพระไตรปิฎก เวลาจะพูดอะไรต้องแตกฉาน พระอาจารย์เวลาพูดกับกองงานเลขาฯ พูดกับลูกศิษย์ลูกหาทุกรูปที่นี้บอกว่า พระอาจารย์นี้ ใครมาสัมภาษณ์พระอาจารย์ไม่ต้องเตรียม พระอาจารย์เตรียมมาตั้งแต่สิบปีที่แล้ว คืออ่านหนังสือทุกวันจนตกผลึก พูดง่าย ๆ ว่า เป็นกูเกิ้ล (Google) เวลาจะสัมภาษณ์อะไรแค่เอาไมค์มาจ่อปากก็ให้สัมภาษณ์ได้แล้ว คุณไม่ต้องเตรียมเพราะแตกฉานแล้ว เพราะฉะนั้นพระสงฆ์จะมาเผยแผ่ธรรมต้องแตกฉานในทุกเรื่องก่อน นี่คืออุปสรรคสำคัญของพระสงฆ์ที่ยังขาดความแตกฉานในเรื่องหลักธรรม

๖. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบัน ควรแก้ปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะอย่างไร?

การแก้ปัญหาและอุปสรรค มันก็ไม่ยากเท่าไร เพราะถ้าเราเน้นการอ่าน การเขียน เน้นการฟังดู พระสงฆ์ทุกวันนี้ถ้าอ่านมากก็จะรู้มาก เฉพาะในประเทศไทยมีตำราของต่างประเทศมากมายที่พระสงฆ์เรายังไม่ได้ศึกษา ถ้าได้ศึกษาตำราเหล่านั้นเมื่อเราได้บอกได้ เทศน์กับชาวต่างชาติ เขาจะฟังพระสงฆ์ไทยรู้เรื่องของชาวต่างประเทศด้วย ไม่ได้รู้เฉพาะเรื่องในประเทศอย่างเดียว และที่สำคัญไม่ได้รู้เฉพาะเรื่องเมื่อสองพันห้าร้อยกว่าปีที่เป็นเรื่องเก่าแก่ที่พระสงฆ์เรามักจะยกเอาเรื่องเก่า ๆ มาเล่า และชาวต่างชาติจะคิดค่านว่ามันนานแล้วนะ มันต้องอัปเดตข้อมูล การแก้ไขปัญหานี้คือต้องศึกษาให้มาก อ่านให้มาก เรียนรู้ให้มาก แล้วก็ต้องอัปเดตข้อมูลอยู่ตลอดเวลา เหมือนเราทานข้าวทานยังต้องทานทุกวัน เรื่องความรู้ต้องศึกษาทุกวัน เรื่องใหม่เกิดขึ้นทุกวันแล้วเราก็จะมีเรื่องใหม่ไปเล่าให้ญาติโยมฟังทุกวัน

๗. ท่านมีข้อเสนอแนะในการเผยแผ่ธรรมะของพระสงฆ์ยุคปัจจุบันอย่างไร?

พระสงฆ์ทุกในยุคปัจจุบันนี้ สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้มาก แต่เราใช้ให้เกิดประโยชน์น้อยมาก ดังนั้น ข้อเสนอแนะคือใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ในการเผยแผ่ธรรมะให้มากขึ้น เห็นชาวต่างชาติที่มามีคนไปทำซับไตเติ้ล (Subtitle) เป็นภาษาอังกฤษไว้จะเห็นได้ว่าการเผยแผ่ธรรมะนั้น พระสงฆ์น่าจะประยุกต์เทคโนโลยี และสำคัญต้องรัก รุกในที่นี้หมายถึง เชิงรุกของพระสงฆ์ไทยคือเรา ยังไม่ถึงกับเข้าถึงประชาชนได้ยาก เพราะหนึ่งประชาชนต้องทำมาหากิน หาเช้ากินค่ำนี้ ถามว่าจะให้มานั่งฟังธรรมะที่วัด เหมือนพระพุทธเจ้าจำพรรษาแรกที่พาราณสี ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน พอหลังจากนั้นต่อมาพระพุทธเจ้าทรงส่งพระสงฆ์ทั้งหมด ๖๐ รูปออกไปเผยแผ่ธรรมะ พระพุทธองค์ทรงเป็นตัวอย่างที่ดีในการเผยแผ่เชิงรุกสำหรับพระสงฆ์ ถ้ายังอยู่ในวัด ในกุฏิก็สามารถเผยแผ่ธรรมะได้ทางอินเทอร์เน็ต อันนี้ก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ธรรมะจัดสรรให้เทคโนโลยีเข้ามาในปัจจุบัน เพื่อให้พระสงฆ์ใช้ประโยชน์ คุณอยู่ประเทศไทยก็สามารถเผยแผ่ธรรมะของพระพุทธเจ้าไปประเทศต่าง ๆ ได้ถ้าหากพัฒนาภาษา พัฒนาความรู้ พัฒนาเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์กับทางพระพุทธศาสนาให้มากกว่าเสียผลประโยชน์จากเทคโนโลยีนั้น

ชุดที่ ๖ บทสัมภาษณ์ศิลปินแห่งชาติ อาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์
(ลำดับที่ ๖)

.....

๑. ผู้ให้สัมภาษณ์ : อาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์
๒. สถานที่สัมภาษณ์ : วัดร่องขุน จังหวัดเชียงราย
๓. วัน เวลาสัมภาษณ์ : วันอังคารที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ เวลา ๑๘.๓๐ น.

๑. รูปแบบและแนวทางการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

ผมคิดว่ามันเป็นนิมิตใหม่ในการเผยแพร่ธรรมะ เป็นการนำเสนอธรรมะที่เข้าใจง่าย และมีรูปแบบที่น่าสนใจสำหรับคนรุ่นใหม่ ให้รู้สึกว่าธรรมะนั้นไม่ใช่เรื่องของอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ หรือเป็นเรื่องสลับซับซ้อนเข้าใจยาก แต่สามารถใช้ธรรมะในการดำรงชีวิตได้ และทำงานอย่างมีความสุขกับการใช้ธรรมะในการดำรงชีวิต

ท่านเป็นนักเผยแพร่ธรรมะที่วิ่งเข้าหาคน ซึ่งผิดไปจากในอดีต ที่คนต้องวิ่งเข้าหาพระ จึงจะได้ธรรมะ วิธีการเผยแพร่ธรรมะทุกอย่าง ถ้าพูดถึงในยุคปัจจุบันต้องทันต่อเหตุการณ์ ธรรมะจะพูดเรื่องเก่า ๆ ไม่ได้ แต่จะต้องนำธรรมะมาแปลงให้เข้ากับยุคสมัย นั่นคือ สิ่งที่ท่าน ว. ทำ และก็เป็นที่สนใจของคนทั่วไป หรือในอดีตก็มีพระสงฆ์ที่ทำเรื่องเช่นนี้ก็คือ ท่านพุทธทาส ซึ่งเป็นธรรมะที่มีคนสนใจในสมัยนั้น

เพราะฉะนั้นการเผยแพร่ธรรมะก็คือ ไม่ควรอยู่อย่างห่างจากผู้คนแต่ควรเข้าหาผู้คน เพื่อให้เขาได้ใกล้ชิดธรรมะ โดยเฉพาะผู้คนที่เป็นวัยรุ่นสมัยใหม่ ดังนั้น การเผยแพร่ธรรมะจึงต้องมีความร่วมสมัย เพื่อจะได้โดนใจคนหนุ่มสาวรุ่นใหม่ ที่พร้อมจะรับธรรมะที่ร่วมสมัยในยุคของตน ทั้งหลวงพ่อบุญญานันทภิกขุก็ดี หลวงพ่อพุทธทาสก็ดี ท่านได้ทำไว้แล้วในอดีต ดังนั้น ท่าน ว. ก็เป็นตัวอย่งของนักเผยแพร่ธรรมะสมัยใหม่ ที่เป็นที่น่าสนใจและเป็นที่ศรัทธาของคนรุ่นใหม่ ธรรมะก็น่าจะเป็นสิ่งที่ทำให้ฉลาดขึ้น ใช้ธรรมะในชีวิตประจำวันอย่างชาญฉลาด เพื่อการพัฒนาประเทศชาติและสังคม

๒. บทบาทการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

บทบาทของท่าน ว. ก็คือ ไปทุกที่ที่มีคนอยู่ เพื่อการเผยแพร่ธรรมะ บางทีพระสงฆ์อาจจะจำกัดขอบเขตตัวเองแค่เพียงวัดหรือตามป่า ถ้าจะเป็นเช่นนี้ได้แต่ขอให้มีส่วนน้อย แต่ถ้าต้องการจะเผยแพร่ธรรมะในพระพุทธศาสนาก็จะต้องไปทุกที่มีมนุษย์อยู่ ซึ่งในยุคปัจจุบันก็มีมนุษย์ห่างที่ติดเรื่องของวัตถุนิยม เราก็อาจจะต้องไปทำลายความคิดเพื่อไม่ให้ติดวัตถุนิยม บทบาทของท่าน ว. ก็ต้องเป็นเช่นนั้น ไปทุกที่ที่มีคนอยู่ ไม่ว่าที่ตรงนั้นจะมีกลุ่มคนมากน้อย

เพียงใด ถ้าเป็นเช่นนี้ก็ไม่ว่ากลัวต่อคำตำหนิ เพราะเรามุ่งเน้นที่จะช่วยกันในการเผยแผ่ธรรมะ อาจจะเป็นที่ไม่สบายใจของพระสงฆ์ที่ไม่ใช่นักเผยแผ่บ้าง แต่ก็ต้องทำเพื่อการเผยแผ่ธรรมะที่กว้างไกล แม้แต่ฝ่ายมหายานยังต้องปรับเปลี่ยน เช่น เพื่อให้ทันต่อเหตุ เพื่อการเผยแผ่ธรรมะเชิงรุก ก็เป็นที่น่าชื่นชมสำหรับที่ตัวท่าน ว. ที่ได้เผยแผ่ธรรมะในลักษณะของผู้ทรงความรู้ ไม่ใช่ในแง่ของอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ พระสงฆ์ผู้มีสติปัญญาความรู้ก็สามารถโด่งดังได้ พระสงฆ์ไม่ได้มีแค่บทบาทเดียว เช่น พระทางด้านวิปัสสนาก็ต้องทำหน้าที่ไป พระนักเทศน์นักธรรมก็ต้องหน้าที่เผยแผ่ไป ถ้ามีแต่พระวิปัสสนาอย่างเดียวไม่มีพระเผยแผ่พระพุทธศาสนาเลยแล้ว พระพุทธศาสนาจะอยู่ได้อย่างไร

๓. ท่านคิดว่ากระบวนการเผยแผ่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

ถ้ามองในแง่ของการตลาดหรือพีรเซ็น (Present) ท่านใช้สื่อทันสมัย บุกเข้าไปหาผู้ฟังหรือผู้ที่รับสาร เป็นวิธีการที่ค่อนข้างจะรวดเร็วและทันสมัยที่สุด ถ้าจะสอนคนเราอย่ารอให้คนมาหา แต่เราจะต้องวิ่งไปหาคน หากกลุ่มเป้าหมายที่เราจะนำเสนอ ต้องมีการสร้างความเชื่อถือก่อน ต้องแสดงถึงองค์ความรู้ที่จะนำเสนอ ในองค์ความรู้ที่พื้มนำเสนออย่างถูกต้อง ก็จะทำให้การฟังธรรมะนั้นไม่น่าเบื่อหน่าย มีการนำเสนอที่ทันสมัยอยู่เสมอ สิ่งเหล่านี้แล้วแต่เป็นการนำเสนอที่น่าสนใจ สื่อทุกชนิดต้องเป็นสิ่งสำคัญในการนำเสนอ ไม่จะเป็นอินเทอร์เน็ตก็ดี ทีวีก็ดี วิทยุก็ดี หนังสือธรรมะต่าง ๆ ก็ดี

๔. ท่านคิดว่าในยุคปัจจุบันมีคนฟังและสนใจธรรมะมากน้อยแค่ไหน? อย่างไร?

มากขึ้น บางครั้งแม้แต่ตัวผมเองยังมีคนฟังธรรมะมากกว่าพระอีก เวลาที่ผมพูดธรรมะให้คนทั้งหลายฟัง ที่เขาฟังธรรมะจากผมก็เพราะอาจจะเห็นได้จากการที่ผม ประสบผลสำเร็จในการใช้ชีวิตทางโลก และผมก็มีความเข้าใจธรรมะ เพราะเมื่อตอนที่ผมบวชได้ไปศึกษาธรรมะกับท่านพุทธทาสได้อ่าน หรือศึกษาหนังสือธรรมะมากมาย ก็อาจจะเป็นได้ที่ทำให้คนยอมรับและสนใจฟังธรรมะที่ผมบรรยาย ถ้าผมเป็นตัวอย่างของคนรุ่นใหม่ ท่าน ว. วชิรเมธีก็เช่นกัน ท่านก็ต้องเป็นตัวอย่างของคนรุ่นใหม่อีกหลายคนสนใจธรรมะของท่าน เพราะฉะนั้นคนที่เข้าถึงธรรมะของพระพุทธเจ้าไม่ใช่ว่าจะหนีไปบวชทั้งหมด แต่ธรรมะของพระพุทธเจ้านั้นสอนให้คนรู้จักหน้าที่ของตนเองว่า จะต้องปฏิบัติตนอย่างไรตามหน้าที่ของตน ให้รู้จักรักและความมีเมตตาจิตต่อกัน รู้จักดำรงตนในชีวิตประจำวัน คนชอบธรรมะก็ไม่เหมือนกัน บางคนก็ชอบแบบบันฑิ๊ง บางคนก็ชอบแบบเสียงแห่ แต่ทั้งหมดก็ต้องสอดแทรกธรรมะเพื่อให้คนเข้าถึงและเข้าใจพระพุทธศาสนา ไม่ใช่ว่าผู้คนจะต้องสนใจธรรมะจากที่ปฏิบัติเพียงอย่างเดียว

๕. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบันมีปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะอย่างไร?

ถ้าถามผมก็บอกตรง ๆ ว่า ปัญหาโคตรมากเลย เพราะว่าระบอบการปกครองสงฆ์ไม่เข้มแข็ง เช่น เมื่อพระสงฆ์ประพฤติผิดพระธรรมวินัยอย่างร้ายแรงก็ไม่มีกฎหมายที่จะจัดการให้ชัดเจนว่า เมื่อถูกจับสึกแล้วจะต้องลงโทษ เพราะถือว่าเป็นการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนา แต่บางครั้งบุคคลที่ทำผิดเหล่านั้นก็กลับมาบวชอีก แล้วจะได้การยอมรับจากสังคมได้อย่างไร ในเมื่อพระสงฆ์ทำลายพระพุทธศาสนาเสียเอง ถ้าผมได้เป็นผู้ปกครอง ถึงแม้ใครตำหนิผมในฐานะที่ผมเป็นชาวพุทธ ผมอยากให้พระพุทธศาสนาผมสะอาด ผมก็ต้องกำจัดบุคคลที่แอบอ้างหรืออาศัยพระพุทธศาสนาหาเงิน ต้องกำจัดให้หมดไป ถ้าถามผมว่า พระพุทธศาสนาเสื่อมเพราะใคร ผมก็ตอบว่าพระสงฆ์ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นการบั่นทอนในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา จะได้รับการยอมรับจากสังคมพระสงฆ์จะต้องมีข้อวัตรปฏิบัติที่ดีงาม ไม่มีอะไรที่มากเกินไปกว่านี้ เพราะธรรมะของพระพุทธเจ้ามันดีอยู่แล้ว

๖. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบัน ควรแก้ปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะอย่างไร?

แก้ปัญหาก็คือปฏิบัติตนให้ดี มีข้อวัตรปฏิบัติที่ดีงามและศึกษาพระธรรมวินัยให้แตกฉานอย่างถ่องแท้ ไม่ใช่พูดไปโดยไม่มีความรู้ในธรรมะนั้นอย่างแตกฉาน ต้องประพฤติวัตรให้ดีงาม ต้องรักษาพระวินัยให้มั่นคง ต้องรู้จักทั้งการปฏิบัติกาย วาจา ใจ ให้เรียบร้อย เป็นที่เจริญหูเจริญตาแก่พุทธศาสนิกชนทั่วไป เป็นพระที่มีศีลธรรม มีคุณธรรม มีเมตตาธรรม ตักทิลสให้มากเป็นนักเสียสละเพื่อส่วนรวมไม่หวังประโยชน์ส่วนตน ต้องมีทั้งปริยัติ ปฏิบัติและปฏิเวท เพื่อมุ่งไปสู่การเผยแผ่ธรรม

๗. ท่านมีข้อเสนอแนะในการเผยแผ่ธรรมะของพระสงฆ์ยุคปัจจุบันอย่างไร?

ผมว่าเราต้องใช้หลักการเผยแผ่ทางออนไลน์สำคัญที่สุด เพราะโลกปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป ถ้าถามว่าพระพุทธเจ้าสมัยใหม่ไหม ผมบอกได้เลยพระพุทธเจ้าสมัยใหม่แน่นอน เพราะพระพุทธเจ้าเดินทางไปทุกเมืองที่มีความเจริญ นี่คือการสมัยใหม่ของท่าน ท่านไปโปรดคนทุกที่ที่มีความเจริญ นอกจากพระพุทธเจ้าจะไปเผยแผ่ธรรมในที่ต่าง ๆ แล้วท่านยังได้ส่งพระสาวกไปช่วยในการเผยแผ่ธรรมอีก นี่ก็เป็นสื่อออนไลน์ในยุคสมัยนั้น อาจจะมีทั้งคนที่ชอบบ้างไม่ชอบบ้างแต่พระพุทธเจ้าก็เข้าหาทุกสถานที่

เพราะฉะนั้น ในสถานการณ์ปัจจุบันพระสงฆ์ต้องเป็นผู้ปฏิบัติดีจริงและใช้สื่อทุกชนิดที่มีอยู่ในการเผยแผ่ธรรม เพื่อให้ธรรมะวิ่งเข้าไปอยู่ในใจคน เป็นสื่อที่ทันสมัยและเข้าถึงบุคคลได้ง่าย ถ้าได้กลุ่มที่เป็นวัยรุ่นวัยใสที่กำลังมีความสนใจใฝ่รู้ ก็จะช่วยได้มากในการเผยแผ่ธรรมะให้ประสบผลสำเร็จ อย่างเช่นที่ผมทำอยู่ก็คือ การใช้ศิลปะในการเผยแผ่ธรรมะ ท่าน ว. สร้อยบุญ วิปัสสนา มีสวนสวยงามเพื่อให้ผู้คนได้เข้ามาฟังธรรม

ชุดที่ ๗ บทสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าว คุณกำภู ภูริภูวดล
(ลำดับที่ ๗)

-
๑. ผู้ให้สัมภาษณ์ : คุณกำภู ภูริภูวดล
 ๒. สถานที่สัมภาษณ์ : สถานีโทรทัศน์ช่อง ๙ อ.ส.ม.ท. กรุงเทพมหานคร
 ๓. วัน เวลาสัมภาษณ์ : วันอังคารที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ เวลา ๑๔.๓๐ น.

๑. รูปแบบและแนวทางการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

เท่าที่กระผมได้ติดตามงานของท่าน ท่านได้ใช้สื่อในงานเผยแพร่ธรรมหลายประเภท สื่อโซเชียลมีเดียท่านก็ใช้ เฟสบุ๊คท่านก็ใช้ แล้วก็แฟนเพจ (Fanpage) และท่านก็มีผลงานทางด้านหนังสือ ท่านเขียนหนังสือเยอะมากหนังสือของท่านก็เป็นที่น่าสนใจของท่านผู้อ่านทั้งหลายและที่ท่านก็ร่วมรายการทีวีบ้าง รายการวิทยุบ้าง หลากหลายเทศนาธรรมทั้งที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ดี พร้อมทั้งได้สร้างศูนย์ปฏิบัติธรรมทำการเฉพาะ ไร่เชิญตะวัน ที่จังหวัดเชียงราย ผมเองได้เห็นงานที่ท่านทำแล้วก็รู้สึกว่าคุณมีความประสงค์ที่จะส่งต่อธรรมสำหรับคนรุ่นใหม่ เป็นอะไรที่เข้าใจยากถ้าเราจะเสนอธรรมแบบดั้งเดิม คนกำลังสนใจโซเชียลมีเดีย ท่านก็ได้สอดแทรกธรรมะเข้าไปในโลกโซเชียลมีเดีย อาจจะมีคนวิพากษ์วิจารณ์ท่านบ้าง แต่ผลของการเผยแพร่ธรรมในโลกออนไลน์ค่อนข้างเป็นไปได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ จะเห็นได้จากมีคนติดตามแฟนเพจท่านเยอะ เมื่อมีการจัดกิจกรรมใดจึงมีกลุ่มพุทธศาสนิกชนมาก ด้วยความที่เป็นพระที่ทันสมัยจึงเข้าถึงกลุ่มบุคคลได้ง่าย ท่านเป็นผู้ให้ธรรมะที่เข้าใจง่าย แต่ถ้าไม่ได้มีพื้นฐานทางด้านธรรมะมาเลยก็อาจจะไม่เข้าใจได้ เช่น คำว่า อธิกรณ์ สมาทาน นิคกรรม อุปทาน คำเหล่านี้ทำให้คนเข้าใจยาก ถ้าไม่มีพื้นฐานทางธรรมมา แต่พระอาจารย์ ว. ท่านก็สามารถทำให้เข้าใจได้ ถ้าไม่ใช่ นักศึกษาทางธรรมก็จะไม่สนใจ แต่ท่านก็จะทำให้เข้าใจง่าย เพื่อเป็นการเผยแพร่ธรรม เหมาะกับยุคสมัยเหมาะกับการเวลา ถึงอย่างไรธรรมะของพระพุทธเจ้า ก็ยังเป็นธรรมะของพระพุทธเจ้า แต่จำเป็นที่จะต้องประยุกต์ให้มันทันสมัยเพื่อให้เข้ากับสังคมได้

๒. บทบาทการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

บทบาทของท่านก็คือเมื่อพูดถึงท่าน ว. วชิรเมธี ก็ย่อมมีคนรู้จักท่านได้รับการยอมรับจากสังคมพร้อมทั้งเมื่อกล่าวถึงท่านแล้วเป็นที่น่าเคารพศรัทธา ท่านมีข้อวัตรปฏิบัติที่ดีไม่มีชาวเสียหายหรือชาวในเชิงลบไม่ว่าจะเป็นชาวเกี่ยวกับสีกา ญาติโยม ชาวเรื่องเงินของวัดหรือชาวที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสีย คนทั่วไปเมื่อกล่าวถึงพระในเมืองไทย ห้าอันดับแรกกระผมคิดว่ามี

ท่าน ว. ญาณอนเป็นการสร้างจุดที่สนใจในสังคมเป็นเรื่องที่ดี เป็นการสร้างศรัทธาให้คนเลื่อมใสในพระพุทธศาสนายิ่งขึ้น สิ่งที่ท่านทำอยู่ถือว่าเป็นเรื่องดี

๓. ท่านคิดว่ากระบวนการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

ผมว่าท่านมีกระบวนการอย่างไร ผมก็ขอบอกว่าท่านมี งานเขียนที่เป็นเรื่องง่าย ๆ ที่ใครก็คาดไม่ถึงในบางเรื่อง ท่านก็สามารถนำมาเขียนให้เป็นประเด็นได้ ไม่ว่าจะเป็นธรรมะ บันดาล ธรรมะติดปีก คนสำราญงานสำเร็จ ธรรมะหลับสบาย ซึ่งมันเป็นเรื่องง่ายแต่คนในสังคมไม่ค่อยจะได้คิดกัน ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจ แล้วเกิดเป็นประเด็นให้ขบคิดกัน คิดไม่ออก คิดไม่ตก แต่ท่านก็สามารถนำเสนอให้คนในสังคมเข้าใจได้ เหมือนคนจะศึกษาธรรมะขั้นสูง ท่านก็ได้ให้แนวคิดพื้นฐานเพื่อที่จะได้เข้าใจพระพุทธศาสนาที่จะได้เข้าใจง่าย จนเป็นเรื่องที่ไม่ใช่เรื่องยากหรือสลับซับซ้อนอะไร ท่านก็มีความพยายามที่จะสื่อให้คนเข้าใจง่าย ๆ และได้สร้างศูนย์ปฏิบัติธรรมไร่เชิญตะวัน เพื่อให้ผู้คนเข้ามาสนใจธรรมะมากขึ้น ทำสวนให้ร่มรื่น นำผักผ่อน เมื่อคนเข้ามาสัมผัสก็จะซึมซับธรรมะเข้าไปเอง เพราะคนเราชอบไม่เหมือนกัน บางคนชอบเสียงไฟระแะ บางคนชอบดอกไม้ ชอบสถานที่สวยงาม ท่านก็ปูทางตั้งแต่ธรรมะขั้นพื้นฐานไปจนถึงธรรมะขั้นสูงเพื่อให้ผู้คนเข้าใจง่าย ๆ

๔. ท่านคิดว่าในยุคปัจจุบันมีคนฟังและสนใจธรรมะมากน้อยแค่ไหน? อย่างไร?

คนไทยชอบเรื่องทำบุญ ผมสังเกตจากการทอดผ้าป่า สังเกตได้ว่าของผ้าป่ามีตั้งหลายวัดทำทานตักบาตรพระ แต่ถามว่าคนสนใจธรรมะไหม ผมไม่แน่ใจ หรือว่าเขาเข้าใจแค่เพียงว่าการทำบุญก็เข้าถึงธรรมะแล้วหรืออย่างไร อันนี้ก็ไม่ทราบได้ แต่ที่แน่ ๆ คนทำบุญกันมาก ที่ไหนมีงานบุญที่นั่นก็ไม่ขาดคนทำบุญ อย่างน้อยที่สุด ทานมัย ศีลมัย ภาวนามัย เขาจะต้องมีผมสังเกตดูว่าตอนเช้าทำบุญตักบาตรแต่ตอนเย็นก็นั่งดื่มสุราทั้ง ๆ ที่ตนเองเป็นพุทธมามกะเหมือนกับว่า เข้าใจว่าตนเองมีหน้าที่แค่ตักบาตรให้ทาน ไม่จำเป็นต้องรักษาศีลภาวนาอะไร จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่พระสงฆ์ต้องทำหน้าที่แนะนำพุทธศาสนิกชน ให้เข้าถึงหลักทาน ศีล และภาวนา ทำอย่างไรให้ ทาน ศีล ภาวนาไม่ขาดออกจากกันให้พุทธศาสนิกชนเข้าใจอย่างถ่องแท้ ถ้าจะบอกว่าคนไม่สนใจธรรมะเลยก็เป็นไปไม่ได้ แต่คนจะสนใจธรรมะนั้นก็ต้องเป็นธรรมะที่เข้าใจง่าย

๕. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบันมีปัญหาและอุปสรรคในการเผยแพร่ธรรมะอย่างไร?

สำหรับผมเห็นว่ามี บางครั้งพระสงฆ์ก็ดูจะเพิกเฉยเกินไป จึงทำให้ผมรู้สึกว่ามัน่าเสียดายเสียโอกาสไป ตัวอย่างเช่นเวลาที่ผมไปงานศพซึ่งมีคนมางานศพมากมาย แต่ไม่มี

พระสงฆ์ที่จะบรรยายหรือปรารภธรรมให้แก่ญาติโยมได้ฟัง ซึ่งมีมวลชนแล้วแต่ขาดผู้แสดง น่าเสียดายเป็นอย่างยิ่ง

๖. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบัน ควรแก้ปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะอย่างไร?

ควรศึกษาหาความรู้อย่างถ่องแท้ ไม่ใช่พรรษาอย่างน้อยอยู่ที่ตั้งตัวเป็นเกจิอาจารย์เสียแล้ว การศึกษาของสงฆ์ก็ควรปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับยุคสังคมปัจจุบัน ทำให้ผู้คนได้เข้าถึงธรรมะมากขึ้น ไม่ปิดกั้นทางการศึกษาให้ฆราวาสได้ศึกษาภาษาบาลีไปด้วย จะได้เข้าใจธรรมะดียิ่งขึ้น ยิ่งเข้าใจมากก็ยิ่งทำให้พระพุทธศาสนามีการเผยแผ่ที่ถูกต้อง ไม่ใช่เป็นพระพุทธศาสนาจอมปลอมแบบไสยศาสตร์

๗. ท่านมีข้อเสนอแนะในการเผยแผ่ธรรมะของพระสงฆ์ยุคปัจจุบันอย่างไร?

ผมเห็นว่าวงการสงฆ์ต้องปรับตัว ทั้งการสวด การเทศน์ การสอน ทำอย่างไรให้ผู้คนเข้ามาสนใจพระพุทธศาสนายิ่งขึ้น ยกตัวอย่างเช่น เวลามีคนไปงานศพ ท่านจะสวดมนต์แปลอย่างไร เพื่อให้ผู้คนที่ไปฟังสวดเข้าถึงธรรม คนจะได้ธรรมะอะไรบ้างจากการที่ไปงานศพ มีพระบรรยายธรรมที่เป็นมรณสติใหม่ เพื่อให้ผู้คนที่เห็นถึงบาปบุญคุณโทษ ให้ธรรมะเป็นเรื่องง่ายสำหรับผู้ฟัง

ชุดที่ ๘ บทสัมภาษณ์ บรรณาธิการ คุณเทวัญกานต์ มุ่งป๋นกลาง (ลำดับที่ ๘)

๑. ผู้ให้สัมภาษณ์ : คุณเทวัญกานต์ มุ่งป๋นกลาง บรรณาธิการสำนักพิมพ์ทูเดย์
๒. สถานที่สัมภาษณ์ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วัดศรีสุदारาราม)
กรุงเทพมหานคร
๓. วัน เวลาสัมภาษณ์ : วันศุกร์ที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ เวลา ๒๐.๓๐ น.

๑. รูปแบบและแนวทางการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

ผมไม่ใช่ผู้รับสารโดยตรงแต่ผมทำหน้าที่ของผู้ส่งสาร เมื่อท่าน ว. ได้ส่งต้นฉบับมา จึงจำเป็นต้องทำอะไรให้หนังสือน่าอ่าน น่าจับ น่าสนใจ น่าค้นคว้า ให้กับผู้อ่านอีกครั้งหนึ่ง ส่วนใหญ่งานที่ผมทำก็คืองานเกี่ยวกับหนังสือ เพราะผมทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการงานที่ได้รับมาจากท่าน ว. ที่เป็นธรรมะมาประยุกต์ใช้ ที่เป็นคอลัมน์นิสต์ หรือนิตยสาร ผมทำหน้าที่จัดลำดับความสำคัญจากงานเขียนแต่ละเรื่อง แล้วดูว่างานเขียนจะต้องใช้ภาพประกอบอะไร แล้วจากนั้นก็ติดต่อผู้ที่มีหน้าที่วาดรูปประกอบในงานเขียนของท่าน ว.

เมื่อต้นฉบับเสร็จแล้วก็นำไปให้ท่าน ว. ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งว่า จะมีอะไรต้องแก้ไข ซึ่งส่วนมากท่านก็ไม่ได้แก้ซักเท่าไร เพราะสิ่งที่ท่าน ว. เขียนออกมาตามนิตยสารต่าง ๆ นั้นค่อนข้างจะ โอ.เค. แล้ว อันนี้คืองานที่เป็นคอลัมน์หรืองานที่ท่านเขียนเอง ส่วนงานอีกรูปแบบหนึ่งก็คือ งานที่ท่านไปเทศน์ ไปบรรยายในที่ต่าง ๆ แล้วทางผมก็นำมาถอดเทป แล้วก็นำมาตัดคำออก เพื่อให้สละสลวย แล้วบางเรื่องมันก็มีข้อจำกัดของเวลาในบางสิ่ง บางเรื่อง ส่วนเรื่องใดที่ไม่เกี่ยวข้อง เราก็ตัดออกไป ส่วนอะไรที่ยังไม่พอเพียง เราก็เติมเต็มให้พอเพียง หรือหาข้อมูลใส่เพิ่มให้เต็ม อย่างเช่น ธรรมะมี ๔ ข้อ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เราควรใส่ความหมายให้เต็ม เรามีหน้าที่เติมในส่วนที่ขาดหายไป ส่วนที่นำมาเติม คือส่วนที่ท่านพูดไว้แล้ว

๒. บทบาทการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

ผมขอพูดถึงผลตอบรับ เหมือนกับว่าเป็นมิติใหม่ของการเผยแพร่ธรรมะเลย เพราะเมื่อก่อนนั้นหนังสือธรรมะเป็นหนังสือที่ไม่มีรูปแบบเหมือนในปัจจุบัน หนังสือธรรมะก็มีภาพ รูป พระพุทธรูป มีภาพของหลวงพ่อกที่เป็นผู้เขียนอยู่บนปก แต่พอเข้าสู่ยุคธรรมะติดปีก เราก็ได้คุยกับฝ่ายศิลปกรรมว่า จะทำอะไรให้หนังสือธรรมะของท่าน ว. แตกต่างจากหนังสือธรรมะที่ผ่านมา ถ้าอย่าง เราฉีกแนวเลยดีไหม โดยการเอาภาพพระพุทธรูปหรือภาพพระที่เป็นผู้เขียนออก แต่เราหาภาพที่เป็นนามธรรม เพื่อให้สื่อเนื้อหา ทำสี รูปเล่มให้ออกสีหวานจะทำให้เห็นว่า

ธรรมะของท่าน ว. พอเราทำแบบนี้ก็มีผลตอบรับดีมาก ท่าน ว. ท่านสามารถย่อยเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย ไม่เชื่องลองเทียบกับพระรูปอื่น ๆ ดู ถ้ามอง ลองยกตัวอย่างจากหนังสือสักเรื่องสองเรื่องได้ไหม หนังสือที่เคยผ่านตา เช่น ธรรมะติดปีก ซึ่งเป็นเรื่องที่ท่านได้เล่าถึงพระเถระต่าง ๆ หลวงพ่อชา พระพรหมคุณาภรณ์ ซึ่งเป็นเรื่องที่คนทั่วไปไม่ค่อยรู้ ท่านสามารถหยิบเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยให้เป็นประเด็นน่าสนใจได้ ต่อไปธรรมะหลับสบาย ส่วนหนึ่งก็มีของการตั้งชื่อหนังสือด้วย ชื่อเดิมที่ท่านตั้งไว้คือ กุศโลบายคลายทุกข์ ก็คือกลวิธีทำให้ไม่โกรธ ถ้าเราออกหนังสือไปกุศโลบายคลายโกรธ มันก็ได้ในระดับหนึ่ง จะดูไปแล้วหนังสือมันก็ไม่แรงพอเท่ากับธรรมะหลับสบาย ความหมายก็คือถ้าเราไม่โกรธแล้วนอนหลับก็ไม่มีปัญหาอะไร ไม่มีเรื่องให้กังวลใจ ธรรมะดับร้อน เป็นเรื่องพาดพิง คือท่านได้เขียนอธิบายเรื่องพาดพิง เป็นเรื่องเกี่ยวกับพระพุทธเจ้าเกี่ยวกับการผจญมารต่าง ๆ พอเราตั้งชื่อว่าธรรมะดับร้อนมันก็น่าสนใจ ธรรมะบันดาลได้จากแรงบันดาลใจที่ได้ท่านได้ไปพบประสบพบเจอ อย่างเช่น ท่านอาจารย์เฉลิมชัย มีตัวอย่าง มีความน่าสนใจอย่างไร ทำไมคนจึงสนใจ งานศิลปะของอาจารย์เฉลิมชัย หรืออย่างเช่น หนังสือสวดกับความตาย ถ้าเราบอกว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับความตายอย่างเดียวดูน่ากลัว ถ้าเราบอกว่ายสวดกับความตายทำไม เราจึงสู้กับความตายได้ หรือคนสำราญงานสำเร็จเกี่ยวกับเรื่องการทำงาน หรืออีกเล่มก็คือ มองลึกนักไกลใจกว้าง คิดถูกโปร่งใสใจสูง คนคล้อยเรียนรู้ได้สุขเป็นกำไร นี่คือผลงานที่พระอาจารย์ ว. เขียนแล้ว มีท่านผู้ให้ความสนใจมาอ่านคือบทบาทของท่านไม่ใช่ท่านจะพิเศษในการเผยแผ่แค่หนังสืออย่างเดียว คือตัวของท่านไปเทศน์ในสถานที่ต่าง ๆ ได้ อย่างเช่น การเทศน์บรรยายตามที่โยมนิมนต์ไป หรือการบรรยายตามหน้าที่วิฆ้องต่าง ๆ ซึ่งการออกสื่อทำให้คนได้รู้จักท่านมาก ทวี เป็นสื่อที่ทำให้คนได้เห็นทั่วประเทศ พอคนรู้จัก คนก็สนใจว่าพระรูปนี้เป็นอย่างไร พอได้ฟังท่านจึงได้รู้ว่า ท่านเป็นพระที่มีปัญญามาก ๆ พอท่านพูด ท่านก็สามารถนำเสนอได้เลย และเป็นสิ่งที่น่าสนใจ อย่างเช่น คำบาลีที่เราได้เคยฟังมาว่า วิริเยณ ทุกขมเจติ แต่ท่านก็แปลให้เป็นคำที่เข้าใจง่าย พูดง่าย ๆ ก็คือเป็นการนำเสนอสิ่งที่ยากให้ง่ายขึ้น

๓. ท่านคิดว่ากระบวนการเผยแผ่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

ท่านเริ่มจากการศึกษาหัวข้อธรรมะข้อนั้นว่า แต่ละที่เขียนไว้ว่าอย่างไร พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่าอย่างไร ข้อดีอย่างหนึ่งก็คือ ท่านจบปริญญาเก๋า ท่านก็ค้นคว้าพระไตรปิฎกและท่านยังศึกษาในระดับปริญญาโทในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และท่านค้นสนใจศึกษาเกี่ยวกับการทำงานของหลวงพ่อบุญคุณาภรณ์ หลวงพ่อพุทธทาส อย่างเช่นพระพรหมคุณาภรณ์ ได้อ้างหลักธรรมจากพระไตรปิฎกเล่มไหน ท่านก็จะไปศึกษาค้นคว้าไว้เป็นข้อมูล ซึ่งทำให้เห็นว่า ก่อนที่ท่านจะนำเสนอข้อมูลใด ท่านได้ศึกษาข้อมูลมาเป็นอย่างดีแล้ว

เมื่อท่านได้ค้นคว้าเป็นอย่างดีแล้ว ท่านก็มีกระบวนการคิดต่อว่า ท่านจะนำเรื่องเหล่านี้เสนอแก่พุทธบริษัทอย่างไร ถ้าเล่าแบบพระไตรปิฎกคนไม่รู้เรื่องแน่ ๆ เพราะเป็นภาษาที่ค่อนข้างซับซ้อนและยาก ท่านก็เลยมาคิดต่อ สังเกตได้ว่าเวลาที่ท่านเสนอจะมีคำที่ท่านสร้าง

ขึ้นมาใหม่ เป็นแบบเฉพาะของท่านเลย ซึ่งตรงนี้อธิบายได้ว่าเป็นลักษณะเด่นของท่าน เมื่อท่านมาวิเคราะห์เรียบร้อยแล้ว จึงนำไปสู่กระบวนการนำเสนอ การนำเสนอก็คือท่านไปเขียนลงในคอลัมน์ ไปพูดไปบรรยายตามที่ต่าง ๆ เป็นลักษณะธรรมะอินเทรนด์ ทันเหตุการณ์ทันสมัย มีลักษณะเหมาะสมน่าสนใจกับผู้ฟัง โดยเฉพาะปัญญาชนหรือผู้ที่สนใจในธรรมะทั้งหลาย

๔. ท่านคิดว่าในยุคปัจจุบันมีคนฟังและสนใจธรรมะมากน้อยแค่ไหน? อย่างไร?

ผมว่ามาก เพราะว่าธรรมะมีลักษณะพิเศษตรงที่มีความผูกพันกับอายุของคน แต่ถ้าไปเสนอธรรมะกับเด็กอายุน้อย เขาอาจจะไม่เข้าใจสักเท่าไร เพราะเขายังไม่มีประสบการณ์ชีวิต อายุของคนตั้งแต่เริ่ม ๑-๒๐ ปี ยังไม่ได้สนใจธรรมะสักเท่าไรนัก แต่เมื่อเข้าสู่วัยกลางคน ซึ่งก็ได้ผ่านประสบการณ์มาพอสมควร ช่วงจากนี้เริ่มเป็นความทุกข์ ก็เริ่มสนใจธรรมะมากขึ้น เห็นการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย ทำให้คนเริ่มสนใจธรรมะ แต่คนจะสนใจธรรมะมากหรือน้อยก็แล้วแต่จริตของแต่ละคน เพราะแต่ละคนมีจริตในการสนใจไม่เท่าเทียมกัน แต่เมื่อคราวถึงบั้นปลายของชีวิตทุกคนสนใจธรรมะแน่ ๆ พอถึงเวลานี้ ก็เริ่มหาเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ถ้าถามผมว่า มีคนสนใจธรรมะมาน้อยเพียงไหน ผมว่าในช่วงที่ธรรมะติดปีกกำลังดัง ช่วงนั้นมีคนสนใจธรรมะมาก แต่ในช่วงหลัง ๆ ธรรมะอาจจะมิได้สนใจน้อยไปบ้าง จะเห็นได้ว่า พอมีอะไรที่มันดัง หรือมีคนสนใจเยอะ คนก็แสวงหาประโยชน์จากสิ่งเหล่านี้ คนก็คิดว่า มีอะไรบางสิ่งบางอย่างที่พอจะปันได้ มันก็เลยมีสิ่งที่มีใช้ธรรมะแท้เข้ามาปนอยู่ด้วย เช่น หนังสือเกี่ยวกับเครื่องรางของขลัง ซึ่งก็มีมาปะปนอยู่เช่นกัน พอมีอย่างนี้ก็ปรากฏว่า คนที่เคยชอบธรรมะหรือสนใจธรรมะก็ถอยออกไปสนใจหรือเปลี่ยนทิศทางไปในเรื่องเครื่องรางของขลังไปก็มี มันเหมือนเป็นยุคของมัน แต่เดี๋ยวพอถึงเวลามันก็จะวนกลับมาใหม่ แต่ถึงอย่างไรคนก็ไม่สามารถห่างจากธรรมะได้ เพราะธรรมะเป็นเรื่องสากล ไม่ใช่เรื่องบุคคล ศาสนาอื่น ๆ เพราะคนที่นับถือศาสนาอื่น ๆ ก็สามารถฟังธรรมะได้เหมือนชาวพุทธก็ได้ ศึกษาหลักคำสอนของศาสนาอื่น ๆ เช่นกัน อะไรที่เป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติอย่างเคร่งครัดของศาสนานั้น ๆ มันเป็นธรรมชาติอย่างไรก็แล้วแต่ ธรรมะก็ยังเป็นสิ่งที่คนสนใจแน่นอน

๕. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบันมีปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะอย่างไร?

ปัญหาใหญ่ หรือปัญหาหลัก ๆ คือ พระตามชาวบ้านไม่ทัน เพราะการศึกษาของพระยังวนเวียนอยู่กับภาษาบาลี วนเวียนอยู่กับธรรมะ ตั้งแต่อดีตจนมาถึงยุคปัจจุบัน เราได้ศึกษานักธรรม เรียนบาลี ได้ศึกษาเรื่องราวเมื่อครั้งพุทธกาล แต่ไม่ได้ไปลึกถึงปัจจุบันว่า ชาวบ้านเขาทำอะไรกัน พอถึงเวลาที่พระจะต้องเทศน์ให้ญาติโยมฟัง ก็ยังต้องอ่านคัมภีร์ไบเบิลให้ญาติโยมฟัง โดยเฉพาะในช่วงวันพระ ผมว่าพระต้องเปลี่ยนวิธีใหม่อาจจะออกไปดูชาวบ้านว่าเขาทำอะไรกันได้ง่ายเลย คือ อ่านหนังสือพิมพ์ให้รู้ข่าวสาร ดูทีวีให้รู้ว่ามีข่าวสารข้อมูลอย่างไร ซึ่งพระบาง

ท่านก็รู้ข่าวสาร แต่ก็ไม่มีกลวิธีในการเสนอธรรมะอย่างไรให้เป็นที่น่าสนใจ ซึ่งถ้าเป็นไปได้ พระสงฆ์ก็ต้องนำเสนอธรรมะที่ทันเหตุการณ์ ซึ่งธรรมะเหล่านี้ย่อมเข้ากับเหตุการณ์อยู่แล้ว อยู่ที่ผู้นำเสนอว่าจะปรับหรือเปลี่ยนรูปแบบในการนำเสนออย่างไรให้ทันต่อเหตุการณ์และเป็นที่น่าสนใจ อาจจะเป็นเพราะว่ากฎของมหาเถรสมาคมหรือกฎของวัดนั้นที่อาจจะบอกว่าพระภิกษุสามเณรภายในวัดจะต้องสอบบาลีได้ชั้นใดชั้นหนึ่งจึงจะสามารถเรียนทางโลกได้ ซึ่งความคิดเหล่านี้น่าจะเปลี่ยนไปได้แล้ว ซึ่งเป็นข้อจำกัดบางอย่างที่ทำให้พระภิกษุสามเณรหลายรูปไม่แตกฉานทั้งคฤหัสถ์และคฤหัสถ์

๖. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบัน ควรแก้ปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะอย่างไร?

ต้องก้าวให้ทันโลกถามว่า ตอนนี้โลกมีอะไร โลกมีเฟสบุ๊ค โลกมีอินสตาแกรม โลกมีอินเทอร์เน็ต พระก็ควรใช้โซเชียล เน็ตเวิร์คให้เป็นประโยชน์มากที่สุดในการเสนอธรรมะ เพราะว่ามีอินเทอร์เน็ตมีพื้นที่ให้เสนอธรรมะได้และเป็นการเผยแผ่ธรรมะไปทั่วโลก ไม่ว่าคนพุทธจะไปอยู่ที่ไหน หากมีอินเทอร์เน็ตก็สามารถอ่านธรรมะได้ ไม่ว่าโลกจะสื่อสารอย่างไร พระก็ต้องนำธรรมะไปสื่อสารในโลกนั้นด้วย

๗. ท่านมีข้อเสนอแนะในการเผยแผ่ธรรมะของพระสงฆ์ยุคปัจจุบันอย่างไร?

อย่างที่ ๑ ยึดหลักให้ได้ ให้แตกฉานก่อนแล้ว จึงจะนำเสนอธรรมะนั้น พยายามเอาความเห็นของตัวเองเข้าไปในธรรมะให้น้อยที่สุด แต่ควรพยายามยึดหลักธรรมให้ชัดเจน

อย่างที่ ๒ คือพยายามใช้ภาษาสื่อให้ผู้ฟังในแต่ละระดับได้ ไปคุยกับนักวิชาการก็คุยแบบนักวิชาการ คุยแบบชาวบ้านก็ต้องคุยแบบชาวบ้าน เพราะถ้าใช้ภาษานักวิชาการคุยกับชาวบ้าน ชาวบ้านก็อาจไม่เข้าใจเท่าที่ควร เพราะฉะนั้น จึงต้องจัดสรรธรรมะให้เหมาะกับบุคคล พระสงฆ์ต้องมีการเตรียมตัวในการนำเสนอธรรมะ

ชุดที่ ๙ บทสัมภาษณ์พุทธศาสนิกชน ดร. ปิ่นทอง ใจสุทธิ
(ลำดับที่ ๙)

.....

๑. ผู้ให้สัมภาษณ์ : ดร. ปิ่นทอง ใจสุทธิ
๒. สถานที่สัมภาษณ์ : โรงเรียนมัธยมบางปะกอกพิทยาคม กรุงเทพมหานคร
๓. วัน เวลาสัมภาษณ์ : วันจันทร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ เวลา ๒๐.๓๐ น.

๑. รูปแบบและแนวทางการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

เท่าที่ดูมาสรุได้ ๓ หัวข้อใหญ่ท่านจะทำสามเรื่อง คือเรื่องใหม่ เรื่องใหญ่ และก็ใกล้ตัวซึ่งทำให้การเผยแพร่ธรรมะของท่าน ว. ตรงใจวัยรุ่นและก็ทุกเพศทุกวัยสามารถเข้าถึงได้หมด แม้กระทั่งเรื่องของความรัก วัยรุ่นคนนอกหัก ซึ่งมันเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว เพราะฉะนั้นจึงสรุปได้ว่าธรรมของพระพุทธเจ้าไปได้ไว เข้าถึงบุคคลได้ไวจากเรื่องใหม่ เรื่องใหญ่และใกล้ตัว จะสังเกตได้ว่าถ้าสังคมกำลังสนใจเรื่องไหนท่านก็จะเทศน์เรื่องนั้นทันที อย่างเช่นจากละครทีวี เพราะว่าท่านเอาประเด็นที่กำลังเป็นที่สนใจของคนสังคมมาเทศน์สอนทันที

๒. บทบาทการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

เท่าที่สังเกตจะเห็นได้ว่าท่าน ว. ได้ทำงานเขียนได้ดีกว่านักพูด หมายถึงว่าถ้าเป็นเด็กเยาวชนวัยรุ่นอาจจะไม่ชอบฟังท่าน ยกตัวอย่างว่าถ้าไปถามเด็กเล็ก ๆ ก็อาจจะไม่รู้จักท่าน เพราะฉะนั้น บทบาทของท่านน่าจะออกไปในระดับอุดมศึกษา ในระดับปัญญาชนผู้เป็นนักคิด นักเขียน นักอ่าน นักศึกษา ถ้าเป็นเด็กเล็กคุยธรรมะสนุกสนานได้เสียงหัวเราะก็ต้องเป็นท่านมหาสมปอง เป็นต้น เพราะฉะนั้น บทบาทของท่านจึงเข้าถึงกลุ่มคนที่ปัญญาชน คนที่สนใจธรรมะอะไรดี (Variety) คนที่เป็นนักอ่านนักคิด นักค้นเกี่ยวกับธรรมะและจับมาเป็นประเด็นกระแสสังคม ธรรมะแนวจิตวิทยา อ่านแล้วสบาย ๆ ไม่เคร่งเครียดธรรมะ ให้เข้าถึงธรรมะได้ง่ายไม่น่าเบื่อ

๓. ท่านคิดว่ากระบวนการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

คิดว่ากระบวนการของท่าน ก็คือ ท่านเจาะเข้าไปถึงสื่อทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นโซเชียลมีเดีย สื่อทุกชนิดที่สื่อสารได้ไวและมีผู้คนจำนวนมากรับรู้ ท่านใช้สื่อเหล่านี้ทั้งหมดเป็นกระบวนการเผยแพร่ธรรม หรือแม้แต่งานเขียนของท่านเรื่องธรรมะติดปีก ทางช่อง ๓ ก็ยังทำเป็น

ละคร นี่ก็เป็นผลงานจากงานเขียน อย่างที่จะกล่าวได้ว่า ประโยชน์ ประยุกต์ ประหยัด ประณีต มีประสิทธิภาพ ท่านใช้ทั้งหมด นี่ก็เป็นความทันสมัยของท่าน

๔. ท่านคิดว่าในยุคปัจจุบันมีคนฟังและสนใจธรรมะมากน้อยแค่ไหน? อย่างไร?

คิดว่ามากกว่าอดีต เมื่อก่อนใครจะไปคิดว่าหนังสือธรรมะขายตามเซเว่น (Seven Eleven) ได้ พอเข้าไปในแต่เซเว่น ก็มีหนังสือธรรมะ หรือร้านสะดวกซื้อต่าง ๆ ก็มีหนังสือธรรมะวางขาย โดยเฉพาะของพระอาจารย์ ว. ก็มีเช่นกัน ท่านก็เขียนหลายเรื่องอย่างที่ได้บอกไปแล้ว คือ ความรัก ออกหัก เรื่องครอบครัว การแก้ปัญหาชีวิต แล้วยังมีธรรมะจากช่องทางอื่นอีกที่ให้คนทั้งรุ่นใหม่และรุ่นเก่าเข้าถึงได้เช่น เฟสบุ๊กสำหรับคนรุ่นใหม่ หนังสือหรือวารสารสำหรับคนรุ่นเก่าที่ใช้อินเทอร์เน็ตไม่เป็น เพราะฉะนั้น การให้ความสนใจธรรมะจึงมีมากกว่า อาจจะเป็นเพราะว่าสื่อมันน่าสนใจกว่าในอดีต

๕. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบันมีปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะอย่างไร?

ถ้าถามในแง่ของปัญหาจะเห็นได้ว่าพระสงฆ์ในต่างจังหวัด อาจเผยแผ่ธรรมะไม่เก่ง ไม่เหมือนในกรุงเทพมหานคร อาจมองได้จากในแง่ของทุนทรัพย์หรือการได้รับการสนับสนุนจากญาติโยม หรือมองอีกมุมหนึ่งคือกำลังคนที่จะเข้าวัด เพราะคนหนุ่มสาวไปทำงานในเมืองกันหมด เหลือแต่คนแก่กับเด็ก ซึ่งแต่ละวัดก็มีคนเข้าวัดน้อยมาก แต่พอกลับมาเมืองในสังคมเมืองคือ กรุงเทพมหานคร ปรากฏว่า คนก็เข้าวัดเฉพาะวันหยุด ไม่ได้เข้าวัดทุกวัน ถ้าจะมีคนมาวัดมากก็เฉพาะงานเทศกาลต่าง ๆ แต่ก็ไม่ฟังธรรมะสักเท่าไร จึงมีการประยุกต์พระสงฆ์ออกไปเผยแผ่ธรรมตามโรงเรียน ตามโครงการครูพระสอนศีลธรรม แต่ถ้าพระสงฆ์ไม่มีอะไรมานำเสนอแก่เยาวชนหรือเด็กนักเรียน ก็เป็นการยากเหมือนกันในการเผยแผ่ธรรม ถ้าไม่มีกลยุทธ์ในการสอน เพราะถ้าเด็กสนใจ ศิลปะ ดนตรี กีฬา พระก็ไม่สามารถตอบโจทย์ตรงนี้ได้ แต่พระสงฆ์มีความสามารถในการนำเสนอธรรมะให้น่าสนใจ และนำไปสู่การปฏิบัติเช่น สมาธิ เป็นต้น ซึ่งตรงนี้จะเป็จุดแข็งของพระสงฆ์ ถ้าจะทำตรงนี้ให้น่าสนใจ ซึ่งไม่มีใครที่จะทำได้ดีกว่าพระสงฆ์ จนมีงานวิจัยออกมา ผู้ที่จะมีความสุขมากที่สุดคือพระสงฆ์ จากสิ่งที่ไม่น่าสนใจ ทำอย่างไรให้น่าสนใจ ถ้าได้กระบวนการอย่างที่พระอาจารย์ ว. ท่านจะทำหน้าที่ได้อย่างดี มีประสิทธิภาพในการเผยแผ่ธรรมะได้ดีขึ้น ถ้าถามถึงปัญหาและอุปสรรคคิดว่า เยอะ แต่อनुญาตินำเสนอเพียงเท่านี้

๖. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบัน ควรแก้ปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะอย่างไร?

ถ้าเราจะหาต้นแบบให้มองทฤษฎีของบันดูล่า (Bandula ทฤษฎีปัญญาสังคมของอัลเบิร์ต บันดูล่า Albert Bandula) ซึ่งเป็นโครงการต้นแบบหรือมีพระสงฆ์ที่เป็นต้นแบบในการ

เผยแผ่ธรรมะ ยกตัวอย่างใกล้ตัวก็คือ พระอาจารย์ ว. ซึ่งก็น่าจะเป็นพระสงฆ์ต้นแบบให้พระสงฆ์หลาย ๆ รูปในการเผยแผ่ธรรมะได้ บางรูปถนัดเขียนก็เผยแผ่งานเขียนไป บางรูปถนัดพูดบรรยายแสดงธรรมก็เผยแผ่ทางด้านนี้ไป ส่วนบางรูปถนัดทั้งเขียนและพูดก็ทำไปได้ทั้งสองอย่าง อาจจะทำให้ความรู้เพิ่มเติมจากการอ่านและหลักสูตรการอบรมนักเทศน์ หลังจากนั้นก็อาจจะมาร่วมตัวกันอบรมค่ายพุทธบุตร ค่ายพุทธธรรม จัดเป็นทีมงานในการเผยแผ่ธรรมะ เป็นธรรมะเพื่อช่วยแก้ปัญหาของวัยรุ่น เพื่อให้เกิดความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนที่ดี

๗. ท่านมีข้อเสนอแนะในการเผยแผ่ธรรมะของพระสงฆ์ยุคปัจจุบันอย่างไร?

จริง ๆ แล้วพระสงฆ์ในยุคปัจจุบันค่อนข้างจะเก่งเทคโนโลยี จนมีคำกล่าวว่า ‘ถามคอมให้ถามพระ ถามธรรมะให้ถามโยม’ ในเมื่อพระสงฆ์เก่งเรื่องเทคโนโลยีก็น่าจะใช้ความสามารถในการนำธรรมะสู่เยาวชน บางรูปอาจจะเก่งแหล่ ก็อาจจะนำเยาวชนมาร้องแหล่ธรรมะ เพื่อให้โดนใจวัยรุ่นสมัยใหม่ ซึ่งไม่ต้องการธรรมะที่ตลกยุค ถ้าทำได้เช่นนั้นอาจจะเป็นกระแสจนสามารถเป็นสิ่งที่น่าสนใจ และเป็นเรื่องใหม่ เรื่องใหญ่ และใกล้ตัว ถ้าเป็นไปได้อย่างสามเรื่องนี้ น่าจะกินใจวัยรุ่นได้ ก็เป็นธรรมะประยุกต์ กล่อมเกลาจิตใจวัยรุ่นได้

ชุดที่ ๑๐ บทสัมภาษณ์พุทธศาสนิกชน คุณเมตตา อุทกะพันธุ์
(ลำดับที่ ๑๐)

-
๑. ผู้ให้สัมภาษณ์ : คุณเมตตา อุทกะพันธุ์
 ๒. สถานที่สัมภาษณ์ : บริษัท อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
 ๓. วัน เวลาสัมภาษณ์ : วันพุธที่ ๑๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ เวลา ๑๕.๓๐ น.

๑. รูปแบบและแนวทางการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

เริ่มจากที่ได้อ่านงานเขียนของท่าน ว. จากหนังสือชีวิต เมื่อได้อ่านแล้วก็รู้สึกว่ พระสงฆ์ท่านนี้เขียนหนังสือมีคำที่สละสลวยเข้าใจง่าย มีรูปแบบการเขียนที่เข้าใจง่าย สื่อกับคนรุ่นใหม่ได้ ไม่มีติดคำบาลี สื่อคำพูดที่ทันสมัยใช้ภาษาง่าย ๆ ถ้าพูดถึงแนวทางของท่าน ท่านมีความรู้ทางธรรมถึงเปรียญธรรม ๙ ประโยค และตัวท่านเองก็เป็นนักอ่าน ท่านอ่านหนังสือทุกชนิด พระไตรปิฎก หนังสือทั่วไป และมีความจำเป็นเลิศ คือ ท่านเข้าใจทั้งทางโลกและทางธรรม ท่านจึงใช้ธรรมะกับหลักทางโลกมาผสมผสานกัน เพื่อใช้เป็นหลักในการสอนคน จึงทำให้คนรุ่นใหม่เข้าใจธรรมะของท่านง่ายขึ้น และเข้าถึงธรรมะของท่าน เพราะฉะนั้น รูปแบบของท่านก็คือ เอาทางโลกกับทางธรรมมาผสมผสานกันก่อนนำเสนอ ทำให้ธรรมะเป็นสิ่งที่ไม่น่าเบื่อ เข้าถึงกลุ่มผู้ฟังได้ดี

๒. บทบาทการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

บทบาทของท่าน ง่าย ๆ ก็คือเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทำให้คนรุ่นใหม่สนใจธรรมะมากขึ้น หลังจากการที่ท่านเขียนหนังสือที่ภาษาที่เข้าใจง่าย และท่านก็มีอัจฉริยภาพในการใช้ภาษา ทางด้านภาษาศาสตร์ เพราะความที่ท่านเป็นนักอ่าน จึงมีความสามารถในการใช้ภาษาได้ดี ท่านอ่านหนังสือทุกชนิด จึงทำให้ภาษาท่านดีทั้งภาษาเขียนและภาษาอ่าน พร้อมทั้งท่านยังได้ติดตามเหตุการณ์บ้านเมือง พร้อมทั้งติดตามข่าวหนังสือพิมพ์ เพราะฉะนั้น เรื่องที่ท่านเทศน์จึงไม่ตกยุคตกสมัย มันสอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน จึงทำให้คนรุ่นใหม่ก็เข้าใจว่า เราก็สามารถฟังธรรมะได้ เราก็สามารถเข้าใจธรรมะได้ จากในอดีตที่ไม่ค่อยจะเข้าใจธรรมะ แต่พอมาถึงในยุคปัจจุบัน จึงรู้ถึงธรรมะและเข้าใจมากขึ้น จึงเป็นประเด็นที่ว่า ถ้าคนรุ่นใหม่ไม่สนใจธรรมะก็กลายเป็นการตกแพขนันได้ ซึ่งเป็นเรื่องของธรรมอินทรนตไป ถ้าใครไม่เข้าวัด ฟังเทศน์ฟังธรรมก็อาจจะตกยุคสมัยไป ก็อาจจะไม่รู้ว่ธรรมะสมัยใหม่น่าสนใจอย่างไร

๓. ท่านคิดว่ากระบวนการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

ท่านมีกระบวนการทางการตลาด ท่านก็ใช้ดารารับเป็นสื่อในการเผยแพร่ธรรมะ เพราะดารารวมจะเป็นบุคคลที่จะเป็นเอเย่นอย่างของกลุ่มวัยรุ่นหลายคนที่มีความสนใจธรรมะของท่าน หรืออาจจะเป็นการใช้ดารามาเป็นพรีเซ็นเตอร์ (Presenter) เสียเลย ดังคำกล่าวที่ว่า ‘ใช้แสงดาวมาสกาวแสงธรรม’ ดาราคนนี้ชอบปฏิบัติธรรม ดาราคนนี้ชอบนั่งสมาธิ ดาราคนนี้ชอบสวนมนต์ ก็ให้ดารามาเป็นแบบอย่างที่ดีแก่วัยรุ่นที่สนใจธรรมะของท่าน ยกตัวอย่างเช่น แพนเค้ก เป็นต้น หรือดารารักหลาย ๆ ท่าน

๔. ท่านคิดว่าในยุคปัจจุบันมีคนฟังและสนใจธรรมะมากน้อยแค่ไหน? อย่างไร?

ตัวดิฉันเองคิดว่ามีคนสนใจธรรมะมากขึ้น หลังจากทำงานเขียนของท่าน ว. ออกมาแล้วก็เป็นธรรมประยุกต์ที่ทำให้คนเข้าใจง่าย เข้าถึงกลุ่มผู้ฟังง่ายขึ้น เมื่อมีผู้ต้องการมากขึ้น สำนักพิมพ์ต่าง ๆ ก็ต้องจัดพิมพ์หนังสือธรรมะเพื่อให้พอแก่ความต้องการของผู้บริโภค บางครั้งอาจจะพิมพ์ไม่ทันต่อความต้องการของตลาดของผู้บริโภค แต่ก็มีทางเลือกของผู้บริโภคมากขึ้น เช่น การเผยแพร่บนอินเทอร์เน็ต บนแผ่นซีดี ดีวีดี แต่ให้เราไม่ต้องไปคิดถึงคนที่ไม่ได้สนใจธรรมะ แต่ให้เราคิดถึงกลุ่มที่สนใจสมัยใหม่ มีกลุ่มผู้ฟังเพิ่มมากขึ้น และในยุคปัจจุบันท่าน ว. ก็นำเสนอธรรมะที่ว่องไว ทันต่อเหตุการณ์เป็นที่น่าสนใจทันที

๕. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบันมีปัญหาและอุปสรรคในการเผยแพร่ธรรมะอย่างไร?

คือถ้าจะเป็นปัญหาก็ต้องมองได้สองรูปแบบ คือ พระสงฆ์ที่บวชไม่นานก็ลาสิกขาไป และอีกส่วนหนึ่งคือพระสงฆ์ที่บวชนานเข้าว่า น่าจะมีอยู่ประมาณซักสามแสนรูปเห็นจะได้ ถ้ามองเป็นปัญหาส่วนบุคคลก็จะบอกได้ว่า พระสงฆ์ที่บวชอยู่ต่อ มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร อาจจะบอกว่าเพื่อศึกษาธรรมส่วนหนึ่ง แต่ถ้ามองให้ลึกก็จะเห็นได้ว่าการศึกษาธรรมบางรูปบางองค์ก็ไม่แตกฉานในพระธรรมคำสอนเท่าที่ควร ขอยกตัวอย่างเช่น พระสงฆ์มีความรู้ถึงเปรียญ ๙ ประโยค ก็ไม่ใช่ว่าจะแตกฉานหรือพูดธรรมะให้พุทธศาสนิกชนเข้าใจได้ทุกรูป ถ้ารู้ธรรมะเยอะ แต่ไม่มีรูปแบบในการนำเสนอที่ดีก็เป็นที่น่าเสียดาย

๖. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบัน ควรแก้ปัญหาและอุปสรรคในการเผยแพร่ธรรมะอย่างไร?

ในความคิดเห็นของดิฉันพระสงฆ์ต้องทำสองอย่าง คือ ศึกษาพระธรรมคำสอนให้แจ่มแจ้ง ชัดเจนและเข้าใจอย่างถ่องแท้ ต้องศึกษาพระไตรปิฎก ต้องศึกษาทั้งปริยัติและปฏิบัติ ให้แตกฉาน ไม่ใช่แค่เพียงศึกษาปริยัติอย่างเดียว ครั้งแรกเลยที่ได้รู้จักท่าน ว. ท่านเองก็บอกว่า

ท่านศึกษาในด้านปริยัติมาก แต่เมื่อสังคมปัจจุบันเปลี่ยนไป ท่านไม่ได้ศึกษาปริยัติเพียงอย่างเดียว แต่ท่านก็สนใจการปฏิบัติด้วย เพราะคนในยุคปัจจุบันก็สนใจในเรื่องของการปฏิบัติ ไม่ใช่แค่เพียงฟังธรรมอย่างเดียว ไม่มีความรู้ ก็ไม่รู้ว่าจะเทศน์อะไร ส่วนที่มีความรู้ ก็ไม่รู้ว่าจะเทศน์อย่างไร ก็เป็นประเด็นหนึ่ง ส่วนในเรื่องที่สอง คือ การปฏิบัติ เมื่อไม่สามารถสอนด้านปริยัติได้ แล้วการปฏิบัติละ ท่านสอนได้หรือเปล่า อันนี้ก็น่าสนใจ วัดมีมากในประเทศไทย แต่พระที่จะสอนการปฏิบัติก็จะน้อยเต็มที ถ้าพูดไปแล้วคือ พระเทศน์ยังมีบ้าง แต่พระสอนการปฏิบัติสมาธิภาวนาแทบไม่มีเลย ซึ่งตรงนี้ก็มีส่วนสำคัญที่ไม่มีพระสงฆ์สอนสติปัญญา ๔ เพราะฉะนั้น แก่นของพระพุทธศาสนาที่อยู่ตรงนี้นี่ละ คือต้องมีปริยัติและปฏิบัติควบคู่กันไป พระพุทธศาสนาจึงจะอยู่ได้ จึงจะนำไปสู่ขั้นปฏิเวธที่สมบูรณ์แบบ

๗. ท่านมีข้อเสนอแนะในการเผยแผ่ธรรมะของพระสงฆ์ยุคปัจจุบันอย่างไร?

ถ้าจะให้ฉันแนะนำในเรื่องนี้ ก็ต้องขอบอกว่า สำหรับพระที่ไม่เก่งทางด้านปริยัติก็ควรศึกษาปฏิบัติให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อจะได้นำพาญาติโยมปฏิบัติตาม ไม่ใช่ทั้งวัดไม่มีพระที่เป็นปริยัติ และก็ไม่มีพระที่จะนำปฏิบัติอย่างนี้ก็เป็นที่น่าเสียดาย หรืออาจจะมีการจัดอบรมพระสงฆ์ที่บวชนาน ๆ ให้ท่านเข้าใจทั้งปริยัติและปฏิบัติ เพื่อที่จะได้ช่วยกันในการเผยแผ่ธรรมะเป็นการสืบอายุพระพุทธศาสนาต่อไป

ชุดที่ ๑๑ บทสัมภาษณ์นักศึกษา คุณรรณณี ลีฬหวณิช

(ชุดที่ ๑๑)

-
๑. ผู้ให้สัมภาษณ์ : คุณรรณณี ลีฬหวณิช
 ๒. สถานที่สัมภาษณ์ : วัดพระรามเก้ากาญจนาภิเษก กรุงเทพมหานคร
 ๓. วัน เวลาสัมภาษณ์ : วันพุธที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ เวลา ๑๖.๐๐ น.

๑. รูปแบบและแนวทางการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

ในส่วนของรูปแบบการเผยแพร่ธรรมะของท่าน ว. วชิรเมธีนั้น จากการที่ได้ทำงานวิจัย เรื่องการเผยแพร่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของพระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี พบว่า ท่านมักจะใช้ช่องทางการเผยแพร่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากสามารถเผยแพร่ได้ในวงกว้าง สามารถสื่อสารได้กับคนเป็นจำนวนมาก ๆ และในการเผยแพร่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ท่านจะใช้รูปแบบการสื่อสารทางเดียว ในงานวิจัยเรื่องดังกล่าว ด้านส่วนของรูปแบบได้นำเสนอรูปแบบการเผยแพร่ ๗ ประการตามที่ กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้สรุปไว้ ท่าน ว. วชิรเมธีได้ใช้รูปแบบครบทั้ง ๗ ประการซึ่งประกอบด้วย อุปนิสสินกถา คือ การสนทนาปราศรัยกับบุคคลผู้มาหาสู่ ซึ่งสำหรับรูปแบบนี้ ท่านเคยให้สัมภาษณ์ไว้ว่า ‘ท่านให้ความสำคัญกับคนที่อยู่ตรงหน้าทุกคน บางคนมาหาเราต้องการแค่ถ่ายรูป บางคนมาหาเราแค่อยากเห็นตัวจริง บางคนมาหาเราต้องการแค่ลายเซ็น บางคนมาหาเราต้องการตอบคำถามที่สงสัยมาทั้งชีวิต บางคนขอแค่ได้เข้ามาในที่ที่เราอยู่ เราทำงาน เขาก็พอ หลักหนึ่งที่จะใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับคน คือเคารพคนทุกคน’ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ทุกครั้งที่คนเข้ามาพบท่าน ท่านจะให้โอกาสเสมอ ยิ่งหากมีปัญหาหรือต้องการปรึกษาปัญหาชีวิต ท่านจะตอบปัญหาโดยใช้หลักธรรมะ เพื่อชี้แนะให้มีการดำรงชีวิตที่ดีเสมอ

ธัมมิกถา คือ การสอนอย่างเป็นกิจจะลักษณะเป็นงานเป็นการ จะพบเสมอในการสอนของท่าน ไม่ว่าจะเป็นงานเขียน งานเผยแพร่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รูปแบบนี้ท่านจะสอดแทรกหลักธรรมต่าง ๆ จากพระไตรปิฎก และสอดแทรกความรู้ต่าง ๆ จากประสบการณ์ของท่านได้อย่างน่าสนใจ

โอวาทกถา คือ การสอน แบบให้คำแนะนำ คำตักเตือน คำสอน การสอนรูปแบบนี้ ท่านจะให้ความสำคัญมาก เนื่องจากกลุ่มคนที่ติดตามงานของท่านมักจะเป็นคนรุ่นใหม่ โดย

เฉพาะงานเผยแผ่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ท่านจึงใช้หลักธรรมต่าง ๆ ที่เข้าใจง่าย ๆ เพื่อย้ำเตือนให้คนรุ่นใหม่เหล่านี้สามารถนำหลักธรรมเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้

อนุสาสนิกถา คือ การสอนแบบสอนบ่อย ๆ ท่านเคยให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักธรรมที่ท่านสอนว่า ‘จะเน้นหลักธรรมสำหรับบริโศได้ทุกกลุ่ม เช่น เรื่องการทำงานกับใคร ๆ ก็ได้หมด จะมีเยาะที่สุดก็เกี่ยวกับคนที่ยังอยู่ในวัยทำงาน รองลงมาก็จะเป็นกลุ่มวัยรุ่น คนรุ่นใหม่ซึ่งเป็นคนต่าง ๆ จากนั้นก็เป็นเรื่องเชิงลึก วิปัสสนากรรมฐาน สำหรับคนที่สนใจเชิงลึก อันนี้ไม่ค่อยมาก เพราะว่าจากประสบการณ์ จะรู้ได้เลยว่าคนโดยมากยังอยู่ในช่วงวัยของการทำงาน การสร้างเนื้อสร้างตัว สร้างครอบครัว สร้างอนาคต’ ดังนั้น ท่าน ว. วชิรเมธี จะเน้นย้ำหลักธรรมสำหรับการทำงาน การดำรงชีวิตเสมอ ๆ

ธัมมสัจจญาณถา คือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันและกัน และปุจฉาวิสัชนากถา คือ การสอน แบบการถามและการตอบ ทั้ง ๒ รูปแบบนี้ท่านจะใช้เมื่อท่านไปบรรยายธรรม หรือการให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งท่านจะตอบปัญหาโดยนำหลักธรรมมาประยุกต์ด้วยเสมอ

ธัมมเทศนาถา คือ การแสดงธรรม ชี้แจงแสดงหลักธรรม ด้วยท่านรับกิจนิมนต์ไปบรรยายธรรมเสมอ ๆ รูปแบบนี้ท่านจึงเชี่ยวชาญมาก มีข้อน่าสังเกต เมื่อท่านไปบรรยายธรรมครั้งใด ท่านจะทำ ซี.ดี. หรือทำเป็นหนังสือ ทำให้งานบรรยายธรรมของท่านเผยแผ่ออกไป อย่างแพร่หลาย และเป็นที่ยอมรับเป็นอย่างสูง ท่าน ว. วชิรเมธี จะเลือกรูปแบบที่เหมาะสม สำหรับแต่ละช่องทางที่ท่านใช้ในงานเผยแผ่อื่น ๆ เช่น ช่องทางโทรทัศน์ ช่องทางวิทยุ โซเชียลมีเดีย พ็อกเก็ตบุ๊ก สื่อสิ่งพิมพ์ คอลัมน์ต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์รายวัน รายเดือน รายปักษ์ รายสัปดาห์ แล้วก็การเดินสายบรรยายธรรมไปทั่วโลก รวมถึงการพบปะรายวันที่ไร่เชิญตะวัน งานที่รับนิมนต์ต่าง ๆ สรุปได้ว่า ท่าน ว. วชิรเมธีใช้รูปแบบการเผยแผ่ครบทั้ง ๗ ประการตามที่ กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้รวบรวมไว้

๒. บทบาทการเผยแผ่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

ท่าน ว. วชิรเมธี เป็นพระที่มีบทบาทในวงการศาสนาสูง และท่านสามารถให้ข้อคิดและหลักธรรมในทุกวงการ เช่น ในวงการธุรกิจ ในวงการเมือง ในวงการบันเทิง เป็นต้น เนื่องจากมีความรู้หลากหลายที่ท่านได้มาจากการอ่าน และจากประสบการณ์ ทั้งท่านยังเป็นนักเขียน และเป็นผู้สามารถอธิบายหลักธรรมให้เข้าใจได้ง่าย ๆ โดยใช้ภาษาสมัยใหม่ บางครั้งก็เป็นคำคล้องจอง คำกลอนที่ สละสลวย จำได้ง่าย ทำให้หลักธรรมของท่านเป็นที่จดจำ ทั้งยังสามารถนำไปใช้ได้จริง นอกจากนี้ ท่านยังรู้จักการใช้ช่องทาง ไม่ว่าจะเป็นช่องทางใด เช่น ช่องทางผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ช่องทางวิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และอื่น ๆ งานเผยแผ่ของ

ท่านจึงเป็นการทำงานเผยแผ่เชิงรุก ทำให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุกในแบบ ‘ธรรมประยุกต์’ ของท่าน ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้ท่านมีบทบาทอยู่ในทุกวงการ เมื่อเกิดคำถามขึ้น ไม่ว่าจะเป็นวงการไหน ท่านจะเป็นบุคคลแรก ๆ ที่ผู้คนอยากจะไปสัมภาษณ์ขอความคิดเห็น เพราะธรรมะของท่าน ว.วชิรเมธี สามารถประยุกต์เข้ากับสังคมไทยทุกสถานการณ์ เผยแผ่ธรรมะไปยังกลุ่มคนทั่วไปได้อย่างเห็นผล ทำให้ผู้คนสนใจธรรมะมากขึ้น

๓. ท่านคิดว่ากระบวนการเผยแผ่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

กระบวนการเผยแผ่ธรรมะของท่าน ว. วชิรเมธีนั้น เริ่มต้นได้จากการที่ท่านวางจุดมุ่งหมายหรือจุดยุทธศาสตร์ของท่านคือ ‘เข้าใจ เข้าใจ เข้าถึง’ หากเราสามารถทำความเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายทั้ง ๓ ของท่านก็จะเข้าใจกระบวนการทำงานของท่านเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย เข้าใจ เข้าใจ เข้าถึง คือ

เข้าใจ ท่านอธิบายไว้ว่า ‘อยากให้คนเข้าใจ ยุทธวิธีคือ ปรับภาพลักษณ์ของพระพุทธศาสนาให้เป็นศาสนาที่มีชีวิตชีวา’ ซึ่งในเรื่องนี้คิดว่าด้วยเหตุที่ต้องการให้คนเข้าใจพระพุทธศาสนา ท่านจึงเลือกใช้ช่องทางการเผยแผ่ที่สามารถเข้าสู่คนหมู่มาก เช่น ผ่านสื่อโทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ ท่านยังทำให้พุทธศาสนาดูไม่น่าเบื่อหน่าย โดยนำเสนอด้วยเทคนิคใหม่ ภาพประกอบสวยงาม ดึงดูดความสนใจของคนติดตาม

เข้าใจ ท่านให้สัมภาษณ์ว่า ‘หากต้องการให้คนเข้าใจ ต้องใช้ยุทธวิธีคือ เผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยภาษาร่วมสมัย ตัวอย่างร่วมสมัย คือพยายามจะนำเสนอธรรมะให้เข้าใจง่ายสำหรับชนทุกชั้น’ ซึ่งในเรื่องนี้ ท่านมีความสามารถมาก ท่านสามารถอธิบายสิ่งที่เข้าใจได้ยากด้วยภาษาที่สมัยใหม่ ภาษาร่วมสมัย ไม่ได้ใช้บาลีที่เข้าใจยาก ทำให้งานของท่านเป็นสิ่งที่น่าสนใจ น่าติดตาม ภาษาของท่านมีความชัดเจน ภาษาของท่านเป็นที่ยอมรับและได้รับรางวัลมากมายหลายรางวัลที่เกี่ยวกับการใช้ภาษา เช่น รางวัลผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่น เป็นต้น

เข้าถึง ท่านกล่าวว่า ‘ถ้าต้องการให้คนเข้าถึงยุทธวิธีคือ พาคนมาปฏิบัติธรรม ซึ่งเรานำมาใช้ในชีวิตจริง’ เรื่องนี้ท่านเคยให้สัมภาษณ์ไว้ว่า ‘อาตมาพูดเสมอว่า อาตมารับประกันทุกกัณฑ์เทศน์ หมายความว่าเรียนจริง รู้จริง ปฏิบัติจริง สอนจริง หวังว่าจะเป็นคนดีได้จริง ๆ แต่ได้มากได้น้อยเป็นเรื่องของเขา’ นั่นหมายความว่า งานของท่านได้ผ่านการกลั่นกรองมาอย่างดี เพื่อให้คนสามารถนำไปปฏิบัติ หรือนำไปใช้ได้จริง

กระบวนการเผยแพร่ธรรมของท่าน ว. วชิรเมธี ท่านใช้วิธีการตามขั้นตอน ประกอบด้วย การวางแผน ขั้นเตรียมการ การนำเสนอสื่อ การติดตามผล งานเผยแผ่ของท่านจะมีการวางแผนล่วงหน้าทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เช่น ในระยะสั้น ๆ ท่านก็จะดูว่า มีวันสำคัญที่น่าสนใจอะไร ท่านก็จะเตรียมข้อมูลสำหรับวันสำคัญ ๆ นั้น เช่น ในวันครู ท่านก็จะลงบทความเกี่ยวกับความเป็นครู ทำให้งานเผยแผ่จึงทันสมัย ทันเหตุการณ์เสมอ และท่านก็เลือกสื่อให้เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการนำเสนอ ส่วนการติดตามผลท่านจะดูจาก ผลการตอบรับเป็นส่วนใหญ่

๔. ท่านคิดว่าในยุคปัจจุบันมีคนฟังและสนใจธรรมะมากน้อยแค่ไหน? อย่างไร?

จากการงานวิจัย พบว่ามีผลสำรวจพบว่าปัจจุบันคนไทยเข้าวัดน้อยลง มีเพียงร้อยละ ๒ ที่เข้าวัดทุกวัน นอกนั้นอาจเข้าเฉพาะในวันสำคัญ ๆ โดยเข้าวัดมากที่สุดคือไปงานสวดศพ หรืองานเผาศพมากกว่าการเข้าวัดทำบุญ ฟังเทศน์ฟังธรรม นั้นหมายความว่าวัดไม่ได้เป็นสถานที่เผยแผ่ธรรมให้ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ผลสำรวจนี้ไม่ได้แสดงว่าคนไทยในยุคปัจจุบันไม่สนใจธรรมะกลับแสดงว่าคนไทยสนใจธรรมะมากขึ้น โดยดูจากสื่อสิ่งพิมพ์ จะเห็นว่ามีหนังสือธรรมะติดอันดับหนังสือยอดนิยมเป็นประจำ ยอดขายหนังสือธรรมะในปัจจุบันดูเหมือนจะเพิ่มขึ้นและหากดูยอดการเผยแผ่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ก็เห็นว่าเฟสบุ๊กของท่าน ว. วชิรเมธี มีคนติดตามมากกว่า ๔,๗๐๐,๐๐๐ คน หรือ ทวิตเตอร์ของท่านมีคนติดตามมากกว่า ๑,๑๖๐,๐๐๐ คน นั้นแสดงให้เห็นว่าคนไทยยังคงเห็นความสำคัญกับการศึกษาธรรมะมากอยู่ ดังนั้น หากต้องการให้คนสนใจธรรมะก็ต้องรู้จักที่จะใช้สื่อ โดยเฉพาะสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นสื่อที่ต้นทุนต่ำ สามารถใช้ได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย และสามารถเชื่อมต่อทั้งโลกด้วยความรวดเร็วอย่างยิ่ง

๕. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบันมีปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะอย่างไร?

ท่าน ว. วชิรเมธีได้ให้สัมภาษณ์ไว้ในงานวิจัยว่า ‘พระรุ่นใหม่ต้องรู้ ๔ ภาษา หนึ่งในภาษาธรรม สอง ภาษาไทย สาม ภาษาเทศ คือภาษาต่างประเทศ สี่ ภาษาเทคโนโลยี’ พระสงฆ์ที่ต้องการเผยแผ่ธรรมะต้องเป็นผู้แม่นในหลักธรรม มีความสามารถหลากหลายภาษา และควรมีความรู้ด้านเทคโนโลยี ซึ่งปัจจุบันเทคโนโลยีมีความสำคัญเป็นอย่างมาก จากผลสำรวจพบว่า สถิติผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยมีถึงประมาณ ๒๕ ล้านคน ซึ่งผู้ใช้เน็ตส่วนใหญ่ก็เป็นคนรุ่นใหม่ หากสามารถเผยแผ่กับคนรุ่นใหม่ได้ก็จะเป็นประโยชน์อย่างมาก คนรุ่นใหม่เหล่านี้ก็จะสามารถนำธรรมะไปปรับใช้ในการดำรงชีวิต

อุปสรรคในการเผยแผ่ของพระสงฆ์ก็คือ ความรู้ครบทั้ง ๔ ภาษาที่ว่ำนั่นเอง พระบางรูปอาจแม่นหลักธรรม แต่อาจใช้เทคโนโลยีไม่ได้ หรืออาจมีความสามารถด้านภาษาดี แต่ไม่แม่นหลักธรรม เป็นต้น

๖. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบัน ควรแก้ปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะอย่างไร?

คิดว่า พระสงฆ์ที่ต้องการจะเผยแผ่ธรรมะควรแก้ปัญหา ด้วยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ให้แตกฉาน ควรมีความแตกฉานในหลักปฏิสัมพันธ์ ซึ่งในพจนานุกรมของพระพรหมคุณาภรณ์ อธิบายไว้ว่า ประกอบด้วย ความแตกฉาน ๔ ประการ คือ ปัญญาแตกฉาน มี ๔ ประการ คือ ประกอบด้วย ปัญญาแตกฉานในอรรถ คือเนื้อความและความหมาย ปัญญาแตกฉานในหลัก ปัญญาแตกฉานในภาษา และปัญญาแตกฉานในความคิดทันการ เอาความรู้ที่มีอยู่หรือได้รับถ่ายทอดมาเชื่อมโยงสัมพันธ์สร้างเป็นความรู้ความคิดใหม่ นอกจากนั้น พระสงฆ์ก็ต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้านภาษาทั้ง ๔ ที่กล่าวไว้ข้างต้น และหากต้องการให้เผยแผ่ประสบความสำเร็จ พระสงฆ์นอกจากจะมีความรู้ทางธรรมดีแล้ว ก็ควรศึกษาค้นคว้าหาความรู้ทางโลกด้วย ต้องหมั่นแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ซึ่งอาจจะมาจากการอ่าน หรือจากการสังสมประสบการณ์ ธรรมะที่จะเผยแผ่ต้องทันสมัย เข้าใจง่าย ทันยุค ทันเหตุการณ์ สอดคล้องกับความเป็นไปของโลกในยุคปัจจุบัน

๗. ท่านมีข้อเสนอแนะในการเผยแผ่ธรรมะของพระสงฆ์ยุคปัจจุบันอย่างไร?

ในสังคมยุคปัจจุบัน เป็นช่วงที่วิกฤติที่สุดช่วงหนึ่ง เพราะว่าได้เกิดเหตุการณ์รุนแรงต่าง ๆ มาก สังคมกลายเป็นสังคมบริโภคนิยม คนในสังคมเกิดความทุกข์ในการดำเนินชีวิต ผู้คนมีความเครียด ซึ่งนี่เป็นโอกาสที่ดีที่พระสงฆ์จะใช้ช่วงเวลานี้ นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาเผยแผ่ให้คนได้นำไปปฏิบัติ แต่ดังที่กล่าวมาว่า คนไทยในปัจจุบันไม่นิยมเข้าวัด ดังนั้นพระสงฆ์ต้องใช้การเผยแผ่เชิงรุก ต้องใช้สื่อต่าง ๆ ให้เป็นช่องทางในการเผยแผ่ พระสงฆ์ต้องก้าวไปกับยุคสมัย ต้องก้าวไปข้างหน้า จะยึดการเผยแผ่แบบเดิม ๆ ไม่ได้ ธรรมะสมัยนี้ต้องให้ทันสมัย ตรงกับเหตุการณ์ปัจจุบันและน่าสนใจ ดังนั้น พระภิกษุสงฆ์จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้เรื่องการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นช่องทางการเผยแผ่ จึงควรมีหน่วยงานหลักที่จะจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสงฆ์ แต่การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์บางครั้งก็มีการใช้ไปในทางที่ไม่เหมาะสม จึงควรมีหน่วยงาน หลักที่จะกำหนดกฎเกณฑ์การใช้สื่อเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ เพื่อควบคุมการใช้สื่อให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม ดีงาม นอกจากนี้ คิดว่าพระสงฆ์ควรมีความรู้มากกว่า ๑ ภาษา เพราะ

ปัจจุบันคนทั่วโลกหันมาสนใจในการศึกษาพระพุทธศาสนา จึงเป็นโอกาสที่ดีในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ยิ่งประเทศไทยกำลังเข้าสู่ AEC (ประชาคมอาเซียน) พระสงฆ์ควรศึกษาภาษาในกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียนอีกด้วย ปัจจุบันมีพระภิกษุสงฆ์ที่ไม่รักษาพระธรรมวินัย มีชาวพระภิกษุสงฆ์ลงหน้าหนังสือพิมพ์เสมอ ๆ ทำให้ผู้คนขาดความศรัทธาในพระภิกษุสงฆ์ จนกลายเป็นว่า พระภิกษุสงฆ์ไม่สามารถเผยแผ่ธรรมะให้คนสนใจได้ การจะทำให้คนกลับมาศรัทธาในพระภิกษุสงฆ์ได้ คงต้องฟังหลายฝ่ายมาร่วมกันคิด หาหนทางเรียกศรัทธาจากผู้คนได้ พระภิกษุสงฆ์ที่อยากทำงานเผยแผ่คงต้องเคร่งครัดในพระธรรมวินัย ทำให้คนเลื่อมใสศรัทธาเมื่อเรียกศรัทธาคนได้ คนก็ยอมรับในธรรมะที่ต้องการเผยแผ่เอง

ชุดที่ ๑๒ บทสัมภาษณ์นักศึกษา คุณจตุพร หน้าอ้อ
เจ้าหน้าที่ภัณฑารักษ์ หอศิลป์ในศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เชิญตะวัน
(ชุดที่ ๑๒)

.....

๑. ผู้ให้สัมภาษณ์ : คุณจตุพร หน้าอ้อ นักศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
 ๒. สถานที่สัมภาษณ์ : หอศิลป์ ศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เชิญตะวัน เชียงราย
 ๓. วัน เวลาสัมภาษณ์ : วันเสาร์ที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ เวลา ๑๓.๐๐ น.

๑. รูปแบบและแนวทางการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

ขวัญเองก็เข้ามาอยู่ในจุดนี้ยังไม่นานเท่าไร แต่เท่าที่ได้สนทนากับพระอาจารย์ รู้สึกว่าท่านได้ใช้หลักธรรมะจากพระพุทธเจ้า โดยสามารถนำมาปรับใช้กับชีวิตจริงได้ ก็คือ จะสอนในเรื่องการอยู่กับปัจจุบัน การอย่าไปยึดติด อย่าหลงระเห็จ อยู่กับสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่กับปัจจุบันแล้ว ก็ทำหน้าที่ที่เราทำอยู่นี้ ให้ดีที่สุด

๒. บทบาทการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

ท่านเป็นผู้ให้ ท่านให้ทั้งความรู้ ความสุข กับญาติโยมที่เข้ามาพบปะกับพระอาจารย์ ที่จะมาราบมนัสการพระอาจารย์ กับอีกสิ่งหนึ่งที่ขาดไม่ได้เลย พระอาจารย์เป็นผู้ที่ให้โอกาสขวัญเองก็เป็นหนึ่งในบุคคลที่พระอาจารย์ท่านให้โอกาส

๓. ท่านคิดว่ากระบวนการเผยแพร่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?

จากความคิด จากการได้สัมผัสและได้เห็นจากพระอาจารย์ ท่านพูดให้ฟังและท่านก็ทำให้ดู ท่านไม่ได้เพียงแค่สอนเพียงอย่างเดียว ท่านปฏิบัติให้เห็นด้วย นี่แหละเป็นสิ่งทำให้เราเห็น แล้วรู้สึกว่าจะเหมือนที่ท่านได้ทำไว้ คือท่านไม่ได้พูดสอนอย่างเดียวแต่ทำให้ดูเป็นตัวอย่างด้วย เมื่อท่านพูดแล้วเราควรต้องปฏิบัติตาม

๔. ท่านคิดว่าในยุคปัจจุบันมีคนฟังและสนใจธรรมะมากน้อยแค่ไหน? อย่างไร?

ตอนแรกเข้าใจว่ามีผู้สนใจน้อยมาก จนกระทั่งได้มาอยู่ที่นี้แล้ว ไร่เชิญตะวันเปิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยว รู้สึกว่าคนเข้ามาที่นี่มากขึ้น เพื่อที่จะมาฟังธรรมจากพระอาจารย์ ก็โดยเฉพาะในส่วนของการปฏิบัติธรรม มีคนเข้ามาดูงานศิลปะตรงนี้ รู้สึกว่างานศิลปะไม่ใช่เพียงแต่ความ

งามอย่างเดียว มันสามารถใช้สอนธรรมะได้ด้วย นี่แหละจะเป็นสิ่งที่ดึงดูดคนเข้ามาให้สนใจธรรมะได้มากยิ่งขึ้น เหมือนเป็นกุศโลบายของพระอาจารย์ที่ท่านได้สร้างหอศิลป์นี้ขึ้นมา เพื่อที่จะดึงดูดให้คนเข้าถึงธรรมะได้มากยิ่งขึ้น กล่าวสรุปได้ว่า ในยุคนี้คนสนใจธรรมะมากยิ่งขึ้น

๕. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบันมีปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะอย่างไร?

เมื่อพูดถึงพระสงฆ์รูปอื่น ก็จะเกี่ยวกับเทคนิคในการนำเสนอมากกว่า ก็คืออย่างบางท่าน อย่างที่พระอาจารย์ ว. ใช้วิธีพูดแล้วทำให้ดู พระสงฆ์บางท่านทำแต่ไม่พูด และบางท่านพูดแต่ไม่ทำให้ดูเป็นตัวอย่าง มันทำให้เข้าถึงประชาชนได้ยาก ประชาชนก็ไม่เข้าใจว่าต้องการจะสื่ออะไร กล่าวคือ หากว่าสอนอย่างพระอาจารย์ ว. สอนคือทั้งทำให้ดูและพูดให้ฟัง ประชาชนก็เข้าใจว่า อ้อ ต้องทำ อย่างนี้ใช่ไหม ไม่ใช่ว่า พูด พูด พูดแล้ว เอ๊ะ จะต้องทำต่ออย่างไร บางคนก็ไม่เข้าใจ มันเกี่ยวกับการสื่อสารด้วยเหมือนกัน สรุปว่า ถ้าพูด แต่ไม่ได้ทำก็เท่ากับไม่ประสบความสำเร็จในการเผยแผ่ธรรมะ อีกอย่างหนึ่งอาจจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับโอกาสในการพบเจอประชาชน และองค์ความรู้ของพระสงฆ์ที่จะนำเสนอก็เป็นสิ่งที่สำคัญมากคือพระสงฆ์ต้องการเผยแผ่ธรรมะต้องรู้และเข้าใจให้มาก

๖. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบัน ควรแก้ปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะอย่างไร?

ถ้าหากว่าศึกษาเรื่องราว หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบันได้มากยิ่งขึ้น เหมือนกับทันต่อเหตุการณ์ สามารถดึงเอาเรื่องราวเหล่านั้นมาเทศน์ได้ มาจับเป็นประเด็นเพื่อจะสอนให้ประชาชนเข้าใจว่า ตอนนี้มันเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นมานะ เราควรที่จะปรับการดำเนินชีวิตอย่างไร ให้ดำเนินต่อไปได้อย่างมีความสุข พูดง่าย ๆ ว่า หาธรรมะให้สอดคล้องกับประเด็นในยุคปัจจุบัน ทำธรรมะให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

๗. ท่านมีข้อเสนอแนะในการเผยแผ่ธรรมะของพระสงฆ์ยุคปัจจุบันอย่างไร?

ในการเผยแผ่ธรรมะไม่จำเป็นที่จะต้องเข้าไปฟังเทศน์ฟังธรรมอย่างเดียวมีอะไรหลาย ๆ อย่างที่จะใช้สอนธรรมะได้ พระอาจารย์ ว. ท่านใช้ทั้งงานศิลปะ บทกวีหลายอย่างหลายแนวทาง ซึ่งเราเองก็สามารถที่จะกำหนดแนวทางของเราเองได้ว่าเอาจุดไหนมาเป็นเอกลักษณ์ ในการเผยแผ่ธรรมะเพื่อให้จุดนั้นเป็นจุดที่น่าจดจำ ประชาชนจะได้จดจำได้ว่าท่านสอนแบบนี้ เราจะได้ติดตามและสามารถเข้าถึงได้มากขึ้น ซึ่งพระอาจารย์ ว. ก็ใช้หลากหลายแนวทางทั้งงานศิลปะ บทกวี งานเขียน สื่อในโลกออนไลน์ต่าง ๆ ที่ท่านใช้กลยุทธ์ในการเผยแผ่ธรรมะทุกรูปแบบ คือปัจจุบันมีอะไร ท่านก็สามารถนำเสนอทั้งเฟสบุ๊ก ทั้งทวิตเตอร์ เป็นต้น

แบบสัมภาษณ์ : การศึกษารูปแบบและกระบวนการเผยแผ่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี
(พระมหาวิฑูริย์ วชิรเมธี)

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์ ว. วชิรเมธี (พระมหาวิฑูริย์ วชิรเมธี) ในฐานะผู้ให้ข้อมูลหลัก

๑. คุณลักษณะของนักเผยแผ่ธรรมะ ควรเป็นอย่างไร?
๒. ท่าน ว. วชิรเมธี มีรูปแบบและแนวทางในการเผยแผ่หรือนำเสนอธรรมะอย่างไร?
๓. ท่านคาดหวังว่า คนที่ได้ฟังธรรมะแล้ว ควรปฏิบัติตนอย่างไร?
๔. ท่านคิดว่า มีผู้สนใจฟังธรรมะมากน้อยเพียงใด?
๕. ปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะของท่านเป็นอย่างไร?
๖. ท่านมีวิธีการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะนั้นอย่างไร?
๗. สำหรับพระสงฆ์ในฐานะผู้เผยแผ่พระพุทธศาสนาปัจจุบัน ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร?

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ

๑. รูปแบบและแนวทางการเผยแผ่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?
๒. บทบาทการเผยแผ่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?
๓. ท่านคิดว่ากระบวนการเผยแผ่ธรรมะของ ว. วชิรเมธี เป็นอย่างไร?
๔. ท่านคิดว่าในยุคปัจจุบันมีคนฟังและสนใจธรรมะมากน้อยแค่ไหน? อย่างไร?
๕. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบันมีปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะอย่างไร?
๖. ท่านคิดว่าพระสงฆ์ปัจจุบันควรแก้ปัญหาและอุปสรรคในการเผยแผ่ธรรมะอย่างไร?
๗. ท่านมีข้อเสนอแนะในการเผยแผ่ธรรมะของพระสงฆ์ยุคปัจจุบันอย่างไร?